



SEJM

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

IV kadencja

Prezes Rady Ministrów

RM 10-6-03

**Druk nr 1300**

Warszawa, 31 stycznia 2003 r.

Pan

Marek Borowski

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- **o cudzoziemcach** wraz z projektami podstawowych aktów wykonawczych.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Z wyrazami szacunku

(-) Leszek Miller

## USTAWA

**z dnia .....**

### **o cudzoziemcach.**

#### Rozdział 1

##### Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady i warunki wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przejazdu przez to terytorium, pobytu NA nim i wyjazdu cudzoziemców z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, tryb postępowania oraz organy właściwe w tych sprawach.

Art. 2. Cudzoziemcem jest każdy, kto nie posiada obywatelstwa polskiego.

Art. 3. Ustawy nie stosuje się:

- 1) do szefów i członków personelu misji dyplomatycznych, kierowników urzędów konsularnych i członków personelu konsularnego państw obcych oraz innych osób zrównanych z nimi na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych, pod warunkiem wzajemności i posiadania przez te osoby dokumentów potwierdzających pełnione przez nie funkcje, z wyjątkiem art. 12 ust. 1, art. 24, art. 25, art. 34-40, art. 50 ust. 1 i art. 143;
- 2) do obywateli Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin, a także do obywateli państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego, które nie należą do Unii Europejskiej, ale na podstawie umów zawartych z Unią Europejską korzystają ze swobody przepływu osób i członków ich rodzin, w zakresie uregulowanym w ustawie z dnia 27 lipca 2002 r. o

zasadach i warunkach wjazdu i pobytu obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 141, poz. 1180);

- 3) do cudzoziemców ubiegających się o ochronę oraz objętych ochroną na podstawie ustawy z dnia ..... 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr ..., poz. ...), w zakresie w niej uregulowanym;
- 4) do cudzoziemców polskiego pochodzenia i członków najbliższej rodziny repatrianta, w zakresie uregulowanym w ustawie z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. Nr 106, poz. 1118 z późn. zm.<sup>1)</sup>).

Art. 4. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) dokument podróży – dokument uznany przez właściwy organ Rzeczypospolitej Polskiej, uprawniający do przekroczenia granicy, wydany przez organ państwa obcego, organ polski lub organizację międzynarodową albo podmiot upoważniony przez organ państwa obcego lub obcą władzę o charakterze państwowym;
- 2) granica – granicę państwową Rzeczypospolitej Polskiej w rozumieniu ustawy z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej (Dz. U. Nr 78, poz. 461 z późn. zm.<sup>2)</sup>);
- 3) Konwencja Genewska – Konwencję dotyczącą statusu uchodźców, sporządzoną w Genewie dnia 28 lipca 1951 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 119, poz. 517 i 518);
- 4) przewoźnik – osobę fizyczną lub prawną zajmującą się zarobkowo przewozem osób drogą powietrzną, morską lub lądową;
- 5) strefa tranzytowa lotniska międzynarodowego – teren lotniska międzynarodowego położonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, rozciągający się między pokładem statku powietrznego a stanowiskiem kontroli granicznej, który obejmuje płytę oraz pomieszczenia lotniska;

- 6) wiza – zezwolenie wydane cudzoziemcowi przez organ polski lub organ, którego właściwość w tej sprawie wynika z postanowień umów międzynarodowych obowiązujących Rzeczpospolitą Polską, uprawniające go do wjazdu, przejazdu, pobytu i wyjazdu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w czasie, w celu i na warunkach w nich określonych;
- 7) zgoda na pobyt tolerowany – zgodę na pobyt tolerowany wydawaną na podstawie ustawy z dnia ..... 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 5. Cudzoziemca będącego obywatelem dwóch lub więcej państw traktuje się jako obywatela tego państwa, którego dokument podróży stanowił podstawę wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 6. W sprawach należących do właściwości wojewody, w których organem wyższego stopnia jest Prezes Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców, nie stosuje się art. 33 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2001 r. Nr 80, poz. 872 z późn. zm.<sup>3)</sup>).

Art. 7. 1. Do postępowań w sprawach uregulowanych w ustawie stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, o ile ustawa nie stanowi inaczej.

2. Do postępowań w sprawach uregulowanych w ustawie, a należących do właściwości konsułów, stosuje się przepisy ustawy z dnia 13 lutego 1984 r. o funkcjach konsułów Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 215, poz. 1823), o ile ustawa nie stanowi inaczej.

Art. 8. Wojewoda, konsul, komendant granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej, Komendant Główny Straży Granicznej oraz Prezes Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców mogą odstąpić od uzasadnienia decyzji lub postanowienia wydanego na podstawie ustawy, jeżeli wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Art. 9. Cudzoziemca ubiegającego się o wydanie lub przedłużenie wizy, udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony albo udzielenie zezwolenia na osiedlenie się należy pouczyć, na piśmie, w języku dla niego zrozumiałym, o zasadach i trybie postępowania oraz o przysługujących mu prawach i ciążących na nim obowiązkach.

Art. 10. 1. Wnioski w sprawach uregulowanych w ustawie sporządza się w języku polskim.

2. Wniosek o wydanie wizy przez konsula może być sporządzony w języku obcym, wskazanym przez konsula.

3. Dokumenty sporządzone w języku obcym, służące za dowód w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, powinny być składane wraz z ich tłumaczeniem na język polski, dokonany przez tłumacza przysięgłego.

4. W protokołach przesłuchania cudzoziemców składających wnioski w sprawach uregulowanych w ustawie wskazuje się imię i nazwisko tłumacza.

Art. 11. 1. W postępowaniach oraz rejestrach prowadzonych na podstawie ustawy mogą być przetwarzane następujące dane cudzoziemca:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) nazwisko poprzednie;
- 3) nazwisko rodowe;
- 4) płeć;
- 5) imię ojca;
- 6) imię i nazwisko rodowe matki;
- 7) data urodzenia lub wiek;
- 8) miejscowość i kraj urodzenia;
- 9) rysopis:
  - a) wzrost w centymetrach,
  - b) kolor oczu,

- c) znaki szczególne;
- 10) obywatelstwo;
- 11) narodowość;
- 12) stan cywilny;
- 13) wykształcenie;
- 14) zawód wykonywany;
- 15) miejsce pracy;
- 16) miejsce zamieszkania lub pobytu;
- 17) dane o karalności, o prowadzonych przeciwko niemu postępowaniach karnych i postępowaniach w sprawach o wykroczenia oraz o wydanych w stosunku do niego orzeczeniach w postępowaniu sądowym lub administracyjnym;
- 18) stosunek do służby wojskowej;
- 19) informacje o podróżach i pobytach zagranicznych w okresie ostatnich 5 lat.

2. W postępowaniu w sprawie o wydanie lub przedłużenie wizy, o odmowę wjazdu oraz w postępowaniu o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony oprócz danych, o których mowa w ust. 1, mogą być również przetwarzane dane ujawniające stan zdrowia cudzoziemca.

## Rozdział 2

### Przekraczanie granicy

Art. 12. 1. Cudzoziemiec może przekroczyć granicę oraz przebywać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli posiada ważny dokument podróży oraz wizę, o ile przepisy ustawy nie stanowią inaczej.

2. Przekroczenie granicy przez cudzoziemca może być uzależnione od uiszczenia przez niego opłaty związanej z wjazdem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli wymaga tego zachowanie zasady wzajemności w stosunkach z innymi państwami.

3. Opłata, o której mowa w ust. 2, stanowi dochód budżetu państwa.

4. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, państwa, których obywatele są obowiązani uiścić opłatę związaną z wjazdem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wysokość tej opłaty oraz organy właściwe do jej pobrania lub kontroli uiszczenia.

5. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 4, należy uwzględnić wysokość opłat za przekroczenie granicy państwowej, stosowanych wobec obywateli polskich w państwach, których obywatele będą obowiązani do uiszczenia opłaty. Przy wyznaczaniu właściwych organów bierze się pod uwagę względy organizacyjno-porządkowe na granicy oraz to, czy wobec obywateli państw objętych rozporządzeniem istnieje obowiązek wizowy lub czy mają oni możliwość uiszczenia opłaty przed przekroczeniem granicy.

Art. 13. Cudzoziemiec może być niezwłocznie doprowadzony do granicy, jeżeli został zatrzymany w strefie nadgranicznej bezpośrednio po przekroczeniu granicy nieumyślnie i niezgodnie z przepisami.

Art. 14. 1. Cudzoziemiec wjeżdżający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej powinien posiadać i okazać na żądanie uprawnionego organu środki finansowe niezbędne do pokrycia kosztów wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przejazdu przez to terytorium, pobytu na nim i wyjazdu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub dokumenty umożliwiające uzyskanie takich środków oraz zezwolenie na wjazd do innego państwa lub na powrót do kraju pochodzenia, jeżeli takie zezwolenie jest wymagane.

2. Posiadanie środków finansowych, o których mowa w ust. 1, może być potwierdzone przez okazanie zaproszenia.

3. Środków finansowych i dokumentów, o których mowa w ust. 1, nie okazują cudzoziemcy:

1) przekraczający granicę na podstawie:

a) umów i porozumień międzynarodowych, które przewidują zwolnienie cudzoziemca z obowiązku posiadania tych środków albo obowiązek pokrycia kosztów jego pobytu przez polskie organy państwowe lub instytucje publiczne,

- b) umów o małym ruchu granicznym, umów o uproszczonym trybie przekraczania granicy lub umów, które określają warunki przekraczania granicy w przejściach na szlakach turystycznych przecinających granicę,
  - c) wize wjazdowej,
  - d) wize pobytowej w celu wykonywania pracy,
  - e) wize pobytowej w celu korzystania z ochrony czasowej,
  - f) wize pobytowej w celu udziału w postępowaniu w sprawie o udzielenie azylu,
  - g) karty pobytu;
- 2) przekraczający granicę w związku z niesieniem pomocy charytatywnej.

4. Kontroli posiadania dokumentu podróży i wize, o których mowa w art. 12 ust. 1, oraz środków finansowych, dokumentów i zezwolenia, o których mowa w ust. 1, podczas przekraczania przez cudzoziemca granicy dokonuje komendant granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, ministrem właściwym do spraw zagranicznych i ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wysokość środków finansowych, które cudzoziemiec wjeżdżający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej powinien posiadać, i dokumenty, które mogą potwierdzić posiadanie tych środków, oraz cel przekroczenia przez cudzoziemca granicy, jeżeli ze względu na ten cel następuje zróżnicowanie wysokości środków.

6. Wysokość środków finansowych powinna zapewniać pokrycie przez cudzoziemca kosztów zakwaterowania, wyżywienia, leczenia, przejazdu i wyjazdu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz uwzględniać wiek cudzoziemca i cel przekroczenia przez niego granicy. Rodzaj dokumentów, określonych w rozporządzeniu, powinien zapewniać możliwość potwierdzenia przez nie posiadania tych środków w wymaganej wysokości.

7. Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, warunki wjazdu i pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dla cudzoziemców zatrudnionych w



transporcie międzynarodowym oraz cudzoziemców przybywających do Rzeczypospolitej Polskiej w celu wykonania określonych czynności zawodowych, inne niż przewidziane w ust. 1-6 oraz w art. 12 ust. 1, uwzględniając specyfikę poszczególnych zawodów oraz dokumenty związane z wykonywaniem tych zawodów.

Art. 15. 1. Zaproszenie, o którym mowa w art. 14 ust. 2, mogą wystawić:

- 1) obywatel polski zamieszkały na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) cudzoziemiec przebywający bezpośrednio przed wystawieniem zaproszenia legalnie przez okres co najmniej 5 lat na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, mająca siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej  
- zwani dalej „zapraszającymi”.

2. W zaproszeniu zamieszcza się:

- 1) dane zapraszającego:
  - a) imię (imiona), nazwisko, datę i miejsce urodzenia, obywatelstwo, adres zamieszkania, zawód, rodzaj, serię i numer dokumentu tożsamości lub
  - b) firmę albo nazwę, REGON oraz siedzibę osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nie posiadającej osobowości prawnej;
- 2) imię (imiona), nazwisko, datę i miejsce urodzenia, obywatelstwo, adres zamieszkania, serię i numer dokumentu podróży zapraszanego cudzoziemca oraz stopień pokrewieństwa z zapraszającym;
- 3) imię (imiona), nazwisko, datę urodzenia i płeć małżonka oraz dzieci zapraszanego cudzoziemca, o ile są zapraszani;
- 4) zobowiązanie się zapraszającego do pokrycia kosztów związanych z pobytem i wyjazdem zapraszanego cudzoziemca, w tym kosztów ewentualnego leczenia oraz kosztów wydalenia z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

- 5) określenie czasu, na który zapraszający zaprasza cudzoziemca;
- 6) nazwę organu, który dokonał wpisu do ewidencji zaproszeń;
- 7) datę i numer wpisu do ewidencji zaproszeń;
- 8) podpis zapraszającego.

Art. 16. 1. Zaproszenie uzyskuje ważność z chwilą wpisania go, na wniosek zapraszającego, do ewidencji zaproszeń i jest ważne przez okres roku.

2. Na żądanie organu, który przyjął wniosek o wpisanie zaproszenia do ewidencji zaproszeń, zapraszający jest obowiązany przedstawić dokumenty potwierdzające możliwość wywiązania się z zobowiązania do pokrycia kosztów związanych z pobytem cudzoziemca, a w szczególności dokumenty potwierdzające posiadanie źródeł dochodów lub własnych środków materialnych i ich wysokość oraz dokumenty potwierdzające tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego lub możliwość zapewnienia cudzoziemcowi zamieszkania.

3. Decyzję o odmowie wpisania lub o unieważnieniu wpisania do ewidencji zaproszeń wydaje się, jeżeli:

- 1) zapraszany jest cudzoziemiec, w przypadku którego zachodzi którakolwiek z okoliczności, o których mowa w art. 41 pkt 2, 4 i 7;
- 2) sytuacja finansowa zapraszającego, a w przypadku osoby fizycznej także warunki mieszkaniowe, wskazują, że nie będzie on w stanie zadośćuczynić obowiązkom przyjętym na siebie w zaproszeniu;
- 3) zapraszający nie wykonał zobowiązań wynikających z uprzednio wystawionego zaproszenia.

4. Unieważnienie wpisania do ewidencji zaproszeń powoduje utratę ważności zaproszenia.

Art. 17. Wojewoda właściwy ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę zapraszającego wpisuje zaproszenie do ewidencji zaproszeń lub wydaje decyzję o odmowie wpisania albo o jego unieważnieniu.

Art. 18. 1. W przypadku gdy zapraszający nie wykonał zobowiązań wynikających z wystawionego zaproszenia, wojewoda określi, w drodze decyzji, wysokość kosztów poniesionych przez Skarb Państwa, związanych z pobytem cudzoziemca i opuszczeniem przez niego terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które zapraszający jest obowiązany pokryć.

2. Koszty, o których mowa w ust. 1, podlegają egzekucji w trybie przepisów o egzekucji administracyjnej należności pieniężnych. Przepisu ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2002 r. Nr 110, poz. 968<sup>4)</sup> z późn.zm.) o doręczeniu upomnienia nie stosuje się.

Art. 19. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzory:

- 1) zaproszenia;
- 2) formularza wniosku o wpisanie zaproszenia do ewidencji zaproszeń  
- uwzględniając dane zapraszającego, o których mowa w art. 15 ust. 2.

2. Wzór formularza wniosku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, powinien uwzględniać także nazwiska poprzednie i cel wjazdu osoby zapraszanej oraz dane dotyczące sytuacji finansowej i warunków mieszkaniowych zapraszającego.

Art. 20. 1. Cudzoziemcowi odmawia się wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli:

- 1) nie posiada dokumentu podróży lub wizy, o których mowa w art. 12 ust. 1, albo nie uiścił opłaty, do której był obowiązany na podstawie art. 12 ust. 2;
- 2) jego dane znajdują się w wykazie cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany;
- 3) nie posiada środków finansowych lub zezwolenia, o których mowa w art. 14 ust. 1;
- 4) okoliczności związane z wjazdem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wskazują, że wjazd ma inny cel niż deklarowany;

- 5) istnieje uzasadnione podejrzenie, że jego wjazd lub pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej spowodowałyby zagrożenie dla zdrowia publicznego;
- 6) jego wjazd lub pobyt mogą stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa i obronności państwa albo dla ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego bądź jeżeli naruszyłyby one interes Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) od dnia, w którym poprzednia decyzja o odmowie wjazdu została wydana, nie upłynął rok, a cudzoziemiec nie przedstawił nowych okoliczności w sprawie.

2. Cudzoziemcowi, któremu wydano wizę na podstawie art. 32, nie można odmówić wjazdu.

3. Małoletniemu cudzoziemcowi pozostającemu bez przedstawiciela ustawowego można odmówić wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, mimo że posiada on ważny dokument podróży, środki finansowe niezbędne do pokrycia kosztów wjazdu i pobytu oraz wizę lub jest uprawniony do wjazdu bez wizy na podstawie umowy obowiązującej Rzeczpospolitą Polską.

Art. 21. Cudzoziemcowi, który posiada przy wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środki finansowe w wysokości mniejszej od wymaganej do pokrycia kosztów pobytu w celu i okresie przez niego zadeklarowanym, można określić czas pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej odpowiednio do ilości posiadanych przez niego środków.

Art. 22. 1. Decyzje o odmowie wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i decyzje o określeniu czasu pobytu cudzoziemca na tym terytorium odpowiednio do ilości posiadanych przez niego środków finansowych wydaje komendant granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej.

2. Od decyzji komendanta granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej przysługuje odwołanie do Komendanta Głównego Straży Granicznej.

3. Decyzjom, o których mowa w ust. 1, nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.

4. Komendant granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej odnotowuje wydanie decyzji, o których mowa w ust. 1, w dokumencie podróży cudzoziemca.

5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób odnotowywania w dokumencie podróży cudzoziemca:

- 1) wydania decyzji o określeniu czasu pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) wydania decyzji o odmowie wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Sposób odnotowywania powinien zapewniać możliwość ustalenia podczas kontroli dokumentu podróży cudzoziemca, czy i w jakim dniu decyzje takie zostały wydane.

Art. 23. 1. Postępowanie prowadzone przez organy Straży Granicznej przed wydaniem decyzji, o których mowa w art. 22 ust. 1, ogranicza się do:

- 1) przesłuchania cudzoziemca;
- 2) kontroli dokumentów posiadanych przez cudzoziemca;
- 3) przesłuchania osób wskazanych przez cudzoziemca, towarzyszących mu w podróży;
- 4) podjęcia innych czynności kontrolnych przewidzianych w ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1399).

2. Czynności podejmowane w postępowaniu, o którym mowa w ust. 1, mogą być ograniczone jedynie do kontroli posiadanych przez cudzoziemca dokumentów, jeżeli jest to uzasadnione warunkami organizacyjnymi i technicznymi wykonywania tych czynności.

## Rozdział 3

### Wizy

Art. 24. 1. Wiza określa:

- 1) numer dokumentu podróży cudzoziemca;
- 2) miejsce i datę jej wydania;
- 3) cel wjazdu i pobytu;
- 4) okres ważności wizy, podczas którego może nastąpić pierwszy wjazd i musi nastąpić ostatni wyjazd z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) okres pobytu, przez który cudzoziemiec może przebywać, w okresie ważności wizy, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 6) ilość wjazdów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dozwolonych w okresie pobytu.

2. Wiza może uprawniać do jednego, dwóch lub nieograniczonej liczby wjazdów.

3. Początek okresu ważności wizy powinien przypadać na okres 6 miesięcy od dnia wydania wizy.

4. Wiza może zawierać także inne informacje i określać inne warunki wjazdu, a w szczególności:

- 1) miejsce, w którym powinno nastąpić przekroczenie granicy;
- 2) liczbę dzieci oraz innych osób towarzyszących cudzoziemcowi, wpisanych do jego dokumentu podróży.

5. Wiza może zawierać zakodowany zapis danych i informacji, o których mowa w ust. 1 i 4.

Art. 25. 1. Wizę wydaje się, w zależności od celu wjazdu i pobytu, jako wizę:

- 1) lotniskową;

- 2) tranzytową;
- 3) wjazdową w celu:
  - a) repatriacji,
  - b) przesiedlenia się jako członek najbliższej rodziny repatrianta,
  - c) realizacji zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony lub zezwolenia na osiedlenie się;
- 4) wizę pobytową w celu:
  - a) turystycznym,
  - b) odwiedzin,
  - c) udziału w imprezach sportowych,
  - d) prowadzenia działalności gospodarczej,
  - e) prowadzenia działalności kulturalnej lub udziału w konferencjach międzynarodowych,
  - f) wykonywania zadań służbowych przez przedstawicieli organu państwa obcego oraz organizacji międzynarodowej,
  - g) udziału w postępowaniu w sprawie o udzielenie azylu,
  - h) wykonywania pracy,
  - i) naukowym, szkoleniowym, dydaktycznym – z wyłączeniem wykonywania pracy,
  - j) korzystania z ochrony czasowej,
  - k) przyjazdu z przyczyn, o których mowa w art. 32 ust.1,
  - l) pobytu małoletniego, o którym mowa w art. 33,
  - m) o którym mowa w art. 43 ust. 3, w art. 60 ust. 3, w art. 68 ust. 3,
  - n) innym niż określone w lit. a-m;
- 5) dyplomatyczną;
- 6) służbową;
- 7) kurierską;

8) dyplomatyczną tranzytową.

Art. 26. 1. Wiza lotniskowa uprawnia do wjazdu i pobytu w strefie tranzytowej lotniska międzynarodowego i może być wydana cudzoziemcowi, który wykaże, że pobyt w strefie tranzytowej lotniska międzynarodowego jest niezbędny do odbycia planowanej przez niego podróży lotniczej.

2. Wizę, o której mowa w ust. 1, wydaje się na okres pobytu nie dłuższy niż 2 dni.

3. Minister właściwy do spraw zagranicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, listę państw, których obywatele są obowiązani posiadać wizę lotniskową, z uwzględnieniem przepisów obowiązujących w tym zakresie w Unii Europejskiej.

Art. 27. 1. Wiza tranzytowa uprawnia do przejazdu przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i może być wydana cudzoziemcowi, który posiada prawo wjazdu do państwa docelowego lub państwa graniczącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Wizę, o której mowa w ust. 1, wydaje się na okres pobytu nie dłuższy niż 5 dni, licząc od dnia każdego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 28. 1. Wiza wjazdowa uprawnia do jednokrotnego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i może być wydana cudzoziemcowi, który przed przekroczeniem granicy uzyskał lub z chwilą przekroczenia granicy uzyska inny tytuł prawny do pobytu na tym terytorium.

2. Okres ważności wizy wjazdowej, w którym powinien nastąpić wjazd cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wynosi rok.

Art. 29. Wizę wjazdową, w celu realizacji zezwolenia, wydaje się cudzoziemcowi, który uzyskał zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony lub na osiedlenie się przed przekroczeniem granicy.



Art. 30. 1. Wizę pobytową wydaje się jako wizę krótkoterminową lub długoterminową.

2. Wiza pobytowa uprawnia do wjazdu i nieprzerwanego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub kilku pobytów następujących po sobie, trwających przez okres nie przekraczający łącznie:

1) 3 miesięcy w okresie 6 miesięcy liczonych od dnia pierwszego wjazdu, w przypadku wizy krótkoterminowej;

2) roku w okresie ważności wizy, w przypadku wizy długoterminowej.

3. Wiza pobytowa długoterminowa może być wydana w celu wjazdu i pobytu, o którym mowa w art. 25 pkt 4 lit. d-j, jeżeli okoliczności tego pobytu wymagają, aby trwał on dłużej niż 3 miesiące.

4. Okres pobytu na podstawie wizy pobytowej długoterminowej ustala się w granicach określonych w ust. 2 pkt 2 i ust. 3 odpowiednio do celu wskazanego przez cudzoziemca.

5. Okres ważności wizy pobytowej może wynosić do 5 lat.

Art. 31. 1. Wiza pobytowa w celu wykonywania pracy może być wydana cudzoziemcowi, który przedstawi przyrzeczenie wydania zezwolenia na pracę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo pisemne oświadczenie pracodawcy o zamiarze powierzenia cudzoziemcowi wykonywania pracy, jeżeli zezwolenie na pracę nie jest wymagane.

2. Wizę, o której mowa w ust. 1, wydaje się na okres pobytu, który odpowiada okresowi wskazanemu w przyrzeczeniu lub oświadczeniu, nie dłużej jednak niż na rok.

3. Cudzoziemcowi, który zamierza wykonywać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pracę zależną od rytmu pór roku przez czas określony, wizę, o której mowa w ust. 1, wydaje się na okres pobytu, który odpowiada okresowi wskazanemu w przyrzeczeniu wydania zezwolenia na pracę, nie dłużej jednak niż na 6 miesięcy w okresie 12 miesięcy liczonych od dnia pierwszego wjazdu.

Art. 32. 1. Wiza pobytowa może być wydana cudzoziemcowi, mimo że zachodzą okoliczności, na podstawie których należałoby mu odmówić wydania wizy, jeżeli:

- 1) przepisy prawa polskiego wymagają od niego osobistego stawiennictwa przed polskim organem władzy publicznej;
- 2) wjazd na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niezbędny ze względu na konieczność poddania się zabiegom lekarskim służącym bezpośrednio ratowaniu życia, którym nie może zostać poddany w innym państwie;
- 3) zachodzi wyjątkowa sytuacja osobista wymagająca jego obecności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) wymaga tego interes Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Wizę, o której mowa w ust. 1 pkt 1-3, wydaje się na okres pobytu niezbędny do realizacji celu, dla którego została udzielona, nie dłuższy jednak niż 3 miesiące.

Art. 33. 1. Wizę pobytową wydaje się małoletniemu cudzoziemcowi urodzonemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek jego przedstawiciela ustawowego, który przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy.

2. W przypadku gdy małoletni, o którym mowa w ust. 1, jest wpisany do dokumentu podróży przedstawiciela ustawowego, w dokumencie tym zamieszcza się nową wizę obejmującą małoletniego, a wizę wydaną poprzednio przedstawicielowi ustawowemu anuluje się.

3. Okresy pobytu oraz ważności wizy wydanej małoletniemu upływają w tym samym terminie, w którym upływają okresy pobytu oraz ważności wizy przedstawiciela ustawowego, z tym że w przypadku, o którym mowa w ust. 2, wizy anulowanej.

Art. 34. Wiza dyplomatyczna, służbowa i kurierska, uprawnia do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie 6 miesięcy od daty jej wystawienia oraz do pobytu i wyjazdu w okresie w niej określonym.

Art. 35. Wizę dyplomatyczną wydaje się szefowi i członkowi personelu misji dyplomatycznych, kierownikowi urzędu konsularnego i członkowi personelu konsularnego państw obcych oraz innej osobie zrównanej z nimi na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych oraz członkom ich rodzin.

Art. 36. Wizę służbową wydaje się członkowi personelu administracyjnego i technicznego, członkowi personelu służby misji dyplomatycznych, pracownikowi konsularnemu, członkowi personelu służby urzędów konsularnych, innej osobie skierowanej do pracy w Rzeczypospolitej Polskiej oraz przyjeżdżającej służbowo zrównanej z nimi na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych oraz członkom ich rodzin.

Art. 37. Wizę dyplomatyczną i służbową wydaje się na okres pobytu do 90 dni, chyba że umowa lub powszechnie ustalony zwyczaj międzynarodowy stanowią inaczej.

Art. 38. Cudzoziemcowi uprawnionemu do uzyskania dokumentów, o których mowa w art. 3 pkt 1, wydaje się wizę dyplomatyczną i służbową na okres pełnienia funkcji, z którą jest związane to uprawnienie.

Art. 39. 1. Wizę kurierską wydaje się kurierowi dyplomatycznemu i konsularnemu.

2. Wizę, o której mowa w ust. 1, wydaje się na okres pobytu do 10 dni, chyba że umowa lub powszechnie ustalony zwyczaj międzynarodowy stanowią inaczej.

Art. 40. 1. Wizę dyplomatyczną tranzytową na przejazd przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wydaje się cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 35, 36 i art. 39 ust. 1, który posiada prawo wjazdu do państwa docelowego lub państwa graniczącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Wizę, o której mowa w ust. 1, wydaje się na okres pobytu nie dłuższy niż 5 dni, licząc od dnia każdego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 41. Cudzoziemcowi odmawia się wydania wizy, jeżeli:

- 1) nie zostały spełnione przesłanki do wydania wizy określonego typu;
- 2) jego dane znajdują się w wykazie cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany;
- 3) nie posiada środków finansowych niezbędnych do pokrycia kosztów pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) zachodzi obawa, że wydanie wizy mogłoby spowodować zagrożenie dla bezpieczeństwa i obronności państwa lub dla ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego albo naruszyć interes Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) okres ważności dokumentu podróży cudzoziemca jest krótszy niż 3 miesiące od terminu, w którym musi nastąpić jego wyjazd z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie tej wizy;
- 6) od dnia wydania decyzji o odmowie wydania wizy nie upłynął rok, a cudzoziemiec nie przedstawił nowych okoliczności w sprawie;
- 7) w postępowaniu o wydanie wizy:
  - a) złożył wniosek lub dołączył do niego dokumenty zawierające nieprawdziwe dane osobowe lub fałszywe informacje,
  - b) zeznał nieprawdę lub zataił prawdę albo, w celu użycia za autentyczny, podrobił lub przerobił dokument bądź używał takiego dokumentu jako autentycznego.

Art. 42. 1. Cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej można przedłużyć wizę pobytową, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) przemawia za tym ważny interes zawodowy lub osobisty cudzoziemca albo względy humanitarne;
- 2) zdarzenia, które są przyczyną ubiegania się o przedłużenie wizy, wystąpiły niezależnie od woli cudzoziemca i nie były możliwe do przewidzenia w chwili wydania wizy;

- 3) okoliczności sprawy nie wskazują, że cel pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie inny niż deklarowany;
- 4) nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 41 pkt 2-7.

2. Okres pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie przedłużonej wizy nie może przekraczać okresu pobytu przewidzianego dla danego typu wizy pobytowej.

3. Cudzoziemcowi przebywającemu w szpitalu, którego stan zdrowia wyklucza przewiezienie lub wyjazd do innego państwa, wizę przedłuża się do dnia, w którym stan jego zdrowia pozwoli na opuszczenie terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Organ właściwy do przedłużenia wizy może powołać biegłego lekarza w celu wydania opinii w sprawie, o której mowa w ust. 3.

5. Przedłużenie wizy przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, przez zamieszczenie naklejki wizowej w dokumencie podróży cudzoziemca, następuje jednokrotnie, z wyjątkiem przypadku, o którym mowa w ust. 3.

6. Przedłużenie lub odmowa przedłużenia wizy następuje w drodze decyzji.

Art. 43. 1. Cudzoziemiec jest obowiązany złożyć wniosek o przedłużenie wizy co najmniej 7 dni przed upływem okresu pobytu oznaczonego w posiadanej wizie krótkoterminowej lub co najmniej 14 dni przed upływem okresu pobytu oznaczonego w posiadanej wizie długoterminowej.

2. Wojewoda wydaje decyzję w sprawie przedłużenia wizy przed upływem okresu pobytu oznaczonego w wizie, jeżeli wniosek o jej przedłużenie został złożony w terminie, o którym mowa w ust. 1.

3. Wojewoda wydaje cudzoziemcowi nową wizę na okres pobytu do zakończenia postępowania w I instancji w sprawie przedłużenia wizy, w przypadku gdy przedłużenie wizy z zachowaniem warunków, o których mowa w ust. 2, jest niemożliwe.

4. Jeżeli termin do złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, nie zostanie zachowany, cudzoziemiec jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej

Polskiej przed upływem okresu pobytu oznaczonego w wizie, w przypadku gdy postępowanie w sprawie przedłużenia wizy nie zostało zakończone przed upływem tego okresu pobytu.

Art. 44. 1. Wniosek o wydanie lub przedłużenie wizy zawiera:

- 1) dane osobowe cudzoziemca oraz dzieci objętych wnioskiem i innych osób wpisanych do dokumentu podróży cudzoziemca w zakresie niezbędnym do wydania wizy;
- 2) cechy dokumentu podróży cudzoziemca;
- 3) informację o podróżach i pobytach zagranicznych odbytych w okresie ostatnich 5 lat;
- 4) wskazanie celu pobytu.

2. Cudzoziemiec ubiegający się o wydanie lub przedłużenie wizy jest obowiązany uzasadnić wniosek, dołączyć dokumenty potwierdzające okoliczności podane we wniosku oraz fotografie osób objętych wnioskiem.

3. Komendant granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej, w przypadku, o którym mowa w art. 46 ust. 1, może zwolnić cudzoziemca od obowiązku dołączenia fotografii.

Art. 45. 1. Wizę wydaje lub odmawia jej wydania konsul. Wizę w celu wykonywania pracy wydaje lub odmawia wydania konsul właściwy ze względu na miejsce stałego zamieszkania cudzoziemca.

2. Wizę, o której mowa w art. 32, wydają lub odmawiają wydania konsul albo wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca. Wydanie wizy wymaga uzyskania zgody Prezesa Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców.

3. Wizę, o której mowa w art. 33 ust. 1 i 2, wydaje lub odmawia wydania oraz wizę wydaną przedstawicielowi ustawowemu anuluje w przypadku, o którym mowa w art. 33 ust. 2, wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu przedstawiciela ustawowego.

4. Wizę dyplomatyczną, służbową, kurierską oraz wizę dyplomatyczną tranzytową wydają lub odmawiają wydania:

- 1) minister właściwy do spraw zagranicznych;
- 2) szef polskiego przedstawicielstwa dyplomatycznego, konsul lub osoba wyznaczona przez ministra właściwego do spraw zagranicznych do wykonywania funkcji konsularnych;
- 3) komendant granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej - w szczególnie uzasadnionych przypadkach.

5. Cudzoziemcowi uprawnionemu do uzyskania dokumentów, o których mowa w art. 3 pkt 1, wizę dyplomatyczną i służbową, wydaje lub odmawia wydania minister właściwy do spraw zagranicznych.

6. Wizę dyplomatyczną, służbową i dyplomatyczną tranzytową wydaje się na podstawie noty ministerstwa spraw zagranicznych państwa obcego lub jego misji dyplomatycznej, a w przypadku wiz wydawanych za granicą dodatkowo na podstawie wniosku wizowego.

7. Decyzja o odmowie wydania wizy, z wyjątkiem wizy wydawanej przez wojewodę, jest ostateczna.

Art. 46. 1. Wiza pobytowa może być wydana przez komendanta granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej cudzoziemcowi, który wykaże, że istnieją wyjątkowe i pilne przyczyny, w szczególności humanitarne, zawodowe lub ważny interes Rzeczypospolitej Polskiej, wymagający jego wjazdu i pobytu na jej terytorium, w celu, o którym mowa w art. 25 pkt 4 lit. b, c, e, f, l, lub przejazdu przez to terytorium oraz że z powodów niezależnych od niego i nieprzewidywalnych, nie mógł uzyskać wizy od konsula.

2. Wiza, o której mowa w ust. 1, uprawnia do jednokrotnego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie ważności równym okresowi pobytu nie dłuższego jednak niż 15 dni.

3. Postępowanie w sprawie wydania wizy, o której mowa w ust. 1, może być ograniczone do czynności, o których mowa w art. 23.

4. Wydanie decyzji o odmowie wydania wizy, o której mowa w ust. 1, odnotowuje się w dokumencie podróży cudzoziemca.

Art. 47. 1. Wizę unieważnia się, jeżeli:

- 1) dane cudzoziemca znajdują się w wykazie cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, z wyjątkiem wizy wydanej na podstawie art. 33;
- 2) zachodzi obawa, że wjazd lub pobyt cudzoziemca mógłby spowodować zagrożenie dla bezpieczeństwa i obronności państwa lub dla ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego albo naruszyć interes Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) okres ważności dokumentu podróży cudzoziemca jest krótszy niż 3 miesiące od terminu, w którym musi nastąpić jego wyjazd z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie tej wizy;
- 4) cudzoziemiec składając zeznania mające służyć za dowód w postępowaniu prowadzonym przez organy, o których mowa w ustawie, zeznał nieprawdę lub zataił prawdę albo, w celu użycia za autentyczny, podrobił lub przerobił dokument bądź używał takiego dokumentu jako autentycznego.

2. Wizę można unieważnić, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że cel wjazdu lub pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie inny niż deklarowany.

3. Decyzję o unieważnieniu wizy wydaje komendant granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej przy wjeździe cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Postępowanie w sprawie unieważnienia wizy może być ograniczone do czynności, o których mowa w art. 23.

5. Od decyzji komendanta granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej, o której mowa w ust. 3, przysługuje odwołanie do Komendanta Głównego Straży Granicznej.

6. Wydanie decyzji o unieważnieniu wizy odnotowuje się w dokumencie podróży cudzoziemca.

7. Decyzji o unieważnieniu wizy nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.



Art. 48. 1. Organ wydający wizę zamieszcza ją w dokumencie podróży lub w polskim dokumencie tożsamości cudzoziemca, a w szczególnym przypadku, uzasadnionym interesem cudzoziemca – na osobnym blankiecie wizowym.

2. Cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy, w przypadku wymiany dokumentu podróży albo polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca, wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, na jego wniosek, zamieszcza wizę w nowym dokumencie.

3. Organ, który wydał cudzoziemcowi wizę, może, z urzędu lub na wniosek cudzoziemca, sprostować w niej błędy pisarskie i oczywiste omyłki.

4. W przypadku gdy cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, błędy pisarskie i oczywiste omyłki w wizie wydanej cudzoziemcowi przez konsula lub komendanta granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej, prostuje wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

5. Organ, który sprostował błędy pisarskie i oczywiste omyłki w wizie wydanej cudzoziemcowi, zamieszcza w dokumencie podróży lub polskim dokumencie tożsamości cudzoziemca nową wizę prawidłowo wypełnioną i anuluje wizę wydaną poprzednio.

Art. 49. 1. Cudzoziemiec jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed upływem okresu pobytu oznaczonego w wizie oraz przed upływem okresu ważności wizy, chyba że uzyskał przedłużenie wizy, zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony lub na osiedlenie się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Cudzoziemiec przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie umowy o całkowitym lub częściowym zniesieniu obowiązku wizowego lub na podstawie jednostronnego zniesienia obowiązku wizowego jest obowiązany opuścić to terytorium przed upływem terminu przewidzianego w umowie międzynarodowej lub w rozporządzeniu znoszącym obowiązek wizowy, chyba że uzyskał zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony.

3. Cudzoziemiec przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ruchu bezwizowym na podstawie umowy o całkowitym lub częściowym zniesieniu

obowiązku wizowego lub w związku z jednostronnym zniesieniem przez Rzeczpospolitą Polską obowiązku wizowego jest obowiązany opuścić to terytorium w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie wypowiedzenia umowy lub przywrócenia obowiązku wizowego.

4. Jeżeli wejście w życie wypowiedzenia umowy o częściowym zniesieniu obowiązku wizowego lub przywrócenie obowiązku wizowego nastąpiło przed ogłoszeniem o tym przez ministra właściwego do spraw zagranicznych, w formie prawem przewidzianej, termin, o którym mowa w ust. 1, liczy się od dnia tego ogłoszenia.

Art. 50. 1. Minister właściwy do spraw zagranicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) dokumenty, które powinni posiadać szefowie i członkowie personelu misji dyplomatycznych, kierownicy urzędów konsularnych i członkowie personelu konsularnego państw obcych oraz inne osoby zrównane z nimi na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych;
- 2) wzory dokumentów, o których mowa w pkt 1;
- 3) oznaczenie wiz wydawanych osobom, o których mowa w pkt 1, uwzględniając obowiązujące w tym zakresie umowy lub powszechnie ustalone zwyczaje międzynarodowe.

2. Minister właściwy do spraw zagranicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych może, w drodze rozporządzenia, na zasadzie wzajemności, zwolnić wszystkie lub niektóre osoby, o których mowa w art. 3 pkt 1, z obowiązku uzyskania wizy, jeżeli przemawia za tym interes Rzeczypospolitej Polskiej. W rozporządzeniu należy wskazać kraje, których przedstawiciele są zwolnieni z tego obowiązku.

3. Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, zwolnić obywateli jednego lub kilku krajów, całkowicie lub częściowo, z obowiązku posiadania wszystkich lub niektórych wiz przy wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli przemawia za tym interes Rzeczypospolitej Polskiej, oraz określić czas pobytu cudzoziemca i inne niezbędne warunki jego pobytu, uwzględniając w szczególności cel pobytu. W rozporządzeniu można uzależnić zwolnienie z obowiązku posiadania wizy tranzytowej od

posiadania wizy wjazdowej lub pobytowej niektórych państw, określając jednocześnie ich listę.

4. Minister właściwy do spraw zagranicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych ogłosi, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, listę państw, z którymi Rzeczpospolita Polska zawarła umowy o całkowitym lub częściowym zniesieniu obowiązku wizowego lub dla obywateli których został jednostronnie zniesiony obowiązek wizowy przy wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ze wskazaniem: daty wejścia w życie umowy lub jednostronnego zniesienia obowiązku wizowego, celu pobytu, dla którego zniesiono obowiązek wizowy, okresu pobytu bez konieczności uzyskania wizy oraz innych istotnych elementów dotyczących zasad wjazdu i pobytu.

Art. 51. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) oznaczenie wiz, z wyłączeniem wiz wydawanych szefom i członkom personelu misji dyplomatycznych, kierownikom urzędów konsularnych i członkom personelu konsularnego państw obcych oraz innym osobom zrównanym z nimi na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych, i wzór wizy, uwzględniając jej typy, o których mowa w art. 25, a także zakres danych, które powinny być w niej zawarte, określony w art. 24 ust. 1-4;
- 2) wzór blankietu wizowego, o którym mowa w art. 48 ust. 1;
- 3) wzór formularza wniosków o wydanie wizy lub jej przedłużenie, uwzględniając w szczególności dane, o których mowa w art. 11 i art. 44 ust. 1;
- 4) sposób odnotowywania przyjęcia wniosku wizowego;
- 5) sposób zamieszczania wizy w dokumencie podróży oraz anulowania wizy wydanej przedstawicielowi ustawowemu w przypadku, o którym mowa w art. 33 ust. 2;

- 6) sposób odnotowywania, przez komendanta granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej, w dokumencie podróży wydania decyzji o odmowie wydania wizy lub jej unieważnieniu.

2. Sposób odnotowywania przyjęcia wniosku wizowego, zamieszczania wizy w dokumencie podróży oraz anulowania wizy wydanej przedstawicielowi ustawowemu, a także sposób odnotowywania wydania decyzji o odmowie wydania wizy lub jej unieważnieniu, powinny zapewniać możliwość kontroli wykonania tych czynności.

## Rozdział 4

### Zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony

Art. 52. 1. Zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udziela się cudzoziemcowi, który:

- 1) uzyskał przyrzeczenie lub przedłużenie przyrzeczenia wydania zezwolenia na pracę albo pisemne oświadczenie pracodawcy o zamiarze powierzenia cudzoziemcowi wykonywania pracy, jeżeli zezwolenie na pracę nie jest wymagane, oraz wykaże, że będzie posiadał środki finansowe niezbędne do pokrycia kosztów pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) prowadzi działalność gospodarczą na podstawie przepisów obowiązujących w Rzeczypospolitej Polskiej, korzystną dla gospodarki narodowej, a w szczególności przyczyniającą się do wzrostu inwestycji, transferu technologii, wprowadzania korzystnych innowacji lub tworzenia nowych miejsc pracy, oraz wykaże, że posiada środki finansowe niezbędne do pokrycia kosztów pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) zamierza jako osoba o uznanym dorobku artystycznym kontynuować twórczość na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) bierze udział w szkoleniach i stażach zawodowych realizowanych w ramach programów Unii Europejskiej;

- 5) zamierza jako członek rodziny zamieszkać wspólnie z pracownikiem migrującym, o którym mowa w Europejskiej Karcie Społecznej sporządzonej w Turynie dnia 18 października 1961 r. (Dz. U. z 1999 r. Nr 8, poz. 67);
- 6) jest małżonkiem obywatela polskiego;
- 7) zamierza przybyć na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu połączenia z rodziną i spełnia warunki, o których mowa w art. 53;
- 8) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wraz z cudzoziemcem, do którego przybył w celu połączenia z rodziną, jeżeli jego przyjazd na to terytorium nastąpił w związku z uzyskaniem zezwolenia na podstawie pkt 7;
- 9) jest małoletnim dzieckiem cudzoziemca, posiadającego zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony, urodzonym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

- jeżeli okoliczność, która jest podstawą ubiegania się o to zezwolenie, uzasadnia jego zamieszkiwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres dłuższy niż 3 miesiące.

2. Cudzoziemcowi, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, wykonującemu lub zamierzającemu wykonywać pracę w utworzonej przez siebie spółce komandytowej, spółce z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółce akcyjnej albo w takiej spółce, do której przystąpił lub objął bądź nabył jej udziały lub akcje, udziela się zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony wyłącznie wtedy, gdy wykaże, że działalność tej spółki spełnia warunki określone w ust. 1 pkt 2.

3. Zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony można udzielić cudzoziemcowi, który:

- 1) wykaże, że zachodzą inne, niż określone w ust. 1, okoliczności uzasadniające jego zamieszkiwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres dłuższy niż 3 miesiące oraz że posiada środki finansowe niezbędne do pokrycia kosztów pobytu na tym terytorium;

- 2) zamierza podjąć lub kontynuować studia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli potwierdzi to zaświadczeniem jednostki prowadzącej studia o przyjęciu na studia, oraz ma zapewnione środki finansowe niezbędne do pokrycia ich kosztów oraz utrzymania podczas studiów, bez potrzeby korzystania ze świadczeń pomocy społecznej.

4. Przyjmuje się, że cudzoziemiec posiada środki finansowe, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 i ust. 3 pkt 1, jeżeli wystarczają one na pokrycie kosztów zamieszkania, utrzymania i leczenia jego i członków rodziny, pozostających na jego utrzymaniu, bez potrzeby korzystania ze wsparcia materialnego ze środków pomocy społecznej.

Art. 53. 1. Zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, w celu połączenia z rodziną, udziela się cudzoziemcowi, który przebywa poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i jest członkiem rodziny cudzoziemca zamieszkującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

- 1) na podstawie zezwolenia na osiedlenie się;
- 2) posiadającego status uchodźcy;
- 3) przez co najmniej 3 lata na podstawie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony.

2. Członkiem rodziny cudzoziemca zamieszkującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w ust. 1, jest:

- 1) osoba pozostająca z nim w związku małżeńskim, uznawanym przez prawo Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) małoletni stanu wolnego będący:
  - a) jego dzieckiem, nad którym sprawuje faktycznie władzę rodzicielską albo opiekę,
  - b) jego dzieckiem przysposobionym, na podstawie orzeczenia właściwego organu, w okresie poprzedzającym przyjazd tego

cudzoziemca do Rzeczypospolitej Polskiej oraz posiadającym te same prawa i obowiązki, co dziecko cudzoziemca,

- c) dzieckiem małżonka cudzoziemca przebywającego poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie będącym dzieckiem wnioskodawcy, jeżeli jedno z małżonków lub oboje sprawują nad nim władzę rodzicielską albo opiekę.

Art. 54. 1. Organ prowadzący postępowanie o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony cudzoziemcowi, będącemu małżonkiem obywatela polskiego lub małżonkiem cudzoziemca zamieszkującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 53 ust. 1, ustala, czy związek małżeński nie został zawarty w celu obejścia przez cudzoziemca przepisów o udzieleniu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że:

- 1) jedno z małżonków przyjęło korzyść majątkową w zamian za wyrażenie zgody na zawarcie małżeństwa, o ile nie wynika to ze zwyczaju ugruntowanego w danym państwie lub grupie społecznej;
- 2) małżonkowie nie wypełniają prawnych obowiązków wynikających z zawarcia małżeństwa;
- 3) brak jest wspólnego zamieszkiwania małżonków;
- 4) małżonkowie nie spotkali się nigdy przed zawarciem małżeństwa;
- 5) małżonkowie nie mówią językiem zrozumiałym dla obojga;
- 6) małżonkowie nie są zgodni, co do danych osobowych, dotyczących drugiego małżonka i innych istotnych okoliczności, które ich dotyczą;
- 7) jedno lub oboje małżonkowie w przeszłości zawierali już małżeństwa dla pozorów.

2. Przy wykonaniu czynności mających na celu ustalenie okoliczności, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się art. 79 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 55. 1. Zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udziela się każdorazowo na okres niezbędny do realizacji celu pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie dłuższy jednak niż 2 lata.

2. Zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udziela się:

- 1) cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 52 ust. 1 pkt 7 i 8, na okres do dnia, w którym upływa termin ważności zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony cudzoziemca, do którego zamierza przybyć lub przybył w celu połączenia z rodziną, a jeżeli cudzoziemiec ten posiada zezwolenie na osiedlenie się na okres 2 lat;
- 2) małoletniemu, o którym mowa w art. 52 ust. 1 pkt 9, na okres do dnia, w którym upływa termin ważności zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielonego jego przedstawicielowi ustawowemu;
- 3) cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 52 ust. 3 pkt 2, na okres roku.

Art. 56. 1. Cudzoziemcowi odmawia się zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, jeżeli:

- 1) nie spełnia wymogów, o których mowa w art. 52;
- 2) jego dane znajdują się w wykazie cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany;
- 3) okoliczności sprawy wskazują, że cel wjazdu lub pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest lub będzie inny niż deklarowany;
- 4) podstawą ubiegania się o zezwolenie jest zawarcie związku małżeńskiego z obywatelem polskim lub cudzoziemcem zamieszkującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 53 ust. 1, a związek małżeński został zawarty w celu obejścia przepisów o udzieleniu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony;



- 5) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego lub interes Rzeczypospolitej Polskiej;
- 6) udzielenie zezwolenia mogłoby spowodować obciążenie dla pomocy społecznej;
- 7) w postępowaniu o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony:
  - a) złożył wniosek lub dołączył do niego dokumenty zawierające nieprawdziwe dane osobowe lub fałszywe informacje,
  - b) zeznał nieprawdę lub zataił prawdę albo, w celu użycia za autentyczny, podrobił lub przerobił dokument bądź używał takiego dokumentu jako autentycznego;
- 8) stwierdzono u niego chorobę lub zakażenie, podlegające obowiązkowemu leczeniu na podstawie ustawy z dnia 6 września 2001 r. o chorobach zakaźnych i zakażeniach (Dz. U. Nr 126, poz. 1384) lub istnieje podejrzenie takiej choroby lub zakażenia, a cudzoziemiec nie wyraża zgody na to leczenie;
- 9) nie wywiązuje się z zobowiązań podatkowych wobec Skarbu Państwa;
- 10) nie wykonał obowiązku opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadkach, o których mowa w art. 43 ust. 4, art. 49 i art. 60 ust. 4.

2. Cudzoziemcowi małżonkowi obywatela polskiego nie można odmówić zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, jeżeli wyłączną podstawą tej odmowy jest którakolwiek z przyczyn, o których mowa w ust. 1 pkt 3, 6, 8 i 9.

3. Cudzoziemcowi przybywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w celu połączenia z rodziną, do osoby, która posiada status uchodźcy, nie odmawia się zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony z przyczyny, o której mowa w ust. 1 pkt 6.

4. Cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy, o której mowa w art. 31 ust. 3, odmawia się zezwolenia na

zamieszkanie na czas oznaczony, jeżeli podstawą ubiegania się o zezwolenie są przesłanki, o których mowa w art. 52 ust. 1 i 2.

5. Cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt jest niepożądany, można w decyzji o odmowie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony zobowiązać do opuszczenia tego terytorium w terminie określonym w decyzji.

6. Do decyzji o odmowie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, w której zobowiązuje się cudzoziemca do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu w sprawie wydalenia.

Art. 57. 1. Cudzoziemcowi cofa się zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony, jeżeli:

- 1) ustała przyczyna, dla której zostało udzielone;
- 2) wystąpi którakolwiek z okoliczności, o których mowa w art. 56 ust. 1 pkt 2-10;
- 3) wykorzystywał je do realizacji innego celu niż ten, w którym zostało udzielone;
- 4) opuścił na stałe terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Cudzoziemcowi, który przybył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w celu połączenia z rodziną, do osoby posiadającej status uchodźcy, nie cofa się zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony z przyczyny, o której mowa w art. 56 ust. 1 pkt 6.

3. Cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt jest niepożądany, można w decyzji o cofnięciu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony zobowiązać do opuszczenia tego terytorium w terminie określonym w decyzji.

4. Do decyzji o cofnięciu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, w której zobowiązuje się cudzoziemca do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu w sprawie zobowiązania do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 58. Cudzoziemiec jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

- 1) gdy ustała przyczyna, dla której udzielono mu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony;
- 2) przed upływem terminu ważności zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, chyba że uzyskał kolejne zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony lub zezwolenie na osiedlenie się.

Art. 59. 1. Zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udziela się na wniosek cudzoziemca.

2. Zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udziela się:

- 1) w celu połączenia z rodziną na wniosek cudzoziemca zamieszkującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) małoletniemu cudzoziemcowi urodzonemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek przedstawiciela ustawowego.

3. Wniosek o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, może obejmować dzieci cudzoziemca lub inne osoby pozostające pod jego opieką.

4. Wniosek o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony zawiera:

- 1) dane cudzoziemca oraz dzieci objętych wnioskiem i innych osób wpisanych do dokumentu podróży cudzoziemca w zakresie niezbędnym do wydania zezwolenia;
- 2) miejsce zamierzonego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) imię, nazwisko, datę urodzenia, płeć, obywatelstwo i miejsce zamieszkania członków rodziny cudzoziemca zamieszkałych w Rzeczypospolitej Polskiej, z określeniem stopnia pokrewieństwa;
- 4) informacje o:

- a) podróżyach i pobytach zagranicznych w okresie ostatnich 5 lat,
  - b) poprzednich pobytach w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) wskazanie środków utrzymania.

5. Cudzoziemiec jest obowiązany przedstawić ważny dokument podróży oraz dołączyć do wniosku:

- 1) fotografie osób objętych wnioskiem;
- 2) dokumenty niezbędne do potwierdzenia danych zawartych we wniosku i okoliczności uzasadniających ubieganie się o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony.

6. W szczególnie uzasadnionym przypadku, gdy cudzoziemiec nie posiada i nie ma możliwości uzyskania ważnego dokumentu podróży, może przedstawić inny dokument potwierdzający jego tożsamość.

Art. 60. 1. Cudzoziemiec przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest obowiązany złożyć wniosek o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony co najmniej 45 dni przed upływem okresu pobytu oznaczonego w posiadanej wizie lub terminu ważności poprzedniego zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, z tym że wniosek nie może być złożony przez cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy, o której mowa w art. 32 ust. 1.

2. Wojewoda wydaje decyzję w sprawie udzielenia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony przed upływem okresu pobytu na podstawie wizy lub zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, jeżeli wniosek został złożony w terminie, o którym mowa w ust. 1.

3. Wojewoda wydaje cudzoziemcowi nową wizę na okres pobytu do zakończenia postępowania w I instancji w sprawie udzielenia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, w przypadku gdy wydanie decyzji z zachowaniem warunków, o których mowa w ust. 2, jest niemożliwe.

4. Jeżeli termin do złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, nie zostanie zachowany, cudzoziemiec jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed upływem okresu pobytu oznaczonego w wizie lub na podstawie zezwolenia na

zamieszkanie na czas oznaczony, w przypadku gdy postępowanie w sprawie udzielenia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony nie zostało zakończone przed upływem tego okresu pobytu.

Art. 61. 1. Decyzję w sprawie udzielenia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony wydaje wojewoda właściwy ze względu na miejsce zamierzonego pobytu cudzoziemca.

2. Cudzoziemiec przebywający za granicą składa wnioski o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony za pośrednictwem konsula właściwego ze względu na miejsce zamieszkania cudzoziemca.

3. Przed wydaniem decyzji o udzieleniu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony wojewoda właściwy ze względu na miejsce zamierzonego pobytu cudzoziemca jest obowiązany zwrócić się do:

- 1) Komendanta Głównego Straży Granicznej o zajęcie stanowiska;
- 2) Komendanta Głównego Policji i Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w razie potrzeby także do innych organów o przekazanie informacji, czy wjazd i pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanowi zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

4. Organy, o których mowa w ust. 3, są obowiązane, w terminie 30 dni, zająć stanowisko lub udostępnić posiadane informacje w zakresie niezbędnym do ustalenia, czy wjazd i pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanowi zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

5. Jeżeli Komendant Główny Straży Granicznej nie zajmie stanowiska w terminie 30 dni, uznaje się, że wymóg uzyskania tego stanowiska został spełniony.

6. W szczególnie uzasadnionych przypadkach termin, o którym mowa w ust. 4, może być przedłużony do 3 miesięcy, o czym organ obowiązany do przekazania stanowiska lub informacji zawiadamia wojewodę, a Komendant Główny Straży Granicznej także cudzoziemca.

7. Decyzję o cofnięciu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony wydaje wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, a gdy cudzoziemiec opuścił na stałe terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wojewoda, który to zezwolenie wydał.

8. O wydaniu decyzji w sprawie cofnięcia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony wojewoda informuje niezwłocznie Komendanta Głównego Straży Granicznej i komendanta wojewódzkiego Policji.

Art. 62. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza wniosku o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony oraz ilość fotografii i wymogi dotyczące fotografii dołączanych do wniosku. W rozporządzeniu uwzględnia się dane dotyczące cudzoziemca, o których mowa w art. 11, w zakresie niezbędnym do udzielenia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, oraz dane, o których mowa w art. 59 ust. 3.

2. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór zaświadczenia jednostki prowadzącej studia o przyjęciu na studia, o którym mowa w art. 52 ust. 3 pkt 2, zawierającego w szczególności: imię i nazwisko cudzoziemca, datę i miejsce jego urodzenia, obywatelstwo, nazwę i adres jednostki prowadzącej studia, termin rozpoczęcia nauki oraz okres nauki, na jaki cudzoziemiec został zakwalifikowany.

3. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 2, powinno uwzględniać rodzaje i kierunki studiów lub specjalności zawodowe.

## Rozdział 5

### Zezwolenie na osiedlenie się

Art. 63. 1. Zezwolenia na osiedlenie się udziela się:

- 1) cudzoziemcowi, który spełnia łącznie następujące warunki:
  - a) wykaże istnienie trwałych więzów rodzinnych lub ekonomicznych wiążących go z Rzeczpospolitą Polską,

- b) ma zapewnione w Rzeczypospolitej Polskiej mieszkanie i utrzymanie,
  - c) bezpośrednio przed złożeniem wniosku przebywał nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie wiz, zezwoleń na zamieszkanie na czas oznaczony lub w związku z posiadaniem statusu uchodźcy, przez co najmniej 5 lat, a na podstawie zezwoleń na zamieszkanie na czas oznaczony, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 7-9, przez okres 3 lat;
- 2) małoletniemu dziecku cudzoziemca, urodzonemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli co najmniej jeden z przedstawicieli ustawowych posiadał w dniu jego urodzenia zezwolenie na osiedlenie się;
  - 3) cudzoziemcowi, który zawarł związek małżeński z obywatelem polskim, jeżeli bezpośrednio przed złożeniem wniosku przebywał nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej przez 2 lata na podstawie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony i od dnia zawarcia związku małżeńskiego upłynęły co najmniej 3 lata;
  - 4) cudzoziemcowi innemu niż wymieniony w pkt 1-3, który bezpośrednio przed złożeniem wniosku przebywał nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wiz, zezwoleń na zamieszkanie na czas oznaczony lub zgody na pobyt tolerowany przez okres nie krótszy niż 10 lat, a posiadając status uchodźcy 8 lat;
  - 5) małoletniemu dziecku obywatela polskiego, pozostającemu pod jego władzą rodzicielską.

2. Do okresów pobytu, o których mowa w ust. 1, nie zalicza się okresu pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie:

- 1) zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony udzielonego wyłącznie w związku z okolicznością, o której mowa w art. 52 ust. 3 pkt 2;

2) wizey wydanej na podstawie art. 32.

3. Do okresów pobytu, o których mowa w ust. 1, nie zalicza się także okresu pobytu cudzoziemca zatrzymanego, tymczasowo aresztowanego, umieszczonego w ośrodku strzeżonym, w areszcie w celu wydalenia lub pozbawionego wolności na podstawie orzeczeń wydanych na podstawie ustaw.

4. Do postępowania o udzielenie zezwolenia na osiedlenie się cudzoziemcowi będącemu małżonkiem obywatela polskiego stosuje się art. 54.

5. Pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uważa się za nieprzerwany, jeżeli żadna z przerw w nim nie była dłuższa niż 2 miesiące, chyba że przyczyną przerwy było:

- 1) wykonywanie obowiązków zawodowych lub świadczenie pracy poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie umowy zawartej z pracodawcą, którego siedziba znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) towarzyszenie małżonkowi wykonującemu obowiązki zawodowe lub świadczącemu pracę w warunkach, o których mowa w pkt. 1;
- 3) potrzeba uzyskania dokumentu podróży;
- 4) leczenie.

Art. 64. 1. Uznaje się, że cudzoziemiec ma zapewnione w Rzeczypospolitej Polskiej:

- 1) mieszkanie, jeżeli wskaże lokal mieszkalny, w którym przebywa lub zamierza przebywać i przedstawi tytuł prawny do jego zajmowania;
- 2) utrzymanie, jeżeli wykaże, że:
  - a) posiada stałe dochody lub mienie wystarczające do pokrycia kosztów utrzymania i leczenia swojego i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu, bez potrzeby korzystania ze wsparcia materialnego ze środków pomocy społecznej lub



b) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej mieszka członek rodziny cudzoziemca obowiązany do zapewnienia środków finansowych na jego utrzymanie i mający możliwość wywiązania się z tego obowiązku.

2. Za tytuł prawny do lokalu, w którym cudzoziemiec przebywa lub zamierza przebywać, nie uznaje się umowy użyczenia lokalu, chyba że użyczającym są zstępni, wstępni, małżonek, rodzice małżonka lub rodzeństwo cudzoziemca.

Art. 65. 1. Cudzoziemcowi odmawia się zezwolenia na osiedlenie się, jeżeli:

- 1) nie spełnia wymogów, o których mowa w art. 63 ust. 1;
- 2) jego dane znajdują się w wykazie cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany;
- 3) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego lub interes Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) podstawą ubiegania się o zezwolenie jest zawarcie związku małżeńskiego z obywatelem polskim, a został on zawarty wyłącznie w celu obejścia przepisów o udzieleniu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony lub na osiedlenie się;
- 5) w postępowaniu o udzielenie zezwolenia na osiedlenie się:
  - a) złożył wniosek lub dołączył do niego dokumenty zawierające nieprawdziwe dane osobowe lub fałszywe informacje,
  - b) zeznał nieprawdę lub zataił prawdę albo, w celu użycia za autentyczny, podrobił lub przerobił dokument bądź używał takiego dokumentu jako autentycznego;
- 6) nie wywiązuje się z zobowiązań podatkowych wobec Skarbu Państwa.

2. Zezwolenia na osiedlenie się można odmówić cudzoziemcowi, o którym mowa:

- 1) w art. 63 ust. 1 pkt 1, ze względu na jego zobowiązania wobec kraju pochodzenia lub osób w nim zamieszkałych;
- 2) w art. 63 ust. 1 pkt 4, jeżeli nie ma zapewnionego utrzymania w Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 66. 1. Cudzoziemcowi cofa się zezwolenie na osiedlenie się, jeżeli:

- 1) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego bądź interes Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) w postępowaniu o udzielenie zezwolenia na osiedlenie się zeznał nieprawdę lub zataił prawdę albo, w celu użycia za autentyczny, podrobił lub przerobił dokument bądź używał takiego dokumentu jako autentycznego;
- 3) został skazany prawomocnym wyrokiem w Rzeczypospolitej Polskiej za przestępstwo umyślne na karę co najmniej 3 lat pozbawienia wolności;
- 4) opuścił na stałe terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1-3, cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w decyzji o cofnięciu zezwolenia na osiedlenie się określa się termin opuszczenia tego terytorium.

3. Do postępowania w sprawie cofnięcia zezwolenia na osiedlenie się, w części dotyczącej nakazu opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, stosuje się przepisy o postępowaniu w sprawie wydalenia.

Art. 67. 1. Wniosek o udzielenie zezwolenia na osiedlenie się zawiera:

- 1) dane cudzoziemca oraz dzieci objętych wnioskiem i innych osób wpisanych do dokumentu podróży w zakresie niezbędnym do wydania zezwolenia;
- 2) informację o podróżach i pobytach zagranicznych odbytych w okresie ostatnich 5 lat.

2. Cudzoziemiec jest obowiązany przedstawić ważny dokument podróży oraz dołączyć do wniosku:

- 1) fotografie osób objętych wnioskiem;
- 2) dokumenty niezbędne do potwierdzenia danych zawartych we wniosku i okoliczności uzasadniających ubieganie się o udzielenie zezwolenia na osiedlenie się.

Art. 68. 1. Cudzoziemiec przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jest obowiązany złożyć wniosek o udzielenie zezwolenia na osiedlenie się co najmniej 60 dni przed upływem terminu ważności zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony lub okresu pobytu oznaczonego w wizie.

2. Wojewoda wydaje decyzję w sprawie udzielenia zezwolenia na osiedlenie się przed upływem okresu pobytu cudzoziemca na podstawie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, jeżeli wniosek został złożony w terminie, o którym mowa w ust. 1.

3. Wojewoda wydaje cudzoziemcowi nową wizę na okres pobytu do zakończenia postępowania w I instancji w sprawie udzielenia zezwolenia na osiedlenie się, w przypadku gdy wydanie decyzji z zachowaniem warunków, o których mowa w ust. 2, jest niemożliwe.

4. Jeżeli termin do złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, nie zostanie zachowany, cudzoziemiec jest obowiązany opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed upływem okresu pobytu oznaczonego z wizie lub na podstawie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, w przypadku gdy postępowanie w sprawie udzielenia zezwolenia na osiedlenie się nie zostało zakończone przed upływem tego okresu pobytu.

Art. 69. 1. Decyzje w sprawie udzielenia zezwolenia na osiedlenie się wydaje wojewoda właściwy ze względu na miejsce zamierzonego pobytu cudzoziemca.

2. Cudzoziemiec przebywający za granicą składa wniosek o udzielenie zezwolenia na osiedlenie się za pośrednictwem konsula właściwego ze względu na miejsce jego pobytu.

3. Przed wydaniem decyzji o udzieleniu zezwolenia na osiedlenie się wojewoda właściwy ze względu na miejsce zamierzonego pobytu cudzoziemca jest obowiązany zwrócić się do:

- 1) Komendanta Głównego Straży Granicznej o zajęcie stanowiska;
- 2) Komendanta Głównego Policji i Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w razie potrzeby także do innych organów o przekazanie informacji, czy wjazd i pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanowi zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

4. Organy, o których mowa w ust. 3, są obowiązane, w terminie 30 dni, zająć stanowisko lub udostępnić posiadane informacje w zakresie niezbędnym do ustalenia, czy wjazd i pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanowi zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

5. Jeżeli Komendant Główny Straży Granicznej nie zajmie stanowiska w terminie 30 dni, uznaje się, że wymóg uzyskania tego stanowiska został spełniony.

6. W szczególnie uzasadnionych przypadkach termin, o którym mowa w ust. 4, może być przedłużony do 3 miesięcy, o czym organ obowiązany do przekazania stanowiska lub informacji zawiadamia wojewodę, a Komendant Główny Straży Granicznej także cudzoziemca.

7. Decyzje o cofnięciu zezwolenia na osiedlenie się wydaje wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca z urzędu lub na wniosek Ministra Obrony Narodowej, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta wojewódzkiego Policji lub Komendanta Granicznej Placówki Kontrolnej Straży Granicznej Warszawa-Okęcie.

Art. 70. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza wniosku o udzielenie zezwolenia na osiedlenie się oraz ilość fotografii i wymogi dotyczące fotografii dołączanych do wniosku. W rozporządzeniu uwzględnia się dane dotyczące cudzoziemca, o których mowa w art. 11, w zakresie niezbędnym do udzielenia zezwolenia na osiedlenie się, oraz dane, o których mowa w art. 67 ust. 1.

## Rozdział 6

### Karta pobytu i inne dokumenty wydawane cudzoziemcom

Art. 71. 1. Kartę pobytu wydaje się cudzoziemcowi, który uzyskał:

- 1) zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony;
- 2) zezwolenie na osiedlenie się;
- 3) status uchodźcy;
- 4) zgodę na pobyt tolerowany.

2. Cudzoziemcowi, który uzyskał zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony lub osiedlenie się przed przyjazdem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, kartę pobytu wydaje się po wjeździe na to terytorium.

3. Karta pobytu, w okresie jej ważności, potwierdza tożsamość cudzoziemca podczas jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz uprawnia, wraz z dokumentem podróży, do wielokrotnego przekraczania granicy bez konieczności uzyskania wizy.

4. Karta pobytu wydana cudzoziemcowi, który uzyskał zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony, jest ważna przez okres tego zezwolenia.

5. Karta pobytu wydana cudzoziemcowi, który uzyskał zezwolenie na osiedlenie się, jest ważna 10 lat.

Art. 72. 1. Polski dokument podróży dla cudzoziemca wydaje się na wniosek cudzoziemca, który posiada zezwolenie na osiedlenie się, jeżeli utracił dokument podróży albo gdy jego dokument podróży uległ zniszczeniu bądź utracił ważność, a uzyskanie przez cudzoziemca nowego dokumentu podróży jest niemożliwe.

2. Polski dokument podróży dla cudzoziemca uprawnia, w okresie jego ważności, do wielokrotnego przekraczania granicy.

3. Polski dokument podróży dla cudzoziemca jest ważny przez okres do 2 lat.

4. Posiadanie polskiego dokumentu podróży nie zwalnia cudzoziemca od obowiązku podjęcia działań w celu uzyskania dokumentu podróży.

Art. 73. 1. Polski dokument tożsamości cudzoziemca może być wydany małoletniemu cudzoziemcowi urodzonemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przebywającemu na tym terytorium bez opieki rodziców, który nie posiada dokumentu podróży, gdy nie sprzeciwia się temu interes Rzeczypospolitej Polskiej oraz przemawia za tym dobro dziecka, a uzyskanie przez niego dokumentu podróży napotyka trudne do przewyciężenia przeszkody.

2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach polski dokument tożsamości cudzoziemca może być wydany cudzoziemcowi, który nie posiada żadnego obywatelstwa i przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez dokumentu podróży, gdy przemawia za tym interes Rzeczypospolitej Polskiej oraz gdy uzyskanie przez cudzoziemca innego dokumentu potwierdzającego tożsamość jest niemożliwe.

3. Polski dokument tożsamości cudzoziemca jest ważny rok. Po upływie terminu ważności może być wydany kolejny dokument na okres nie dłuższy niż 2 lata.

4. Wydanie polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca następuje w przypadku, o którym mowa:

- 1) w ust. 1 – na wniosek przedstawiciela ustawowego małoletniego lub z urzędu;
- 2) w ust. 2 – na wniosek cudzoziemca.

5. Polski dokument tożsamości cudzoziemca potwierdza tożsamość cudzoziemca podczas pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i nie potwierdza jego obywatelstwa. Dokument ten nie uprawnia do przekroczenia granicy.

6. Posiadanie przez cudzoziemca polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca nie zwalnia od obowiązku uzyskania wizy lub zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony lub na osiedlenie się.

Art. 74. 1. Tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca wydaje się cudzoziemcowi posiadającemu zezwolenie na osiedlenie się, który podczas pobytu za granicą

utracił swój dokument podróży albo którego dokument uległ zniszczeniu bądź utracił ważność, zamierzającemu powrócić na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, gdy uzyskanie przez niego innego dokumentu podróży jest niemożliwe.

2. Tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca może być wydany cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, który nie posiada dokumentu podróży kraju pochodzenia albo którego dokument podróży uległ zniszczeniu bądź utracił ważność, zamierzającemu opuścić to terytorium, gdy uzyskanie przez niego innego dokumentu podróży jest niemożliwe.

3. Wydanie tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca następuje na wniosek cudzoziemca, z tym że wydanie tego dokumentu cudzoziemcowi, o którym mowa w ust. 2, może nastąpić także z urzędu.

4. Tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca uprawnia cudzoziemca, o którym mowa:

- 1) w ust. 1 – do jednokrotnego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) w ust. 2 – do wyjazdu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

5. Tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca jest ważny przez okres w nim oznaczony, nie dłuższy jednak niż 7 dni.

Art. 75. 1. W karcie pobytu zamieszcza się następujące dane:

- 1) imię (imiona) i nazwisko cudzoziemca oraz imiona rodziców;
- 2) datę i miejsce urodzenia;
- 3) adres zameldowania na pobyt stały lub czasowy; w przypadku braku zameldowania na pobyt czasowy trwający ponad 2 miesiące, danych o adresie nie zamieszcza się;
- 4) obywatelstwo;
- 5) płeć, wzrost w centymetrach i kolor oczu;
- 6) numer ewidencyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) - w przypadku gdy został nadany;

7) informację o rodzaju wydanego zezwolenia.

2. W polskim dokumencie podróży dla cudzoziemca zamieszcza się następujące dane:

- 1) imię (imiona) i nazwisko cudzoziemca;
- 2) datę i miejsce urodzenia;
- 3) obywatelstwo;
- 4) płeć;
- 5) imiona i nazwiska, datę i miejsce urodzenia oraz płeć dzieci towarzyszących cudzoziemcowi lub innych małoletnich znajdujących się pod jego opieką.

3. W polskim dokumencie tożsamości cudzoziemca zamieszcza się następujące dane:

- 1) imię (imiona) i nazwisko cudzoziemca oraz imiona rodziców;
- 2) datę i miejsce urodzenia;
- 3) adres zameldowania na pobyt stały lub czasowy; w przypadku braku zameldowania na pobyt czasowy trwający ponad 2 miesiące, danych o adresie nie zamieszcza się;
- 4) płeć, wzrost w centymetrach i kolor oczu.

4. W tymczasowym polskim dokumencie podróży dla cudzoziemca zamieszcza się następujące dane:

- 1) imię (imiona) i nazwisko cudzoziemca;
- 2) datę i miejsce urodzenia;
- 3) obywatelstwo;
- 4) płeć, wzrost w centymetrach i kolor oczu;
- 5) imiona i nazwiska, datę i miejsce urodzenia oraz płeć dzieci towarzyszących cudzoziemcowi lub innych małoletnich znajdujących się pod jego opieką.



5. Karta pobytu oraz dokumenty, o których mowa w ust. 2-4, zawierają także nazwę organu wydającego, datę wydania i datę upływu ważności karty pobytu lub dokumentów oraz mogą zawierać fotografię i podpis posiadacza, a także zakodowany zapis danych, o których mowa w ust. 1-4.

6. Dokumenty, o których mowa w ust. 2 i 4, mogą zawierać również fotografie dzieci towarzyszących cudzoziemcowi lub innych małoletnich znajdujących się pod jego opieką.

7. Tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca może zawierać również imię i nazwisko, stanowisko służbowe oraz podpis osoby wydającej dokument.

Art. 76. 1. Cudzoziemiec jest obowiązany wymienić posiadaną kartę pobytu, polski dokument podróży dla cudzoziemca lub polski dokument tożsamości cudzoziemca w przypadku:

- 1) zmiany danych w nich zamieszczanych;
- 2) zmiany wyglądu utrudniającej ustalenie jego tożsamości;
- 3) uszkodzenia ich w stopniu utrudniającym posługiwanie się nimi;
- 4) upływu terminu ważności karty pobytu wydanej w związku z uzyskaniem zezwolenia na osiedlenie się;
- 5) ich utraty lub zniszczenia.

2. W szczególnie uzasadnionym przypadku gdy cudzoziemiec ubiegający się o wymianę karty pobytu nie posiada i nie ma możliwości uzyskania ważnego dokumentu podróży, może przedstawić inny dokument potwierdzający jego tożsamość.

Art. 77. 1. Wniosek o wydanie i wymianę polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca, wniosek o wydanie tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, wniosek o wymianę karty pobytu wydanej w związku z uzyskaniem zezwolenia na osiedlenie się zawiera:

- 1) dane cudzoziemca oraz dzieci objętych wnioskiem i innych osób wpisanych do dokumentu podróży, w zakresie niezbędnym do wydania i wymiany karty pobytu lub dokumentu;
  - 2) adres zameldowania na pobyt stały lub pobyt czasowy trwający ponad 2 miesiące.
2. Cudzoziemiec jest obowiązany dołączyć do wniosku:
- 1) fotografie osób objętych wnioskiem;
  - 2) dokumenty niezbędne do potwierdzenia danych i okoliczności podanych we wniosku.
3. Od cudzoziemca ubiegającego się o wydanie polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca nie wymaga się okazania dokumentu podróży.

Art. 78. 1. Cudzoziemiec, który utracił kartę pobytu, jest obowiązany zawiadomić o tym wojewodę, który ją wydał, w terminie 3 dni od dnia jej utraty.

2. W przypadku znalezienia utraconej karty pobytu, cudzoziemiec jest obowiązany, w terminie 3 dni od dnia jej znalezienia, zawiadomić o tym wojewodę i zwrócić niezwłocznie znaną kartę pobytu, w przypadku gdy w miejsce utraconej karty pobytu wydano już nową.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się w przypadku utraty polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca lub polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca.

Art. 79. 1. Cudzoziemiec jest obowiązany zwrócić:

- 1) kartę pobytu w terminie 7 dni od dnia nabycia obywatelstwa polskiego, cofnięcia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony lub zezwolenia na osiedlenie się;
- 2) polski dokument podróży dla cudzoziemca w terminie 7 dni od dnia uzyskania dokumentu podróży lub cofnięcia zezwolenia na osiedlenie się;
- 3) polski dokument tożsamości cudzoziemca w terminie 7 dni od dnia nabycia obywatelstwa polskiego lub obywatelstwa innego państwa.

2. Karta pobytu, polski dokument podróży dla cudzoziemca i polski dokument tożsamości cudzoziemca podlegają zwrotowi także w razie zgonu cudzoziemca. Obowiązek zwrotu ciąży na osobach obowiązanych do zgłoszenia zgonu zgodnie z przepisami o aktach stanu cywilnego.

3. Cudzoziemcowi, który opuszcza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wskutek cofnięcia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony lub zezwolenia na osiedlenie się, wydaje się zaświadczenie o zwrocie karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca lub polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca, ważne do czasu opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Kartę pobytu i dokumenty, o których mowa w ust. 1, zwraca się organowi, który je wydał.

Art. 80. 1. Kartę pobytu wydaje wojewoda, który wydał zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony lub na osiedlenie się.

2. Polski dokument podróży dla cudzoziemca i polski dokument tożsamości cudzoziemca wydaje wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

3. Polski dokument tożsamości cudzoziemca wydaje się po uzyskaniu zgody Prezesa Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców.

4. Tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca wydaje:

1) za granicą konsul;

2) w kraju wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach komendant granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej.

5. Wymiany karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca lub polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca dokonuje wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.

Art. 81. Odmowa wydania karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca oraz tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca następuje w drodze decyzji.

Art. 82. 1. Kartę pobytu, polski dokument podróży dla cudzoziemca, polski dokument tożsamości cudzoziemca oraz tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca wydaje się po uiszczeniu należnej opłaty.

2. Opłaty nie ponosi się za wydanie:

- 1) karty pobytu i dokumentów, o których mowa w ust. 1, gdy poprzednio wydane zawierały wady techniczne;
- 2) tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, gdy jest wydawany cudzoziemcowi podlegającemu wydaleniu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) pierwszej karty pobytu cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej:
  - a) status uchodźcy,
  - b) zezwolenie na osiedlenie się jako członek najbliższej rodziny repatrianta;
- 4) polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca, gdy jest wydawany z urzędu.

3. Dochody z opłat za wydanie karty pobytu i dokumentów, o których mowa w ust.1, stanowią dochód budżetu państwa.

4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłat pobieranych w Rzeczypospolitej Polskiej za wydanie i wymianę karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca i polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca oraz za wydanie tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, oraz tryb ich uiszczania.

5. W rozporządzeniu należy uwzględnić:

- 1) jednostkowe koszty wytworzenia i wydania lub wymiany karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca i polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca oraz wydania tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca;
- 2) możliwość podwyższenia opłat za wymianę karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca i polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca w przypadku zawinionej ich utraty albo zniszczenia, w zależności od ilości zdarzeń powodujących konieczność wydania nowej karty pobytu lub dokumentu;
- 3) przypadki, w których będzie pobierana opłata ulgowa za wymianę karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca i polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca, ze wskazaniem dokumentów wymaganych do uzyskania ulg.

Art. 83. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzory karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca, tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, uwzględniając dane, o których mowa w art. 75;
- 2) wzory formularzy wniosków o wydanie i wymianę polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca, wniosku o wydanie tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, wniosku o wymianę karty pobytu wydanej w związku z uzyskaniem zezwolenia na osiedlenie się oraz ilość i wymogi dotyczące fotografii dołączanych do wniosku.

2. We wzorach formularzy wniosków, o których mowa w ust. 1 pkt 2, uwzględnia się dane dotyczące cudzoziemca, o których mowa w art. 11 ust. 1, w zakresie niezbędnym do wydania karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca i tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca oraz dane, o których mowa w art. 75 i art. 77 ust. 1.

## Rozdział 7

### Kontrola legalności pobytu cudzoziemców

Art. 84. 1. Prezes Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców, wojewoda, organy Służby Celnej oraz organy Straży Granicznej i Policji sprawują kontrolę legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Funkcjonariusz Służby Celnej, Straży Granicznej i Policji lub upoważniony przez Prezesa Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców lub wojewodę pracownik, przeprowadzający kontrolę, może żądać okazania:

- 1) dokumentów i zezwoleń uprawniających cudzoziemca do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) środków finansowych niezbędnych do pokrycia kosztów pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przejazdu przez to terytorium i wyjazdu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub dokumentów umożliwiających uzyskanie takich środków finansowych, o których mowa w art. 14 ust. 1, od cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, wizy lub umowy międzynarodowej przewidującej całkowite albo częściowe zniesienie obowiązku wizowego lub na podstawie jednostronnego zniesienia obowiązku wizowego stosownie do przepisów, o których mowa w art. 50 ust. 3 i 4.

Art. 85. 1. Cudzoziemiec poddany kontroli legalności pobytu jest obowiązany udostępnić dokumenty, zezwolenie na pracę i okazać środki finansowe, o których mowa w art. 14 ust.1.

2. Obowiązek okazania środków finansowych niezbędnych do pokrycia kosztów pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub dokumentów umożliwiających uzyskanie takich środków nie dotyczy cudzoziemca, który przybył na terytorium

Rzeczypospolitej Polskiej w celu połączenia z rodziną do osoby, która posiada status uchodźcy.

Art. 86. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób przeprowadzania kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uwzględniając okoliczności jej przeprowadzania, rodzaje kontrolowanych dokumentów, oraz sposób i zakres dokumentowania czynności związanych z przeprowadzaną kontrolą.

## Rozdział 8

### Wydalenie cudzoziemców i zobowiązanie do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 87. 1. Cudzoziemcowi wydaje się decyzję o wydaleniu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, gdy:

- 1) przebywa na tym terytorium bez wymaganej wizy, zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony lub na osiedlenie się;
- 2) wykonywał pracę niezgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz. U. z 2001 r. Nr 6, poz. 56 z późn. zm.<sup>5)</sup>), albo podjął inną działalność gospodarczą niezgodnie z przepisami;
- 3) nie posiada środków finansowych niezbędnych do pokrycia kosztów pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i nie może wskazać wiarygodnych źródeł ich uzyskania;
- 4) jego dane są wpisane do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany;

- 5) dalszy pobyt cudzoziemca stanowiłby zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa, obronności lub porządku publicznego, albo naruszałby interes Rzeczypospolitej Polskiej;
- 6) niezgodnie z przepisami przekroczył lub usiłował przekroczyć granicę;
- 7) dobrowolnie nie opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie określonym w decyzji:
  - a) o zobowiązaniu do opuszczenia tego terytorium,
  - b) o odmowie udzielenia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony,
  - c) o cofnięciu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony.

2. Cudzoziemcowi, który posiada zezwolenie na osiedlenie się, nie wydaje się decyzji o wydaleniu.

Art. 88. 1. W decyzji o wydaleniu:

- 1) określa się termin opuszczenia przez cudzoziemca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie dłuższy niż 14 dni;
- 2) można określić trasę przejazdu do granicy i miejsce przekroczenia granicy;
- 3) można wyznaczyć cudzoziemcowi miejsce zamieszkania do czasu wykonania decyzji i zobowiązać go do zgłaszania się w określonych odstępach czasu do organu wskazanego w decyzji.

2. Decyzji o wydaleniu można nadać rygor natychmiastowej wykonalności, jeżeli wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego lub interes Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Decyzja o wydaleniu powoduje z mocy prawa unieważnienie wizy, cofnięcie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony oraz zezwolenia na pracę.



Art. 89. Cudzoziemcowi nie wolno opuścić miejsca zamieszkania wyznaczonego w decyzji o wydaleniu bez zgody organu, który wydał decyzję.

Art. 90. 1. Decyzję o wydaleniu cudzoziemca wydaje, z urzędu lub na wniosek Ministra Obrony Narodowej, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Agencji Wywiadu, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, komendanta oddziału Straży Granicznej, komendanta wojewódzkiego Policji, komendanta granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej lub organu Służby Celnej, wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca lub miejsce ujawnienia faktu albo zdarzenia będącego podstawą wystąpienia z wnioskiem o wydalenie cudzoziemca.

2. Wojewoda jest obowiązany przed wydaniem decyzji o wydaleniu zbadać, czy zachodzą okoliczności uzasadniające udzielenie cudzoziemcowi zgody na pobyt tolerowany i w przypadku ich stwierdzenia udzielić tej zgody i umorzyć postępowanie w sprawie wydalenia.

3. Wojewoda odnotowuje wydanie decyzji o wydaleniu w dokumencie podróży cudzoziemca oraz niezwłocznie informuje o jej wydaniu komendanta wojewódzkiego Policji oraz organ, który wystąpił z wnioskiem o wydanie decyzji o wydaleniu.

Art. 91. 1. Organ występujący z wnioskiem o wydanie decyzji o wydaleniu cudzoziemca lub komendant wojewódzki Policji właściwy ze względu na siedzibę wojewody, który wydał decyzję na wniosek Ministra Obrony Narodowej, organu Służby Celnej lub z urzędu, pobiera od cudzoziemca, któremu wydano decyzję o wydaleniu, odciski linii papilarnych, o ile nie zostały pobrane podczas zatrzymania cudzoziemca na podstawie art. 100 ust. 1, oraz sporządza jego fotografię, chyba że fotografia została sporządzona wcześniej.

2. Odciski linii papilarnych od cudzoziemca, któremu wydano decyzję o wydaleniu, pobiera się za pomocą kart daktyloskopijnych.

Art. 92. 1. Decyzja o wydaleniu małoletniego cudzoziemca do kraju swego pochodzenia lub do innego państwa jest wykonana tylko wtedy, gdy małoletni będzie miał tam zapewnioną opiekę rodziców, innych osób pełnoletnich lub instytucji opiekuńczych,

zgodną ze standardami określonymi przez Konwencję o prawach dziecka, sporządzoną w Nowym Jorku dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 i z 2000 r. Nr 2, poz. 11).

2. Małoletniego można wydalic tylko pod opieką przedstawiciela ustawowego, chyba że decyzja o wydaleniu jest wykonywana w taki sposób, że małoletniego przekazuje się przedstawicielowi ustawowemu albo przedstawicielowi właściwych władz państwa, do którego następuje wydalenie.

Art. 93. 1. Decyzji o wydaleniu cudzoziemca nie wykonuje się, jeżeli jego wydalenie mogłoby nastąpić jedynie do kraju, w którym zagrożone byłoby jego prawo do życia, do wolności i bezpieczeństwa osobistego, w którym mógłby zostać poddany torturom, nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu, lub być zmuszonym do pracy, lub pozbawionym prawa do rzetelnego procesu sądowego albo być ukaranym bez podstawy prawnej w rozumieniu Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 z późn. zm.<sup>6)</sup>).

2. Decyzji o wydaleniu cudzoziemca małżonka obywatela polskiego lub małżonka cudzoziemca posiadającego zezwolenie na osiedlenie się nie wykonuje się, jeżeli jego wydalenie mogłoby spowodować rażąco negatywne skutki dla rodziny cudzoziemca, chyba że jego dalszy pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanowiłby zagrożenie dla bezpieczeństwa i obronności państwa lub dla ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Art. 94. 1. Cudzoziemiec, któremu wydano decyzję o wydaleniu, może być niezwłocznie doprowadzony do granicy albo do granicy państwa, do którego zostaje wydalony lub do portu lotniczego albo morskiego tego państwa, jeżeli:

- 1) nie opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie określonym w decyzji o wydaleniu lub
- 2) wymagają tego względy obronności, bezpieczeństwa państwa lub ochrona porządku publicznego albo interes Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Obowiązek doprowadzenia cudzoziemca do granicy lub do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego następuje wydalenie, wykonuje komendant wojewódzki Policji właściwy dla miejsca, w którym cudzoziemiec przebywa.

3. Komendant granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej informuje niezwłocznie wojewodę, który wydał decyzję o wydaleniu, o opuszczeniu przez cudzoziemca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 95. 1. Koszty związane z wydaleniem ponosi cudzoziemiec.

2. Koszty związane z wydaleniem cudzoziemca ponosi:

- 1) zapraszający, jeżeli wydalenie następuje w związku z niewykonaniem przez zapraszającego obowiązku, o którym mowa w art. 15 ust. 2 pkt 4;
- 2) pracodawca, jeżeli wydalenie cudzoziemca następuje na skutek wykonywania przez niego pracy niezgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu.

3. Do kosztów związanych z wydaleniem, zalicza się w szczególności:

- 1) koszty przejazdu cudzoziemca do granicy albo do granicy państwa, do którego cudzoziemiec się udaje lub zostaje doprowadzony, lub do portu lotniczego albo morskiego tego państwa;
- 2) koszty związane z konwojowaniem cudzoziemca;
- 3) koszty administracyjne związane z wydaleniem.

4. Wojewoda orzeka w decyzji o wysokości kosztów związanych z wydaleniem oraz o podmiocie obowiązującym do ich poniesienia. Jeżeli obowiązującym do poniesienia kosztów jest cudzoziemiec wydalany z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o wysokości kosztów można orzec w decyzji o wydaleniu.

5. Koszty związane z wydaleniem podlegają egzekucji administracyjnej. Organ wydający decyzję o wydaleniu jest uprawniony do wystawienia tytułu wykonawczego. Wszczęcie postępowania egzekucyjnego nie wymaga doręczenia upomnienia.

6. W stosunku do środków pieniężnych cudzoziemca znajdujących się w depozycie jednostki organizacyjnej Policji lub Straży Granicznej, organem uprawnionym do egzekucji jest ta jednostka organizacyjna Policji lub Straży Granicznej.

7. Wpływy z tytułu pokrycia kosztów związanych z wydaleniem cudzoziemca stanowią dochód budżetu państwa.

8. Jeżeli koszty związane z wydaleniem nie mogą być wyegzekwowane, pokrywa je Skarb Państwa.

Art. 96. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 87 ust. 1 pkt 1-3, cudzoziemiec może być zobowiązany do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie do 7 dni, gdy z okoliczności sprawy wynika, że dobrowolnie wykona ten obowiązek.

2. Decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.

3. Decyzja, o której mowa w ust. 2, powoduje z mocy prawa unieważnienie wizy, cofnięcie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony oraz zezwolenia na pracę.

Art. 97. 1. Decyzję o zobowiązaniu cudzoziemca do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wydaje komendant wojewódzki Policji, komendant powiatowy Policji, komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej.

2. Od decyzji, o której mowa w ust. 1, przysługuje odwołanie do wojewody właściwego ze względu na siedzibę organu, który wydał decyzję.

3. Organ, o którym mowa w ust. 1, odnotowuje wydanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w dokumencie podróży cudzoziemca oraz niezwłocznie informuje o jej wydaniu właściwego miejscowo wojewodę.

Art. 98. W przypadku gdy w stosunku do cudzoziemca zobowiązanego w drodze decyzji do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zostanie wydana decyzja o wydaleniu:

- 1) organ, który wydał decyzję o wydaleniu stwierdza wygaśnięcie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z dniem wydania decyzji o wydaleniu;
- 2) postępowanie odwoławcze od decyzji o zobowiązaniu do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej podlega umorzeniu.

Art. 99. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb postępowania organów w postępowaniu w sprawie wydalenia cudzoziemca, a w szczególności: wymogi, jakim powinien odpowiadać wniosek o wydanie decyzji o wydaleniu cudzoziemca oraz czynności, które powinny być podjęte w przypadku gdy cudzoziemiec podlegający wydaleniu nie posiada dokumentu podróży, uwzględniając potrzebę zapewnienia sprawności i prawidłowości postępowania;
- 2) sposób odnotowywania w dokumencie podróży wydania decyzji o zobowiązaniu do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i decyzji o wydaleniu, zapewniający możliwość ustalenia podczas kontroli dokumentu podróży cudzoziemca, czy i w jakim dniu decyzje takie zostały wydane.

Postępowanie w sprawie zatrzymania, umieszczenia w strzeżonym ośrodku lub zastosowania aresztu w celu wydalenia

Art. 100. 1. Cudzoziemiec, wobec którego zachodzą okoliczności uzasadniające wydanie decyzji o wydaleniu albo który uchyla się od wykonania obowiązków określonych w decyzji o wydaleniu, może być zatrzymany na okres nie dłuższy niż 48 godzin. Zatrzymanemu cudzoziemcowi przysługują uprawnienia przewidziane w Kodeksie postępowania karnego dla osoby zatrzymanej.

2. Zatrzymania dokonuje Policja lub Straż Graniczna.

3. Organ, który zatrzymał cudzoziemca, powinien niezwłocznie pobrać od niego odciski linii papilarnych oraz, w zależności od okoliczności:

- 1) wystąpić do sądu z wnioskiem o umieszczenie cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub zastosowanie aresztu w celu wydalenia;
- 2) wystąpić do wojewody z wnioskiem o wydanie decyzji o cofnięciu zezwolenia na osiedlenie się;
- 3) wystąpić do wojewody z wnioskiem o wydanie decyzji o wydaleniu cudzoziemca;
- 4) wykonać decyzję o wydaleniu, w szczególności przez doprowadzenie cudzoziemca do granicy albo do granicy państwa, do którego cudzoziemiec zostaje wydany, lub do portu lotniczego albo morskiego tego państwa.

4. W przypadku zaistnienia przeszkody uniemożliwiającej doprowadzenie lub przyjęcie cudzoziemca do strzeżonego ośrodka albo aresztu w celu wydalenia, cudzoziemiec może być umieszczony w wydzielonym pomieszczeniu Policji lub Straży Granicznej przeznaczonym dla osób zatrzymanych, na czas trwania tej przeszkody.

5. Wobec cudzoziemca umieszczonego w pomieszczeniu, o którym mowa w ust. 4, stosuje się odpowiednio przepisy o pobycie w strzeżonym ośrodku albo areszcie w celu wydalenia.

6. Przepis art. 91 ust. 2 stosuje się do pobierania odcisków linii papilarnych od cudzoziemca zatrzymanego na podstawie ust. 1.

7. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór karty daktyloskopijnej, na której pobiera się odciski linii papilarnych od cudzoziemca zatrzymanego na podstawie art. 100 ust. 1, lub któremu wydano decyzję o wydaleniu, uwzględniając przyczynę pobrania odcisków linii papilarnych.

Art. 101. 1. Cudzoziemca umieszcza się w strzeżonym ośrodku w przypadku gdy:

- 1) jest to niezbędne do sprawnego przeprowadzenia postępowania w sprawie o wydalenie lub o cofnięcie zezwolenia na osiedlenie się;
- 2) zachodzi uzasadniona obawa, że będzie się uchylał od wykonania decyzji o wydaleniu lub decyzji o cofnięciu zezwolenia na osiedlenie się,
- 3) przekroczył lub usiłował przekroczyć granicę niezgodnie z przepisami.

2. Areszt w celu wydalenia stosuje się wobec cudzoziemca w przypadku gdy zachodzi którakolwiek z okoliczności, o których mowa w ust. 1, oraz zachodzi obawa, że nie podporządkuje się zasadom pobytu obowiązującym w strzeżonym ośrodku.

Art. 102. Postanowienia o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub o zastosowaniu wobec niego aresztu w celu wydalenia nie wydaje się, jeżeli mogłoby to spowodować niebezpieczeństwo dla jego życia lub zdrowia albo zbyt ciężkie skutki dla jego najbliższej rodziny.

Art. 103. 1. Umieszczenie cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub zastosowanie aresztu w celu wydalenia następuje na mocy postanowienia sądu.

2. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, wydaje, na wniosek wojewody, organu Straży Granicznej lub Policji, sąd rejonowy, w którego okręgu znajduje się siedziba organu składającego wniosek.

3. Wniosek o umieszczenie cudzoziemca w strzeżonym ośrodku albo o zastosowanie aresztu w celu wydalenia powinien zawierać:

- 1) imię (imiona) i nazwisko oraz imiona rodziców;

- 2) datę i miejsce urodzenia;
- 3) obywatelstwo;
- 4) dotychczasowe miejsce zamieszkania;
- 5) podstawę prawną wniosku;
- 6) wskazanie strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia, w którym cudzoziemiec powinien być umieszczony;
- 7) wskazanie okresu, na jaki umieszcza się cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub stosuje areszt w celu wydalenia;
- 8) uzasadnienie.

4. Postępowanie w sprawie umieszczenia cudzoziemca w strzeżonym ośrodku albo zastosowania aresztu w celu wydalenia prowadzi się na podstawie przepisów Kodeksu postępowania karnego, z tym że funkcje oskarżyciela publicznego może sprawować przedstawiciel wojewody, funkcjonariusz Policji lub Straży Granicznej.

5. Sąd rejonowy właściwy ze względu na miejsce położenia strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia sprawuje nadzór nad wykonaniem postanowienia o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub o zastosowaniu aresztu w celu wydalenia, w którym umieszczono cudzoziemca.

Art. 104. 1. Sąd, wydając postanowienie o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub zastosowaniu aresztu w celu wydalenia, podejmuje niezbędne czynności w celu ochrony mienia cudzoziemca oraz zawiadamia o wydanym postanowieniu:

- 1) właściwe przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urząd konsularny - za zgodą cudzoziemca, którego postanowienie dotyczy;
- 2) sąd opiekuńczy, jeżeli zachodzi potrzeba ustanowienia opieki nad jego dziećmi;
- 3) organ opieki społecznej, jeżeli zachodzi potrzeba otoczenia opieką osoby niedołążnej lub chorej, którą cudzoziemiec się opiekował;
- 4) osobę wskazaną przez cudzoziemca.



2. O podjętych czynnościach i wydanych zarządzeniach oraz o przysługujących cudzoziemcowi prawach w postępowaniu przed sądem sąd powiadamia cudzoziemca w języku dla niego zrozumiałym.

Art. 105. 1. Sąd, wydając postanowienie o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub zastosowaniu aresztu w celu wydalenia, oznacza okres pobytu w strzeżonym ośrodku lub w areszcie w celu wydalenia, nie dłuższy jednak niż 90 dni.

2. Okres pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia może być przedłużony na czas określony niezbędny do wykonania decyzji o wydaleniu, która nie została wykonana z winy cudzoziemca.

3. Sąd rejonowy właściwy ze względu na miejsce położenia strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia, w którym umieszczono cudzoziemca, wydaje postanowienie o przedłużeniu okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia na wniosek organu zobowiązanego do doprowadzenia cudzoziemca do granicy albo do granicy państwa, do którego zostaje wydany, lub do portu lotniczego albo morskiego tego państwa.

4. Na postanowienie, o którym mowa w ust. 3, przysługuje zażalenie do właściwego sądu okręgowego, w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Sąd rozpatruje zażalenie niezwłocznie.

Art. 106. 1. Postanowienie o zwolnieniu cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia wydaje się w przypadku:

- 1) ustania przyczyn uzasadniających stosowanie tych środków albo
- 2) stwierdzenia, że zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 102;
- 3) stwierdzenia innych okoliczności niż określone w art. 102, uniemożliwiających stosowanie tych środków;
- 4) uchylecia lub stwierdzenia nieważności decyzji o wydaleniu cudzoziemca z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) nadania cudzoziemcowi statusu uchodźcy lub udzielenia azylu;

- 6) udzielenia cudzoziemcowi zgody na pobyt tolerowany;
- 7) zastosowania wobec cudzoziemca tymczasowego aresztowania.

2. Postanowienie o zwolnieniu w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1-3 i 7, wydaje, na wniosek cudzoziemca lub organu, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt w celu wydalenia, sąd rejonowy, w którego okręgu znajduje się siedziba organu.

3. Postanowienie o zwolnieniu w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 4-6, wydaje organ, który wydał decyzję ostateczną.

4. Cudzoziemca umieszczonego w strzeżonym ośrodku albo w areszcie w celu wydalenia zwalnia się w następujących przypadkach:

- 1) upływu terminu określonego w postanowieniu, o którym mowa w art. 105 ust. 1 i 2;
- 2) wydania postanowienia o zwolnieniu cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka albo z aresztu w celu wydalenia;
- 3) wykonania decyzji o wydaleniu.

5. O zwolnieniu cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia organ, któremu podlega strzeżony ośrodek lub areszt w celu wydalenia, niezwłocznie informuje sąd, który wydał postanowienie o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku albo w areszcie w celu wydalenia.

Art. 107. 1. Cudzoziemcowi, zatrzymanemu lub wobec którego zastosowano umieszczenie w strzeżonym ośrodku albo areszt w celu wydalenia niewątpliwie niesłusznie, przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie za poniesioną szkodę oraz zadośćuczynienie za doznaną krzywdę.

2. Sprawy, o których mowa w ust. 1, prowadzi się na podstawie przepisów Kodeksu postępowania karnego, dotyczących odszkodowania za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie.

Art. 108. 1. Strzeżone ośrodki dla cudzoziemców są finansowane z budżetu państwa w części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych tworzy i likwiduje, w drodze rozporządzenia, strzeżone ośrodki dla cudzoziemców, określając organ Policji albo organ Straży Granicznej, któremu ośrodek ma podlegać, mając na względzie istniejące potrzeby w tym zakresie.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych wyznacza, w drodze zarządzenia, pomieszczenia, w których jest wykonywany areszt w celu wydalenia, uwzględniając w szczególności potrzebę zapewnienia oraz racjonalnego wykorzystania tych pomieszczeń.

## Rozdział 10

### Pobyt cudzoziemców w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia

Art. 109. Pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemca zatrzymanego, umieszczonego w ośrodku strzeżonym, w areszcie w celu wydalenia lub pozbawionego wolności wskutek wykonania orzeczeń wydanych na podstawie ustaw uznaje się za legalny.

Art. 110. 1. Przyjęcie cudzoziemca do strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia następuje na podstawie postanowienia sądu o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub o zastosowaniu wobec cudzoziemca aresztu w celu wydalenia.

2. Cudzoziemiec jest obowiązany przy przyjęciu do strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia podać dane osobowe oraz informacje o miejscu zameldowania lub przebywania w kraju pochodzenia, a także o stanie zdrowia.

3. Cudzoziemiec jest obowiązany przekazać do depozytu strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia:

- 1) dokumenty tożsamości, pieniądze i przedmioty wartościowe;
- 2) urządzenia techniczne służące do rejestrowania i odtwarzania informacji;

- 3) sprzęt audiowizualny, komputerowy oraz inne przedmioty, jeżeli kierownik strzeżonego ośrodka albo organ Policji lub Straży Granicznej - w zależności od usytuowania aresztu - nie zezwoli na ich posiadanie w pokoju lub w celi dla cudzoziemców;
- 4) przedmioty, które mogą stanowić zagrożenie dla porządku lub bezpieczeństwa w ośrodku lub areszcie, a w szczególności: brzytwy, żyłki, narzędzia do cięcia metalu, środki służące do obezwładniania, środki odurzające, substancje psychotropowe oraz alkohol.

4. Cudzoziemiec przy przyjęciu do aresztu w celu wydalenia jest obowiązany przekazać do depozytu także przedmioty, których wymiary lub ilość naruszają porządek pobytu w areszcie.

Art. 111. Cudzoziemca przyjmowanego do strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia należy pouczyć, w zrozumiałym dla niego języku, o przysługujących mu prawach i obowiązkach oraz zapoznać z przepisami regulującymi pobyt w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia.

Art. 112. 1. Cudzoziemca przyjętego do strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia poddaje się niezwłocznie badaniu lekarskiemu oraz w miarę potrzeby zabiegom sanitarnym.

2. Lekarz przeprowadzający badanie, o którym mowa w ust. 1, oraz sprawujący opiekę medyczną nad cudzoziemcami w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia, jest obowiązany do prowadzenia dokumentacji medycznej według odrębnych przepisów.

3. Koszty badań, o których mowa w ust. 1, są finansowane z budżetu państwa w części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Art. 113. 1. Cudzoziemca przyjętego do strzeżonego ośrodka umieszcza się w wieloosobowym lub jednoosobowym pokoju dla cudzoziemców, a cudzoziemca przyjętego do aresztu – w celi mieszkalnej.

2. Powierzchnia pokoju dla cudzoziemca lub celi mieszkalnej nie może być mniejsza niż:

- 1) 3 m<sup>2</sup> – na jednego mężczyznę;
- 2) 4 m<sup>2</sup> – na jedną kobietę lub małoletniego.

3. Pokój dla cudzoziemca i celę mieszkalną wyposaża się w sprzęt zapewniający cudzoziemcowi osobne miejsce do spania, odpowiednie warunki higieny, dostateczny dopływ powietrza i odpowiednią do pory roku temperaturę, według norm określonych dla pomieszczeń mieszkalnych, a także oświetlenie odpowiednie do czytania.

Art. 114. 1. Cudzoziemców odmiennej płci umieszcza się oddzielnie.

2. Cudzoziemcowi umieszczonemu w strzeżonym ośrodku wraz z małoletnim pozostającym pod jego opieką zapewnia się, w miarę możliwości, wspólny pokój dla cudzoziemców.

3. Małoletniego przebywającego w strzeżonym ośrodku bez opiekuna umieszcza się w wyodrębnionej części ośrodka w sposób uniemożliwiający kontakt z osobami dorosłymi umieszczonymi w ośrodku.

4. Cudzoziemców, którzy zadeklarują, że są osobami najbliższymi, umieszcza się, na ich pisemny wniosek, w miarę możliwości, w jednym pokoju dla cudzoziemców.

Art. 115. 1. Cudzoziemiec umieszczony w strzeżonym ośrodku lub przebywający w areszcie w celu wydalenia korzysta z własnej odzieży, bielizny i obuwia.

2. Jeżeli przedmioty, o których mowa w ust. 1, nie nadają się do użytku lub jeżeli ich używanie jest niedopuszczalne ze względów higienicznych, cudzoziemiec może otrzymać odpłatnie odzież, bieliznę i obuwie – dostosowane do pory roku. W przypadku gdy cudzoziemiec nie może dokonać ich zakupu – dostarczenie tych przedmiotów powinno nastąpić nieodpłatnie.

3. Cudzoziemiec otrzymuje nieodpłatnie środki czystości niezbędne do utrzymania higieny osobistej.

Art. 116. 1. Cudzoziemiec umieszczony w strzeżonym ośrodku lub przebywający w areszcie w celu wydalenia ma prawo do:

- 1) kontaktowania się z polskimi organami państwowymi, a także z przedstawicielstwem dyplomatycznym lub urzędem konsularnym państwa obcego, w sprawach osobistych i urzędowych;
- 2) kontaktowania się z organizacjami pozarządowymi lub międzynarodowymi zajmującymi się udzielaniem pomocy, zwłaszcza prawnej, cudzoziemcom;
- 3) rozporządzania przekazanymi do depozytu przedmiotami, o których mowa w art. 110 ust. 3 pkt 2 i 3 oraz ust. 4 i 5, jeżeli przedmioty te nie zostały zabezpieczone w trybie przepisów o egzekucji administracyjnej;
- 4) korzystania z opieki lekarskiej i umieszczenia w zakładzie opieki zdrowotnej, jeżeli stan jego zdrowia tego wymaga;
- 5) niezakłóconego snu w godzinach 22<sup>00</sup> - 6<sup>00</sup>, a w dni świąteczne do godziny 7<sup>00</sup> oraz w innym czasie, jeśli nie jest to sprzeczne z porządkiem pobytu w ośrodku lub areszcie;
- 6) korzystania z urządzeń sanitarnych i środków czystości niezbędnych do utrzymania higieny osobistej;
- 7) posiadania przedmiotów kultu religijnego, wykonywania praktyk religijnych i korzystania z posług religijnych oraz słuchania lub oglądania w pomieszczeniach mieszkalnych lub miejscu przebywania nabożeństw transmitowanych przez środki masowego przekazu, w sposób nie zakłócający ustalonego porządku pobytu w ośrodku lub areszcie;
- 8) korzystania z prasy, zakupu prasy z własnych środków finansowych i posiadania jej w pokoju dla cudzoziemców lub celi mieszkalnej;
- 9) zakupu z własnych środków finansowych artykułów żywnościowych i przedmiotów osobistego użytku, służących do

utrzymania higieny osobistej, oraz posiadania ich w pokoju dla cudzoziemców lub celi mieszkalnej; przedmioty te mogą być posiadane w celi mieszkalnej, jeżeli one same lub ich opakowania nie stanowią zagrożenia dla porządku lub bezpieczeństwa w areszcie;

- 10) zakupu z własnych środków finansowych materiałów piśmiennych, książek, gier świetlicowych i posiadania ich w pokoju dla cudzoziemców lub celi mieszkalnej;
- 11) otrzymywania, po sprawdzeniu w jego obecności, paczek z odzieżą, obuwiem i innymi przedmiotami osobistego użytku oraz ze środkami opatrunkowymi i higienicznymi, a także z lekami, które mogą być przekazane za zgodą lekarza;
- 12) prowadzenia korespondencji oraz korzystania ze środków łączności na własny koszt; w sytuacjach losowych cudzoziemcowi można zezwolić na korzystanie ze środków łączności lub wysyłanie korespondencji na koszt ośrodka lub aresztu;
- 13) składania próśb, skarg i wniosków do:
  - a) kierownika ośrodka albo organu Policji lub organu Straży Granicznej, któremu ośrodek podlega lub
  - b) funkcjonariusza odpowiadającego za funkcjonowanie aresztu albo organu Policji lub organu Straży Granicznej, w zależności od usytuowania aresztu;
- 14) widzeń z osobami bliskimi w specjalnie do tego przeznaczonych pomieszczeniach, za zgodą organu Policji albo organu Straży Granicznej, któremu ośrodek lub areszt podlega lub osoby przez niego upoważnionej.

2. Cudzoziemiec może korzystać z innych niż określone w ust. 1 uprawnień, za zezwoleniem organu Policji albo organu Straży Granicznej, któremu strzeżony ośrodek lub areszt w celu wydalenia podlega lub osoby przez niego upoważnionej.

3. Cudzoziemiec umieszczony w strzeżonym ośrodku, poza

uprawnieniami, o których mowa w ust. 1, ma ponadto prawo do:

- 1) zakupu z własnych środków finansowych wyrobów tytoniowych i posiadania ich w pokoju dla cudzoziemców;
- 2) poruszania się po terenie ośrodka w czasie i miejscu wyznaczonym przez kierownika ośrodka;
- 3) korzystania z biblioteki;
- 4) użytkowania sprzętu rekreacyjno-sportowego w czasie i miejscu określonym przez kierownika ośrodka.

4. Cudzoziemiec przebywający w areszcie w celu wydalenia, poza uprawnieniami, o których mowa w ust. 1, ma ponadto prawo do:

- 1) odbywania codziennie jednogodzinnego spaceru na wolnym powietrzu, chyba że co innego wynika z zaleceń lekarza;
- 2) kontaktowania się z innymi cudzoziemcami przebywającymi w areszcie, za zezwoleniem funkcjonariusza pełniącego służbę w areszcie, w określonym miejscu i czasie;
- 3) użytkowania gier świetlicowych, bez uprawiania gier hazardowych, w czasie i miejscu określonym przez funkcjonariusza pełniącego służbę w areszcie;
- 4) zakupu z własnych środków finansowych wyrobów tytoniowych i palenia tytoniu, za zezwoleniem funkcjonariusza pełniącego służbę w areszcie, w miejscu do tego wyznaczonym.

5. Kierownik strzeżonego ośrodka lub funkcjonariusz odpowiadający za funkcjonowanie aresztu w celu wydalenia albo organ Policji lub organ Straży Granicznej – w zależności od usytuowania aresztu – może zezwolić cudzoziemcowi na posiadanie w pokoju dla cudzoziemców lub celi mieszkalnej sprzętu audiowizualnego, komputerowego oraz innych przedmiotów, w tym podnoszących estetykę pomieszczenia lub będących wyrazem kulturalnych zainteresowań cudzoziemca.



Art. 117. Cudzoziemiec umieszczony w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia otrzymuje posiłki na zasadach stosowanych wobec osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych na podstawie Kodeksu karnego wykonawczego.

Art. 118. Cudzoziemiec umieszczony w strzeżonym ośrodku lub przebywający w areszcie w celu wydalenia jest obowiązany:

- 1) przestrzegać regulaminu pobytu w ośrodku lub areszcie;
- 2) wykonywać polecenia administracji ośrodka lub funkcjonariusza pełniącego służbę w areszcie;
- 3) przestrzegać ciszy nocnej w godzinach 22<sup>00</sup> - 6<sup>00</sup>, a w dni świąteczne do godziny 7<sup>00</sup>;
- 4) przestrzegać zasad współżycia społecznego;
- 5) dbać o higienę osobistą i czystość pomieszczeń;
- 6) korzystać z wyposażenia ośrodka lub aresztu w należyty sposób;
- 7) w przypadku wystąpienia objawów choroby niezwłocznie powiadomić o tym administrację ośrodka lub funkcjonariusza pełniącego służbę w areszcie; funkcjonariusza pełniącego służbę w areszcie należy niezwłocznie powiadomić także o samookaleczeniu lub innym groźnym w skutkach zdarzeniu.

Art. 119. Cudzoziemcowi umieszczonemu w strzeżonym ośrodku zabrania się:

- 1) samowolnego oddalania się poza teren ośrodka lub przebywania w miejscach, do których administracja ośrodka wydała zakaz wstępu;
- 2) zakłócania spokoju i porządku pobytu w ośrodku;
- 3) posiadania, poza depozytem, urządzeń technicznych służących do rejestrowania i odtwarzania informacji, a także przedmiotów, które mogą stanowić zagrożenie dla porządku lub bezpieczeństwa w ośrodku, a w szczególności: brzytew, żyłek, narzędzi do cięcia metalu, środków służących do obezwładniania, środków odurzających, substancji psychotropowych oraz alkoholu;

- 4) posiadania w pokojach dla cudzoziemców przedmiotów, których wymiary lub ilość naruszają porządek pobytu w ośrodku;
- 5) spożywania alkoholu oraz przyjmowania innych środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- 6) palenia wyrobów tytoniowych poza miejscami do tego wyznaczonymi;
- 7) odmawiania przyjmowania posiłków dostarczanych przez administrację ośrodka, powodowania u siebie uszkodzeń ciała lub rozstroju zdrowia, jak również nakłaniania lub pomagania w dokonywaniu takich czynów – w celu wymuszenia określonej decyzji lub postępowania;
- 8) porozumiewania się z osobami postronnymi oraz cudzoziemcami umieszczonymi w innych pokojach dla cudzoziemców, jeżeli naruszałoby to porządek w ośrodku;
- 9) dokonywania samowolnej zmiany pokoju dla cudzoziemców i miejsca wyznaczonego do spania;
- 10) uprawiania gier hazardowych.

Art. 120. 1. W areszcie w celu wydalenia może przebywać kobieta do siódmego miesiąca ciąży.

2. Właściwy organ Policji lub Straży Granicznej, w zależności od usytuowania aresztu w celu wydalenia, odpowiednio wcześniej przed upływem szóstego miesiąca ciąży kobiety przebywającej w areszcie, jest obowiązany wystąpić do sądu z wnioskiem o umieszczenie jej w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców.

Art. 121. 1. Cudzoziemcowi zwalnianemu ze strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia wydaje się przekazane przez niego do depozytu pieniądze i przedmioty.

2. W przypadku gdy wobec cudzoziemca umieszczonego w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia przystępuje się do wykonania decyzji o wydaleniu, dokumenty tożsamości i przedmioty, o których mowa w art. 110 ust. 3 pkt 2 i 4, pobiera z

depozytu dowódca konwoju i zwraca je cudzoziemcowi w granicznej placówce kontrolnej Straży Granicznej, w której następuje wydalenie z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Na wniosek cudzoziemca zwalnianego ze strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia, przedmioty przekazane przez niego do depozytu mogą być wydane upoważnionej przez niego na piśmie osobie lub określonej przez niego instytucji, lub organizacji. Koszty wydania przedmiotów z depozytu ponosi cudzoziemiec.

Art. 122. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki, jakim powinny odpowiadać strzeżone ośrodki i areszty w celu wydalenia oraz regulamin organizacyjno-porządkowy pobytu cudzoziemców w strzeżonym ośrodku i areszcie w celu wydalenia, uwzględniając w szczególności warunki rozmieszczania w pokojach dla cudzoziemców i celach mieszkalnych, a także porządek wewnętrzny ośrodka i aresztu.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych może określić, w drodze rozporządzenia, sposoby ochrony strzeżonych ośrodków i aresztów w celu wydalenia, mając na względzie strukturę organizacyjną Policji i Straży Granicznej, obowiązki funkcjonariuszy Policji i Straży Granicznej zatrudnionych w strzeżonych ośrodkach lub aresztach w celu wydalenia, a także warunki wstępu na teren ośrodków i aresztów osób nie będących funkcjonariuszami Policji lub Straży Granicznej albo ich pracownikami.

## Rozdział 11

### Rejestry, ewidencja i wykaz w sprawach cudzoziemców

Art. 123. W sprawach z zakresu wjazdu, pobytu i wyjazdu cudzoziemców z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej prowadzi się w systemie informatycznym:

- 1) rejestry w sprawach dotyczących:
  - a) wiz,
  - b) zezwoleń na zamieszkanie na czas oznaczony,

- c) zezwoleń na osiedlenie się,
  - d) wydania polskich dokumentów tożsamości cudzoziemca,
  - e) wydania tymczasowych polskich dokumentów podróży dla cudzoziemca,
  - f) zobowiązania do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
  - g) wydalenia z Rzeczypospolitej Polskiej,
  - h) osób, którym udzielono zezwolenia na wjazd i pobyt na podstawie art. 143 ust. 1,
  - i) osób zatrzymanych w strefie nadgranicznej i doprowadzonych do granicy;
- 2) rejestr odcisków linii papilarnych, pobranych od cudzoziemca zatrzymanego na podstawie art. 100 ust. 1 oraz od cudzoziemca, któremu wydano decyzję o wydaleniu;
  - 3) ewidencję zaproszeń;
  - 4) wykaz cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, zwany dalej „wykazem”.

Art. 124. 1. Rejestry, o których mowa w art. 123:

- 1) w pkt 1 w lit. a, prowadzą komendant granicznej palcówki kontrolnej Straży Granicznej, wojewoda, konsul i Prezes Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców, każdy w zakresie swojej właściwości;
- 2) w pkt 1 w lit. b-d, g, prowadzi wojewoda;
- 3) w pkt 1 w lit. e, prowadzą wojewoda i konsul, każdy w zakresie swojej właściwości;
- 4) w pkt 1 w lit. f, prowadzą komendant wojewódzki Policji, komendant powiatowy Policji, komendant oddziału Straży

Granicznej i komendant granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej, każdy w zakresie swojej właściwości;

- 5) w pkt 1 w lit. h, prowadzi Prezes Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców;
  - 6) w pkt 1 w lit. i, prowadzi komendant oddziału Straży Granicznej;
  - 7) w pkt 2, prowadzi Komendant Główny Policji.
2. Ewidencję, o której mowa w art. 123 pkt 3, prowadzi wojewoda.
  3. Wykaz prowadzi Prezes Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców.

Art. 125. 1. W rejestrach, o których mowa w art. 123 pkt 1:

- 1) w lit. a-c, przechowuje się informacje o wnioskach, wydanych postanowieniach, decyzjach administracyjnych i wyrokach sądu, a ponadto dane, o których mowa w art. 11:
  - a) w lit. a, dotyczące cudzoziemców objętych postępowaniami w sprawie wydania i przedłużenia wizy,
  - b) w lit. b, dotyczące cudzoziemców objętych postępowaniami o wydanie i cofnięcie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony oraz data wydania, numer i seria, termin upływu ważności karty pobytu,
  - c) w lit. c, dotyczące cudzoziemców objętych postępowaniami o wydanie i cofnięcie zezwolenia na osiedlenie się oraz data wydania, numer i seria, termin upływu ważności karty pobytu lub polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca;
- 2) w lit. d i e, przechowuje się imię (imiona) i nazwisko, datę i miejsce urodzenia oraz obywatelstwo cudzoziemca, datę wydania, numer i serię, termin upływu ważności polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca lub tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, a także informacje o wnioskach o wydanie i wymianę oraz decyzjach o odmowie wydania tych dokumentów;

- 3) w lit. f, przechowuje się dane cudzoziemców zobowiązanych do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz informacje o decyzjach w sprawie zobowiązania do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) w lit. g, przechowuje się dane cudzoziemców wydalonych z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz informacje o decyzjach w sprawie wydalenia z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) w lit. h, przechowuje się dane osób, którym udzielono zezwolenia na wjazd i pobyt na podstawie art. 143 ust. 1;
- 6) w lit. i, przechowuje się dane osób zatrzymanych w strefie nadgranicznej i doprowadzonych do granicy.

2. W rejestrze odcisków linii papilarnych, pobranych od cudzoziemca zatrzymanego na podstawie art. 100 ust. 1 oraz od cudzoziemca, któremu wydano decyzję o wydaleniu, umieszcza się podstawę prawną pobrania odcisków linii papilarnych, datę pobrania odcisków i informacje o kartach daktyloskopijnych oraz następujące dane cudzoziemca:

- 1) imię (imiona) i nazwisko;
- 2) datę i miejsce urodzenia;
- 3) obywatelstwo.

3. W ewidencji zaproszeń przechowuje się dane zapraszającego i cudzoziemca, o których mowa w art. 15 ust. 2.

Art. 126. Organy, które pobierają od cudzoziemca odciski linii papilarnych, są obowiązane do przekazywania Komendantowi Głównemu Policji danych, o których mowa w art. 125 ust. 2, oraz kart daktyloskopijnych.

Art. 127. 1. W wykazie przechowuje się dane cudzoziemca, wobec którego zachodzi którakolwiek z następujących okoliczności:

- 1) została wydana ostateczna decyzja o wydaleniu lub decyzja o cofnięciu zezwolenia na osiedlenie się z przyczyny, o której mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1;

- 2) została wydana ostateczna decyzja o zobowiązaniu do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub zawierająca termin opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, decyzja o cofnięciu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony lub o odmowie wydania zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony;
- 3) został skazany prawomocnym wyrokiem:
  - a) w Rzeczypospolitej Polskiej za przestępstwo umyślne na karę pozbawienia wolności,
  - b) za granicą za przestępstwo stanowiące zbrodnię pospolitą również w rozumieniu prawa polskiego;
- 4) nie wywiązuje się z zobowiązań podatkowych wobec Skarbu Państwa;
- 5) jego wjazd i pobyt są niepożądane ze względu na zobowiązania wynikające z postanowień ratyfikowanych umów międzynarodowych obowiązujących Rzeczpospolitą Polską;
- 6) jego wjazd lub pobyt są niepożądane ze względu na zagrożenie dla bezpieczeństwa lub obronności państwa albo dla bezpieczeństwa i porządku publicznego albo mogłyby naruszyć interes Rzeczypospolitej Polskiej.

2. W wykazie umieszcza się podstawę prawną i faktyczną wpisu oraz następujące dane cudzoziemca:

- 1) imię (imiona) i nazwisko (także inne nazwiska w przypadku używania);
  - 2) nazwisko rodowe;
  - 3) imiona rodziców;
  - 4) datę i miejsce urodzenia;
  - 5) płeć;
  - 6) obywatelstwo;
  - 7) miejsce zamieszkania.
3. Dane cudzoziemca umieszcza się w wykazie na okres:

- 1) roku od dnia dobrowolnego wyjazdu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie określonym w decyzji o zobowiązaniu do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zawierającej nakaz wyjazdu w określonym terminie, decyzji o odmowie udzielenia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony lub decyzji o cofnięciu tego zezwolenia;
  - 2) 3 lat od dnia wykonania decyzji o wydaleniu lub decyzji o cofnięciu zezwolenia na osiedlenie się;
  - 3) 5 lat od dnia wykonania decyzji o wydaleniu lub decyzji o cofnięciu zezwolenia na osiedlenie się, w przypadku pokrycia kosztów wydalenia w całości lub części przez Skarb Państwa;
  - 4) 5 lat od dnia zakończenia wykonania kary odbywanej na podstawie wyroków, o których mowa w ust. 1 pkt 3;
  - 5) roku od dnia uregulowania zobowiązań podatkowych wobec Skarbu Państwa lub od daty, w której zobowiązania te uległy przedawnieniu;
  - 6) wynikający z umów międzynarodowych obowiązujących Rzeczpospolitą Polską, o których mowa w ust. 1 pkt 5;
  - 7) do 3 lat w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 6, z możliwością przedłużenia na kolejne okresy nie przekraczające 3 lat.
4. Dane cudzoziemca wykreśla się z wykazu po upływie okresów, o których mowa w ust. 3.

Art. 128. 1. Wpisu do wykazu, przedłużenia obowiązywania wpisu oraz wykreślenia tego wpisu dokonuje Prezes Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców z urzędu lub na wniosek:

- 1) Ministra Obrony Narodowej;
- 2) ministra właściwego do spraw finansów publicznych;
- 3) Komendanta Głównego Policji;
- 4) Komendanta Głównego Straży Granicznej;
- 5) Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego;



- 6) Szefa Agencji Wywiadu;
- 7) Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu;
- 8) wojewody;
- 9) konsula.

2. Jeżeli Prezes Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców nie uwzględni wniosku organu, o którym mowa w ust. 1, organ ten może zwrócić się z wnioskiem o rozstrzygnięcie sprawy do ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw wewnętrznych może uwzględnić wniosek organu i nakazać Prezesowi Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców dokonanie wpisu do wykazu, przedłużenie go lub wykreślenie.

Art. 129. 1. Organy administracji rządowej, które posiadają informacje o okolicznościach uzasadniających wpisanie danych cudzoziemca, o których mowa w art. 127 ust. 1, do wykazu, są obowiązane do przekazania ich Prezesowi Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców.

2. Organ, który wydał decyzję o wydaleniu, o zobowiązaniu cudzoziemca do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także inną decyzję, w której określił termin opuszczenia przez cudzoziemca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jest obowiązany do przekazania Prezesowi Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców odpisu tej decyzji, gdy stanie się ostateczna.

3. Sąd, który skazał cudzoziemca za przestępstwo, o którym mowa w art. 127 ust. 1 pkt 3 lit. a, jest obowiązany do przekazania Prezesowi Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców odpisu prawomocnego wyroku.

Art. 130. 1. Cudzoziemiec może złożyć wniosek o udzielenie informacji o wpisaniu jego danych osobowych do wykazu.

2. Prezes Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców jest obowiązany, w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku, do poinformowania cudzoziemca o wpisaniu jego

danych osobowych do wykazu, terminie obowiązywania wpisu, a w przypadkach, o których mowa w art. 127 ust. 1 pkt 1 i 2, także o tym, na czyj wniosek dokonano wpisu.

3. Cudzoziemiec może złożyć wniosek o sprostowanie jego danych osobowych zawartych w wykazie, jeżeli stwierdzi, że są nieprawdziwe oraz o wykreślenie z wykazu tych danych, jeżeli zostały umieszczone w wykazie w wyniku błędu.

4. Prezes Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców informuje cudzoziemca o sposobie rozpatrzenia wniosku, o którym mowa w ust. 3.

5. Do postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1-4, stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego o zaświadczeniach.

Art. 131. 1. Prezes Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców tworzy oraz prowadzi w systemie teleinformatycznym krajowy zbiór rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców o nazwie „System Pobyt”.

2. System Pobyt składa się z:

- 1) rejestrów, o których mowa w art. 123 pkt 1 lit. a-h, z wyjątkiem rejestrów prowadzonych przez konsula;
- 2) ewidencji, o której mowa w art. 123 pkt 3;
- 3) wykazu, o którym mowa w art. 123 pkt 4;
- 4) rejestru w sprawach o nadanie statusu uchodźcy;
- 5) rejestru w sprawach o wydalenie osób posiadających status uchodźcy;
- 6) rejestru w sprawach o udzielenie azylu;
- 7) rejestru w sprawach o udzielenie zgody na pobyt tolerowany;
- 8) rejestru w sprawach o udzielenie ochrony czasowej;
- 9) rejestrów wniosków, wydanych postanowień i decyzji w sprawach:
  - a) o wydanie wizy wjazdowej w celu repatriacji,
  - b) o udzielenie pomocy repatriantom ze środków budżetu państwa,
  - c) o uznanie za repatrianta;

- 10) rejestrów wniosków, wydanych postanowień, decyzji i wyroków sądu w sprawach:
  - a) o udzielenie i przedłużenie zezwolenia na pobyt obywatela Unii Europejskiej i członków jego rodziny,
  - b) o udzielenie i przedłużenie zezwolenia na pobyt czasowy obywatela Unii Europejskiej i członków jego rodziny;
- 11) ewidencji osób ubiegających się o wydanie wizej wjazdowej w celu repatriacji i członków ich rodzin, nie posiadających w Rzeczypospolitej Polskiej zapewnionego lokalu mieszkalnego lub źródła utrzymania.

Art. 132. 1. Dane przetwarzane w Systemie Pobyt oraz w rejestrze odcisków linii papilarnych, pobranych od cudzoziemca zatrzymanego na podstawie art. 100 ust. 1 oraz od cudzoziemca, któremu wydano decyzję o wydaleniu, udostępnia się w zakresie niezbędnym do realizacji ich ustawowych zadań:

- 1) Komendantowi Głównemu Policji;
- 2) Komendantowi Głównemu Straży Granicznej;
- 3) Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
- 4) Szefowi Agencji Wywiadu;
- 5) Ministrowi Obrony Narodowej;
- 6) ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych;
- 7) ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych;
- 8) Radzie do Spraw Uchodźców;
- 9) sądowni;
- 10) prokuratorowi;
- 11) Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu;
- 12) wojewodzie;
- 13) konsulowi.

2. Dane przetwarzane w Systemie Pobyt oraz w rejestrze odcisków linii papilarnych, pobranych od cudzoziemca zatrzymanego na podstawie art. 100 ust. 1 oraz od cudzoziemca, któremu wydano decyzję o wydaleniu, są udostępniane na pisemny wniosek podmiotu, o którym mowa w ust. 1, z tym, że wniosek o udostępnienie danych przetwarzanych w rejestrze odcisków linii papilarnych, pobranych od cudzoziemca, któremu wydano decyzję o wydaleniu, może złożyć także Prezes Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców.

3. Dane przetwarzane w Systemie Pobyt oraz dane przetwarzane w rejestrze odcisków linii papilarnych, pobranych od cudzoziemca zatrzymanego na podstawie art. 100 ust. 1 oraz od cudzoziemca, któremu wydano decyzję o wydaleniu, można udostępniać, bez konieczności składania pisemnego wniosku, o którym mowa w ust. 2, za pomocą urządzeń teletransmisji danych, podmiotom, o których mowa w ust.1, które spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) posiadają urządzenia umożliwiające odnotowanie w systemie kto, kiedy, w jakim celu oraz jakie dane uzyskał;
- 2) posiadają zabezpieczenia techniczne i organizacyjne uniemożliwiające wykorzystanie danych niezgodnie z celem ich uzyskania;
- 3) jest to uzasadnione specyfiką lub zakresem wykonywania zadań.

4. Organ obowiązany do prowadzenia rejestrów i ewidencji, o których mowa w art. 123 ust. 1 pkt 1 lit. a-h i pkt 2 i 3 oraz w art. 131 ust. 2 pkt 4-8, posiada dostęp do danych przetwarzanych w Systemie Pobyt oraz w rejestrze odcisków linii papilarnych, pobranych od cudzoziemca zatrzymanego na podstawie art. 100 ust. 1 oraz od cudzoziemca, któremu wydano decyzję o wydaleniu, w zakresie danych gromadzonych w rejestrach i ewidencji, które ten organ prowadzi.

5. Organowi, o którym mowa w ust. 1 pkt 12 i 13, nie udostępnia się danych o podstawie prawnej i faktycznej wpisu do wykazu.

6. Dane przetwarzane w Systemie Pobyt udostępnia Prezes Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców, a dane przetwarzane w rejestrze odcisków linii papilarnych, pobranych od cudzoziemca zatrzymanego na podstawie art. 100 ust. 1 oraz od cudzoziemca, któremu wydano decyzję o wydaleniu, Komendant Główny Policji.

Art. 133. 1. Informacje zawarte w Systemie Pobyt mogą być przekazywane za granicę, gdy zezwalają na to umowy międzynarodowe, którymi jest związana Rzeczpospolita Polska.

2. Informacje, a w szczególności zawarte w Systemie Pobyt dane zgromadzone w postępowaniu o nadanie statusu uchodźcy, mogą być przekazywane wyłącznie do celów, o których mowa w art. 35 Konwencji Genewskiej.

## Rozdział 12

### Odpowiedzialność przewoźnika

Art. 134. 1. Przewoźnik, który drogą powietrzną lub morską przywiózł cudzoziemca do granicy jest obowiązany do podjęcia działania dla upewnienia się, że cudzoziemiec zamierzający wjechać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej posiada dokument podróży i wizę wymaganą do przekroczenia granicy, o których mowa w art. 12 ust. 1.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, dotyczy także przewoźników wykonujących regularne przewozy osób w międzynarodowym transporcie drogowym, z wyjątkiem ruchu przygranicznego.

Art. 135. 1. Przewoźnik, który drogą powietrzną, morską lub lądową przywiózł cudzoziemca do granicy jest obowiązany niezwłocznie odwieźć go do kraju, z którego go przywiózł do granicy, a gdy jest to niemożliwe – do kraju, w którym cudzoziemcowi wystawiono dokument podróży, na podstawie którego podróżował, lub do każdego innego kraju, który zapewnia, że go przyjmie w przypadku gdy:

- 1) cudzoziemcowi odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) cudzoziemcowi podróżującemu przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej tranzytem władze państwa docelowego lub graniczącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej odmówiły wjazdu lub

przewoźnik, który miał go przewieźć do tego państwa, odmówił wykonania przewozu.

2. Jeżeli okoliczności uniemożliwiają wykonanie obowiązku, o którym mowa w ust. 1, przewoźnik jest obowiązany na swój koszt, zapewnić inny środek transportu w celu niezwłocznego opuszczenia przez cudzoziemca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 136. 1. Cudzoziemcowi, o którym mowa w art. 134 ust. 1, można, w drodze decyzji:

- 1) nakazać przebywanie w określonym miejscu do czasu opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na koszt przewoźnika;
- 2) zakazać opuszczania statku powietrznego lub morskiego;
- 3) nakazać opuszczenie terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na pokładzie innego statku powietrznego lub morskiego niż ten, na którym przybył.

2. Przewoźnik, o którym mowa w art. 134 ust. 1, pokrywa koszty pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do czasu opuszczenia przez niego tego terytorium tylko wówczas, gdy cudzoziemiec nie posiada dokumentu podróży i wizy lub nie posiada zezwolenia na wjazd do innego państwa lub na powrót do kraju pochodzenia, jeżeli zezwolenie takie jest wymagane. W pozostałych przypadkach koszty te ponosi Skarb Państwa.

Art. 137. 1. Na przewoźnika, który drogą powietrzną lub morską przywiózł na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemca nie posiadającego dokumentu podróży i wizy, wymaganych do przekroczenia granicy, o których mowa w art. 12 ust. 1, lub nie posiadającego zezwolenia na wjazd do innego państwa lub na powrót do kraju pochodzenia, jeżeli zezwolenie takie jest wymagane, nakłada się karę administracyjną w wysokości stanowiącej równowartość od 3 000 do 5 000 euro za każdą przywiezioną osobę, z tym że suma kar za jednorazowy przywóz grupy osób nie może przekroczyć równowartości 500 000 euro.

2. Przepis ust. 1 dotyczy także przewoźników wykonujących regularne przewozy osób w międzynarodowym transporcie drogowym, z wyjątkiem ruchu przygranicznego.

3. Przeliczenia równowartości euro, o której mowa w ust. 1, na złote dokonuje się według średniego kursu ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski dla tej waluty w dniu wydania decyzji o nałożeniu kary administracyjnej.

Art. 138. 1. Decyzje w sprawach, o których mowa w art. 136 ust. 1, wydaje właściwy komendant granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej i nadaje im rygor natychmiastowej wykonalności.

2. Od decyzji komendanta granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej przysługuje odwołanie do Komendanta Głównego Straży Granicznej.

3. Karę administracyjną, o której mowa w art. 137, na wniosek komendanta granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej, w której odmówiono cudzoziemcowi wjazdu, nakłada na przewoźnika, w drodze decyzji, wojewoda właściwy ze względu na siedzibę organu występującego z wnioskiem.

Art. 139. 1. W przypadku gdy zachowanie cudzoziemca, któremu odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uzasadnia przypuszczenie, że może on spowodować zagrożenie bezpieczeństwa w międzynarodowej komunikacji lądowej, lotniczej lub morskiej, komendant właściwej granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej, na wniosek upoważnionego przedstawiciela przewoźnika i na koszt przewoźnika, zapewnia konwój na pokładzie.

2. Koszty konwoju obejmują koszty bezpośrednio związane z przewozem, a także koszty świadczeń przysługujących konwojentom z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju.

## Rozdział 13

Prezes Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców

Art. 140. 1. Centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach repatriacji, wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przejazdu przez to terytorium, pobytu na nim i wyjazdu z niego, nadawania statusu uchodźcy, udzielania cudzoziemcom azylu, wyrażania zgody na pobyt tolerowany oraz udzielania ochrony czasowej, a także w sprawach związanych z obywatelstwem polskim, które wynikają z zakresu zadań administracji rządowej, jest Prezes Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców, zwany dalej „Prezesem Urzędu”, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych dla innych organów.

2. Nadzór nad Prezesem Urzędu sprawuje minister właściwy do spraw wewnętrznych.

Art. 141. 1. Prezes Rady Ministrów powołuje i odwołuje Prezesa Urzędu, na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

2. Na stanowisko Prezesa Urzędu może być powołany obywatel polski, który łącznie spełnia następujące warunki:

- 1) zamieszkuje na stałe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) korzysta z pełni praw publicznych;
- 3) nie był karany prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne;
- 4) posiada wyższe wykształcenie.

3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, na wniosek Prezesa Urzędu, powołuje i odwołuje zastępców Prezesa Urzędu.

4. Prezes Urzędu wykonuje swoje zadania przy pomocy Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców, zwanego dalej „Urzędem”, będącym urzędem administracji rządowej.

5. Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych, w drodze rozporządzenia, nadaje Urzędowi statut określający jego organizację, kierując się zakresem zadań Prezesa Urzędu oraz potrzebą zapewnienia sprawnego funkcjonowania Urzędu.

6. Prezes Urzędu może wykonywać swoje zadania przy pomocy delegatur Urzędu.



7. W Urzędzie mogą być zatrudniani oddelegowani funkcjonariusze Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Policji, na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

Art. 142. 1. Do zadań Prezesa Urzędu należy:

- 1) wydawanie decyzji i postanowień w I instancji, w sprawach uregulowanych:
  - a) w ustawie,
  - b) w ustawie z dnia 15 lutego 1962 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. z 2000 r. Nr 28, poz. 353 oraz z 2001 r. Nr 42, poz. 475),
  - c) w ustawie z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji,
  - d) w ustawie z dnia ..... 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli nie zostały one przekazane innym organom;
- 2) rozpatrywanie odwołań i zażaleń od decyzji i postanowień wydawanych w I instancji przez inne organy w sprawach uregulowanych w ustawach, o których mowa w pkt 1, o ile nie zostały one przekazane innym organom;
- 3) dokonywanie analiz dotyczących sytuacji migracyjnej i uchodźczej;
- 4) prowadzenie współpracy międzynarodowej w zakresie problemów migracyjnych i uchodźczych;
- 5) gromadzenie informacji o krajach pochodzenia imigrantów;
- 6) organizowanie i prowadzenie szkoleń w zakresie spraw należących do kompetencji Prezesa Urzędu uregulowanych w ustawach, o których mowa w pkt 1;
- 7) wykonywanie innych zadań uregulowanych w ustawie oraz przepisach odrębnych, w zakresie niezbędnym do prowadzenia postępowań na podstawie ustaw, o których mowa w pkt 1.

2. Prezes Urzędu kontroluje wykonywanie przez wojewodów zadań wynikających z ustaw, o których mowa w ust. 1 pkt 1, w zakresie zgodności ich działania z prawem oraz polityką w dziedzinie migracji, uchodźstwa i repatriacji.

3. Prezes Urzędu jest organem wyższego stopnia w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego w stosunku do wojewody w sprawach uregulowanych w ustawie.

Art. 143. 1. Prezes Urzędu, w porozumieniu z Komendantem Głównym Straży Granicznej, może zezwolić, na wniosek konsula, komendanta granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej lub z urzędu, na wjazd lub pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemcowi, który nie spełnia warunków dotyczących wjazdu lub pobytu określonych w ustawie, jeżeli wymagają tego względy humanitarne lub interes Rzeczypospolitej Polskiej. Do wydawania zezwolenia i samego zezwolenia nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego i ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz. U. Nr 74, poz. 368 z późn. zm.<sup>7)</sup>).

2. Prezes Urzędu przedstawia corocznie do dnia 31 marca ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych informację o stosowaniu przepisu ust. 1 w roku poprzednim.

Art. 144. Prezes Urzędu używa pieczęci okrągłej z wizerunkiem orła.

Art. 145. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej może, w drodze rozporządzenia, tworzyć i znosić delegatury Urzędu, określając ich właściwość terytorialną oraz zakres działania, w tym uprawnienia kierownika delegatury do wydawania, z upoważnienia Prezesa Urzędu, decyzji administracyjnych, w przypadku uzasadnionym istotnym wzrostem liczby wniosków o nadanie statusu uchodźcy, o którym mowa w ustawie z dnia ..... 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

## Rozdział 14

### Przepisy karne

Art. 146. Kto zabiera w celu przywłaszczenia lub przywłaszcza sobie należący do cudzoziemca dokument podróży, kartę pobytu, polski dokument podróży dla cudzoziemca, tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca, polski dokument tożsamości cudzoziemca lub takiego dokumentu używa, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 147. 1. Kto:

- 1) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie posiadając do tego tytułu prawnego;
- 2) na żądanie uprawnionych organów nie okazuje dokumentów i zezwoleń uprawniających go do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub środków finansowych niezbędnych do pokrycia kosztów pobytu na tym terytorium;
- 3) uchyla się od obowiązku wymiany karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca lub polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca;
- 4) nie wykonuje obowiązku opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej określonego w decyzji o wydaleniu wydanej na podstawie art. 87 ust. 1;
- 5) nie wykonuje obowiązku zgłaszania się w określonych odstępach czasu do organu wskazanego w decyzji o wydaleniu;
- 6) opuszcza miejsce zamieszkania wyznaczone mu w decyzji o wydaleniu;
- 7) nie opuszcza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie określonym w decyzji:

- a) o odmowie udzielenia lub cofnięciu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony,
  - b) o cofnięciu zezwolenia na osiedlenie się,
  - c) o zobowiązaniu do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 8) nie zawiadamia o utracie karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca lub polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca, w terminie, o którym mowa w art. 78 ust. 1;
- 9) nie zwraca znalezionej karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca lub polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca, w przypadku gdy wydano mu nową kartę pobytu lub dokument, w terminie, o którym mowa w art. 78 ust. 2
- podlega karze grzywny.

2. Orzekanie w sprawach o czyny, o których mowa w ust. 1, następuje w trybie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

3. Nakaz karny wydany w postępowaniu nakazowym jest natychmiast wykonalny.

## Rozdział 15

### Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 148. W ustawie z dnia 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców (Dz. U. z 1996 r. Nr 54, poz. 245 z późn. zm.<sup>8)</sup>) w art. 8 w ust. 1 pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:

- „2) nabycie nieruchomości przez cudzoziemca zamieszkującego w Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej 5 lat od udzielenia mu zezwolenia na osiedlenie się,
- 3) nabycie przez cudzoziemca, będącego małżonkiem obywatela polskiego i zamieszkującego w Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej 2 lata od udzielenia mu zezwolenia na osiedlenie się,

nieruchomości, które w wyniku nabycia stanowiąc będą wspólność ustawową małżonków.”.

Art. 149. W ustawie z dnia 15 lutego 1962 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. z 2000 r. Nr 28, poz. 353 oraz z 2001 r. Nr 42, poz. 475) po art. 17 dodaje się art. 17a w brzmieniu:

- „Art. 17a. 1. W sprawach należących do właściwości wojewody i Prezesa Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców organy te mogą zwracać się do Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Agencji Wywiadu oraz Szefa Wojskowych Służb Informacyjnych o przekazanie informacji niezbędnych dla prowadzonych postępowań.
2. Organy, do których wojewoda lub Prezes Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców zwrócił się o przekazanie informacji, są obowiązane je udostępnić w zakresie niezbędnym dla prowadzonych postępowań, w terminie 30 dni.
3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach termin, o którym mowa w ust. 2, może być przedłużony do 3 miesięcy, o czym organ obowiązany do przekazania informacji zawiadamia odpowiednio wojewodę lub Prezesa Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców.”.

Art. 150. W ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1399) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 w ust. 2 w pkt 4 lit. d otrzymuje brzmienie:

„d) przestępstw i wykroczeń określonych w ustawie z dnia ..... o cudzoziemcach (Dz. U. Nr ..., poz. ...)”;

2) w art. 9e ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) określonego w art. 146 ustawy z dnia ..... o cudzoziemcach, (Dz. U. Nr ..., poz. ...)”.

Art. 151. W ustawie z dnia 6 lipca 2001 r. o gromadzeniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji kryminalnych (Dz. U. Nr 110, poz. 1189 z późn. zm.<sup>9)</sup>) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4:
  - a) w pkt 7 kropkę na końcu zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy „z zastrzeżeniem pkt 8,”,
  - b) po pkt 7 dodaje się pkt 8 w brzmieniu:

„8) Krajowy System Informatyczny – to prowadzona w Krajowym Centrum Informacji Kryminalnych odrębna baza danych na potrzeby kontroli granicznej, kontroli celnej, kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także na potrzeby innych postępowań prowadzonych na podstawie ustaw.”;
- 2) po rozdziale 4 dodaje się rozdział 4a w brzmieniu:

#### „Rozdział 4a

#### Krajowy System Informatyczny

Art. 37a. Krajowy System Informatyczny stanowi odrębną bazę danych od innych baz prowadzonych w Krajowym Centrum Informacji Kryminalnych.

Art. 37b. 1. W Krajowym Systemie Informatycznym przetwarzane są dane:

- 1) cudzoziemców:
  - a) poszukiwanych w związku z dotyczącym ich wnioskiem o ekstradycję lub wnioskiem o zastosowanie tymczasowego aresztowania w celu ekstradycji,

- b) których dotyczy wnioski o przekazanie w celu wykonania kary,
- c) zaginionych lub objętych ochroną w związku z toczącym się postępowaniem karnym,

2) przedmiotów:

- a) skradzionych lub zaginionych pojazdów mechanicznych, łodzi i jachtów,
- b) skradzionej lub zaginionej broni, amunicji i materiałów wybuchowych,
- c) skradzionych lub zaginionych dokumentów tożsamości i ich druków,
- d) banknotów zgłoszonych jako poszukiwane.

2. Dane, o których mowa w ust. 1 pkt 1, obejmują:

- 1) imię (imiona) i nazwisko (nazwiska) oraz pseudonim,
- 2) datę i miejsce urodzenia,
- 3) obywatelstwo,
- 4) płeć,
- 5) znaki szczególne,
- 6) informację, czy dana osoba może być uzbrojona,
- 7) informację, czy dana osoba może stosować przemoc,
- 8) powód wpisania danych osobowych do Krajowego Systemu Informatycznego,
- 9) zalecany sposób postępowania wobec cudzoziemca.

Art. 37c. 1. Dane w Krajowym Systemie Informatycznym gromadzi, przetwarza i udostępnia Szef Centrum.

2. Dane z Krajowego Systemu Informatycznego udostępnia się, z zastrzeżeniem ust. 3, w zakresie niezbędnym do realizacji ustawowych zadań:

- 1) Ministrowi Obrony Narodowej,
- 2) Ministrowi Sprawiedliwości,
- 3) ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej,
- 4) ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych,
- 5) ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych,
- 6) ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych,
- 7) Komendantowi Głównemu Straży Granicznej,
- 8) Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego,
- 9) Szefowi Agencji Wywiadu,
- 10) Prezesowi Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców,
- 11) konsulowi,
- 12) wojewodzie,
- 13) prokuratorowi,
- 14) sądowi,
- 15) Policji.

3. Szef Centrum może wyrazić zgodę, w drodze decyzji, na udostępnienie danych zgromadzonych w Krajowym Systemie Informatycznym organom, o których mowa w ust. 2, za pomocą urządzeń teletransmisji danych, bez konieczności składania pisemnego wniosku, jeżeli organy te spełniają łącznie następujące warunki:

- 1) posiadają urządzenia umożliwiające odnotowanie w Krajowym Systemie Informatycznym kto, kiedy, w jakim celu oraz jakie dane lub informacje uzyskał,
- 2) posiadają zabezpieczenia techniczne i organizacyjne uniemożliwiające wykorzystanie danych lub informacji niezgodnie z celem ich uzyskania,
- 3) jest to uzasadnione specyfiką lub zakresem wykonywanych przez organ zadań.

4. Organy, o których mowa w ust. 2 pkt 1-12 i 14, są obowiązane do bieżącego przekazania do Krajowego Systemu Informatycznego danych, o których mowa w art. 37b.

5. Administrator danych przetwarzający dane na potrzeby Krajowego Systemu Informatycznego jest zwolniony z obowiązku informacyjnego, określonego w art. 25



ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926).

6. Przetwarzanie danych osobowych w Krajowym Systemie Informatycznym podlega kontroli Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.”;

3) po art. 40 dodaje się art. 40a w brzmieniu:

„Art. 40a. 1. Dane, o których mowa w art. 37b, mogą być przekazywane za granicę na podstawie umów międzynarodowych, którymi związana jest Rzeczpospolita Polska.

2. Do Krajowego Systemu Informatycznego można włączyć dane otrzymane od organów państw obcych.”.

## Rozdział 16

### Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 152 . 1. Cudzoziemcowi przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nieprzerwanie co najmniej od dnia 1 stycznia 1996 r., który złoży w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, wniosek o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca udzieli tego zezwolenia na okres 1 roku, jeżeli nie spowoduje to zagrożenia dla bezpieczeństwa i obronności państwa lub dla ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego albo obciążenia dla budżetu państwa oraz nie naruszy interesu Rzeczypospolitej Polskiej, pod warunkiem, że cudzoziemiec:

- 1) wskaże lokal mieszkalny, w którym zamierza przebywać i przedstawi tytuł prawny do jego zajmowania oraz
- 2) posiada przyrzeczenie wydania zezwolenia na pracę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo pisemne oświadczenie pracodawcy o zamiarze zatrudnienia go lub powierzenia mu wykonywania innej pracy zarobkowej, lub

pełnienia funkcji w zarządach osób prawnych prowadzących działalność gospodarczą, jeżeli zezwolenie na pracę nie jest wymagane, lub

- 3) posiada dochody lub mienie wystarczające na pokrycie kosztów utrzymania i leczenia swojego i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu, bez potrzeby korzystania ze wsparcia materialnego ze środków pomocy społecznej przez okres 1 roku.

2. Cudzoziemcowi, który złożył wniosek o udzielenie zezwolenia na osiedlenie się oraz osobom objętym wnioskiem, wojewoda wydaje wizę pobytową na okres do zakończenia postępowania w I instancji w sprawie udzielenia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony.

Art. 153. 1. Jeżeli cudzoziemiec, przebywający nielegalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w terminie 1 miesiąca od dnia wejścia w życie ustawy, zgłosi ten fakt organowi Policji lub Straży Granicznej i opuści terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie określonym w decyzji, na podstawie której zostanie zobowiązany do opuszczenia tego terytorium, jego danych nie umieszcza się w wykazie.

2. Do wydania decyzji, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepisy art. 96 i 97 niniejszej ustawy.

Art. 154. 1. Karty pobytu, dokumenty, zezwolenia i wizy wydane na podstawie dotychczasowych przepisów zachowują ważność przez okres, na jaki zostały wydane.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do kart pobytu i dokumentów wydanych cudzoziemcowi, do którego stosuje się przepisy ustawy z dnia ..... 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Blankiety zaproszenia, w których czas pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej osoby zapraszanej jest określony przez liczbę dni, mogą być stosowane do dnia 30 października 2003 r.

4. Zaproszenia wystawione na blankietach, o których mowa w ust. 2, zachowują ważność do dnia uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.

Art. 155. Ilekroć w obowiązujących przepisach jest mowa o osobach posiadających kartę czasowego pobytu lub kartę stałego pobytu, należy przez to rozumieć osoby, którym udzielono odpowiednio zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony lub zezwolenia na osiedlenie się.

Art. 156. 1. Do postępowań administracyjnych wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy na podstawie ustawy z dnia 29 marca 1963 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 1992 r. Nr 7, poz. 30 z późn. zm.<sup>10)</sup>) i ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2001 r. Nr 127, poz. 1400 z późn. zm.<sup>11)</sup>), które nie zostały zakończone do tego dnia decyzją ostateczną, stosuje się:

- 1) w sprawach wiz, do zakończenia postępowania w II instancji, przepisy dotychczasowe;
- 2) w sprawach zezwoleń na zamieszkanie na czas oznaczony i zezwoleń na osiedlenie się przepisy niniejszej ustawy;
- 3) w sprawach o zobowiązanie cudzoziemca do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o wydalenie i w sprawach kar dla przewoźników przepisy dotychczasowe;
- 4) w pozostałych postępowaniach przepisy niniejszej ustawy.

2. Przepisu ust. 1 pkt 2 nie stosuje się do zezwoleń na zamieszkanie na czas oznaczony wydanych cudzoziemcom, w stosunku do których zachodziły okoliczności, o których mowa w art. 17 ust. 2 pkt 7 i 8 ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach.

Art. 157. Dane cudzoziemców, zgromadzone w wykazie na podstawie dotychczasowych przepisów, przechowuje się przez okres, na jaki zostały w nim zamieszczone.

Art. 158. 1. Rejestry utworzone na podstawie ustawy, przez 3 lata od dnia wejścia w życie ustawy mogą być prowadzone w innej formie niż system teleinformatyczny.

2. Organy prowadzące rejestry, o których mowa w art. 123 pkt 1, są obowiązane do wzajemnego przekazywania danych przetwarzanych w prowadzonych przez siebie rejestrach.

3. Prezes Urzędu zapewnia prawidłowe udostępnianie danych przetwarzanych w rejestrach, o których mowa w art. 123 pkt 1.

Art. 159. Wpisy do rejestrów prowadzonych na podstawie dotychczasowych przepisów z dniem wejścia w życie ustawy stają wpisami do rejestrów prowadzonych na podstawie niniejszej ustawy.

Art. 160. Szef Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych utworzy Krajowy System Informatyczny do dnia 30 czerwca 2003 r.

Art. 161. Do czasu wydania przepisów wykonawczych na podstawie upoważnień przewidzianych w ustawie, nie dłużej jednak niż przez okres 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, zachowują moc przepisy dotychczasowe.

Art. 162. Przepisy art. 3 pkt 2, art. 31 ust. 3, art. 56 ust. 4 oraz art. 134-139 w zakresie dotyczącym przewoźników lądowych, stosuje się od dnia uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.

Art. 163. Uchyla się:

- 1) ustawę z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2001 r. Nr 127, poz. 1400 z późn. zm.<sup>12)</sup>)
- 2) ustawę z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 42, poz. 475 z późn. zm.<sup>13)</sup>).

Art. 164. Ustawa wchodzi w życie z dniem 15 czerwca 2003 r.

- 
- 1) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 42, poz. 475 i Nr 128, poz. 1403 oraz z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 127, poz. 1090.
  - 2) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 6, poz. 31 i Nr 43, poz. 271, z 2000 r. Nr 12, poz. 136 i Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 45, poz. 498.
  - 3) Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 128, poz. 1407 oraz z 2002 r. Nr 37, poz. 329, Nr 41, poz. 365, Nr 62, poz. 558, Nr 89, poz. 804 i Nr 200, poz. 1688.
  - 4) Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 127, poz. 1090, Nr 141, poz. 1178, Nr 153, poz. 1271, Nr 169, poz. 1387, Nr 199, poz. 1672, Nr 200, poz. 1679 i Nr 216, poz. 1824.
  - 5) Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 42, poz. 475, Nr 89, poz. 973, Nr 100, poz. 1080, Nr 122, poz. 1323 i 1325, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1793, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 74, poz. 675, Nr 113, poz. 984, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679 oraz z 2003 r. Nr 6, poz. 65.
  - 6) Zmiany Konwencji zostały ogłoszone w Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 285, z 1995 r. Nr 36, poz. 175, 176 i 177, z 1998 r. Nr 147, poz. 962 oraz z 2002 r. Nr 127, poz. 1084.
  - 7) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1995 r. Nr 104, poz. 515, z 1997 r. Nr 75, poz. 471, Nr 106, poz. 679, Nr 114, poz. 739 i Nr 144, poz. 971, z 1998 r. Nr 162, poz. 1126, z 1999 r. Nr 75, poz. 853, z 2000 r. Nr 2, poz. 5, Nr 48, poz. 552, Nr 60, poz. 704 i Nr 91, poz. 1008, z 2001 r. Nr 49, poz. 508 i 509, Nr 98, poz. 1070 i Nr 101, poz. 1113 oraz z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 141, poz. 1177.
  - 8) Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 140, poz. 939, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2001 r. Nr 16, poz. 166 oraz z 2002 r. Nr 113, poz. 984.
  - 9) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1800 oraz z 2002 r. Nr 81, poz. 731.
  - 10) Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1992 r. Nr 25, poz. 112 oraz z 1995 r. Nr 23, poz. 120.
  - 11) Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 41, poz. 365, poz. 676, Nr 81, poz. 731, Nr 89, poz. 804, Nr 141, poz. 1180 i Nr 133, poz. 1271.
  - 12) Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 41, poz. 365, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 731, Nr 89, poz. 804, Nr 141, poz. 1180 i Nr 153, poz. 1271.
  - 13) Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 25, poz. 253 i Nr 81, poz. 731.

## UZASADNIENIE

### **I. Wprowadzenie.**

Od początku lat 90-tych obserwuje się znaczny napływ cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W związku z tym procesem Polska przekształciła się z kraju emigracyjnego w kraj emigracyjno-imigracyjny. Wśród cudzoziemców przyjeżdżających do Polski znajdują się, między innymi, osoby poszukujące stałej ochrony w postaci statusu uchodźcy lub azylu. Niektórzy imigranci traktują nasz kraj jako kraj tranzytowy w celu przedostania się do państw Europy Zachodniej, gwarantujących lepsze warunki bytowe. W związku z powyższym zaistniała potrzeba stworzenia skutecznych mechanizmów zwalczania nielegalnej imigracji, a jednocześnie zapewnienia właściwej ochrony dla osób, które znalazły się w szczególnie trudnym położeniu ze względu na sytuację panującą w ich krajach pochodzenia.

Nowe wyzwania pojawiły się w związku z planowanym wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej i koniecznością dostosowania naszego prawa do wymogów prawa wspólnotowego. Wskutek przeniesienia problematyki wizowej, azylowej i imigracyjnej z III do I filaru Unii, konieczne stało się opracowanie na poziomie Wspólnot takich aktów prawnych w tym zakresie, które mają charakter prawnie wiążący. Ma to na celu stworzenie jednolitych instrumentów dotyczących postępowania państw członkowskich wobec osób przybywających z krajów trzecich. Do czasu wejścia w życie Traktatu Amsterdamskiego przeważały akty prawne dotyczące kwestii migracyjnych, które nie miały wiążącego charakteru, w związku z czym państwa członkowskie nie były zobligowane do wprowadzenia przyjętych w nich rozwiązań do własnych porządków prawnych. Obecnie sytuacja ta uległa zasadniczej zmianie. Tematyka migracyjna staje się przedmiotem rozporządzeń, dyrektyw i decyzji, z czego wynika obowiązek państw członkowskich, a także państw ubiegających się o członkostwo, wdrożenia proponowanych w nich regulacji. Prace legislacyjne trwają i trudno określić kiedy

---

poszczególne zagadnienia dotyczące problematyki migracyjnej zostaną opracowane w ostatecznej wersji, stąd należy na bieżąco wprowadzać zmiany do polskiego ustawodawstwa. Przedmiotowy projekt ustawy uwzględnia wszystkie najnowsze przepisy prawa wspólnotowego w tym zakresie. Szczególne zadania stoją przed Polską również z tego powodu, że nasze granice, zwłaszcza wschodnie, po przystąpieniu do Unii Europejskiej, staną się jej granicami, co w konsekwencji doprowadzi do nasilenia zjawisk imigracyjnych. Spowoduje to również zwiększenie liczby osób ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy, gdyż według przepisów Konwencji Dublińskiej z dnia 15 czerwca 1990 r. Polska stanie się krajem odpowiedzialnym także za rozpatrywanie wniosków o nadanie statusu uchodźcy, złożonych w innych państwach członkowskich przez cudzoziemców, którzy wjadą na terytorium Unii Europejskiej przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Obecnie powinniśmy mieć na uwadze problemy wiążące się z implementacją regulacji dublińskich i wprowadzić zmiany przepisów o postępowaniu o nadanie statusu uchodźcy. Należy w tym miejscu podkreślić, że na potrzebę opracowania nowej ustawy skoncentrowanej jedynie wokół kwestii azylu i ochrony czasowej zwróciła uwagę Komisja Europejska w ostatnim (z dnia 9 października 2002 r.) raporcie okresowym o postępach Polski na drodze do członkostwa. Projekt przedmiotowej ustawy wychodzi naprzeciw tym postulatam. W podobny sposób konstruują swoje prawo o cudzoziemcach także i inne kraje kandydujące do Unii Europejskiej; oddzielne ustawy dotyczące ochrony pewnych kategorii cudzoziemców wprowadziły już wcześniej, np. Republika Czeska, Republika Słowacka czy Węgry.

Problemy migracyjne w Europie w dzisiejszych czasach osiągnęły tak dużą skalę i złożoność, że konieczne stało się uregulowanie przedmiotowych zagadnień w trzech odrębnych ustawach, co powinno zapewnić większą czytelność i przejrzystość przyjętych rozwiązań, a także ułatwić podejmowanie działań w tym zakresie przez organy stosujące prawo oraz pozwolić na uniknięcie wątpliwości

---

pojawiających się przy interpretacji obowiązujących dotychczas przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2001 r. Nr 127, poz. 1400 oraz z 2002 r. Nr 41, poz. 365, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 731, Nr 89, poz. 804, Nr 141, poz. 1180 i Nr 153, poz. 1271).

Nowelizacja ustawy o cudzoziemcach z dnia 11 kwietnia 2001 r. miała na celu dostosowanie polskiego prawa do regulacji obowiązujących w tym zakresie w Unii Europejskiej. Nie było wówczas możliwe wydanie nowej ustawy o cudzoziemcach, a tym bardziej też kilku ustaw dotyczących cudzoziemców ze względu na znaczne obciążenie Parlamentu pracą w związku z koniecznością dostosowania do prawa wspólnotowego w krótkim czasie polskich unormowań w wielu dziedzinach. Dokonano zatem jedynie zmiany ustawy o cudzoziemcach, przez co jednak zmniejszyła się czytelność tego aktu prawnego, który ze względu na swoją konstrukcję i tak był trudny w stosowaniu. Obecnie nadszedł właściwy moment na uregulowanie problematyki cudzoziemców w nowy sposób, przez regulujące ją trzy odrębne akty prawne. Zabieg ten ułatwi w przyszłości dokonywanie zmian przepisów, co będzie niezbędne w miarę pojawiania się nowych aktów unijnych z tego zakresu, czy też dokonywania zmian w regulacjach wspólnotowych już obowiązujących.

Proponowane przez projektodawcę unormowania wychodzą ponadto naprzeciw zobowiązaniu zawartemu w stanowisku negocjacyjnym Unii Europejskiej, zamykającym obszar negocjacyjny „Wymiar sprawiedliwości i sprawy wewnętrzne”. W stanowisku tym Polska została zobowiązana do zakończenia wydawania wiz przez wojewodów – ograniczenie ich wydawania tylko do sytuacji nadzwyczajnych, dostosowania zasad wydawania wiz przez komendantów granicznych placówek kontrolnych Straży Granicznej oraz regulacji dotyczących odpowiedzialności przewoźnika – do norm obowiązujących w tym zakresie w prawie Unii Europejskiej. Konieczne było także umieszczenie w ustawie o cudzoziemcach przepisów regulujących zasady pobytu cudzoziemców w



---

strzeżonych ośrodkach i aresztach w celu wydalenia. Dotychczas sprawy te są normowane w akcie wykonawczym, co jest niezgodne z konstytucyjną zasadą zawartą w art. 31 ust. 3 wskazującą, że ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie. Na powyższe uchybienie wskazywano już przy nowelizacji ustawy o cudzoziemcach z dnia 11 kwietnia 2001 r. Wówczas to w trakcie prac w komisjach senackich zgłaszano konieczność wprowadzenia do ustawy regulacji dotyczących pobytu cudzoziemców w strzeżonym ośrodku oraz w areszcie w celu wydalenia. Wprowadzane w projekcie rozwiązania powinny być zbliżone do regulacji przyjętych w Kodeksie karnym wykonawczym ze względu na konieczność uregulowania w polskim prawie w sposób jednolity zasad dotyczących ograniczania wolności. Niezbędne są także zmiany polegające na dostosowaniu przepisów o cudzoziemcach do reguł konstruowania aktów prawnych. Akty rangi ustawowej powinny bowiem rozstrzygać wszystkie sprawy o charakterze zasadniczym. Ponadto w związku z pojawieniem się nowej kategorii cudzoziemców, tj. „bezpiektwowców” przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez żadnych dokumentów, zaistniała konieczność wprowadzenia stosownych unormowań regulujących ich sytuację prawną.

Wprowadzenie nowych uregulowań jest ponadto związane z potrzebą rozstrzygnięcia problemu osób, które nie uzyskały statusu uchodźcy, ale nie mogą być wydalone z terytorium Polski do kraju pochodzenia, gdyż zostałyby wówczas naruszone postanowienia Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 i 285, z 1995 r. Nr 36, poz. 175, 176 i 177, z 1998 r. Nr 147, poz. 962 oraz z 2002 r. Nr 127, poz. 1084). Ustawa o cudzoziemcach przewiduje wprawdzie możliwość występowania przez takie osoby o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, jednak długa i skomplikowana procedura z tym związana powoduje, że przepis ten jest praktycznie martwy. Z

---

tego powodu, jak również w związku z koniecznością dostosowania polskich przepisów do rozwiązań przyjętych w krajach Unii Europejskiej, istnieje potrzeba wprowadzenia do regulacji o cudzoziemcach nowej instytucji, tzn. zgody na pobyt tolerowany. Ponadto przepisy o ochronie czasowej wymagają dostosowania do nowych przepisów wspólnotowych z tego zakresu. A zatem, zmiany wymagają wszystkie przepisy dotyczące ochrony udzielanej cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Niezbędne jest także wprowadzenie środków, które zapobiegą wykorzystywaniu przez nielegalnych imigrantów liberalnych przepisów dotyczących wjazdu do Polski osób, które mają zamiar ubiegać się o nadanie statusu uchodźcy. Wreszcie dotychczasowe doświadczenia w stosowaniu ustawy, a także orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego z tego zakresu i wystąpienia Rzecznika Praw Obywatelskich, wskazują na potrzebę wprowadzenia zmian, które przyspieszyłyby i usprawniły postępowanie o nadanie statusu uchodźcy. Powyższe uzasadnione jest wzrastającą liczbą osób ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy.

Biorąc pod uwagę pojawiające się problemy w stosowaniu przepisów obecnej ustawy o cudzoziemcach, jak również konieczność dostosowania istniejących już rozwiązań do przepisów Unii Europejskiej, projektodawca przewidział unormowanie spraw cudzoziemców w trzech odrębnych ustawach, które składają się na spójny zespół norm regulujących sprawę cudzoziemców w Polsce. A zatem, dla pełnego ujęcia spraw związanych z wjazdem, pobytem, przejazdem i wyjazdem cudzoziemców z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wprowadza się w jednym akcie prawnym ogólne regulacje odnoszące się do ogółu cudzoziemców – ustawa o cudzoziemcach, natomiast w dwóch odrębnych – szczególne rozwiązania dotyczące dwóch wyodrębnionych grup cudzoziemców, tj. osób, którym powinna zostać udzielona ochrona na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – ustawa o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz obywateli Unii Europejskiej – ustawa z dnia 27 lipca 2002 r. o

---

zasadach i warunkach wjazdu i pobytu obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 141, poz. 1180).

## **II. Dotychczasowe regulacje ustawowe dotyczące cudzoziemców.**

Obecnie obowiązująca ustawa z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach, w kształcie nadanym jej przez ustawę z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 42, poz. 475), nie reguluje wszystkich spraw związanych z pobytem cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Normuje natomiast sferę administracyjno-prawną związaną z wjazdem, przejazdem i pobytem cudzoziemców na terytorium Polski. W swojej treści oprócz tego, że przewiduje przepisy dotyczące wszystkich cudzoziemców, odnosi się również do specjalnej grupy cudzoziemców, a mianowicie osób poszukujących ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przewidując dla nich trzy rodzaje takiej ochrony, tj. nadanie statusu uchodźcy, udzielenie azylu i objęcie ochroną czasową.

Ustawa obejmuje swoim zakresem wszystkich cudzoziemców. Stanowi bowiem, że cudzoziemcem jest każda osoba nie posiadająca obywatelstwa polskiego. Odrębną grupę stanowią pracownicy placówek dyplomatycznych, urzędów konsularnych i organizacji międzynarodowych, do których w zasadzie nie stosuje się ustawy, zaś kwestie ich pobytu reguluje rozporządzenie Ministra Spraw Zagranicznych.

Co do zasad wjazdu na terytorium Polski ustawa przewiduje obowiązek posiadania przez cudzoziemca środków niezbędnych do pokrycia kosztów wjazdu, pobytu i wyjazdu. Koszty wjazdu cudzoziemca mogą obejmować wszelkie istniejące opłaty związane z przekroczeniem granicy, ale mogą też w przyszłości obejmować specjalną opłatę graniczną za samo przekroczenie granicy, która może być nałożona przez Radę Ministrów na obywateli niektórych krajów. Osobom nie posiadającym wystarczających środków na pobyt można odmówić wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub ograniczyć długość pobytu

---

stosownie do ilości posiadanych środków. Osobę nie posiadającą środków w trakcie pobytu w Polsce można wydalić. Ustawa przewiduje różne możliwości potwierdzenia posiadania środków, takie jak okazanie środków płatniczych polskich lub zagranicznych, okazanie dokumentów umożliwiających uzyskanie takich środków, przedstawienie zaproszenia lub dokumentu potwierdzającego zarezerwowanie i opłacenie wyżywienia i zakwaterowania.

Posiadanie zaproszenia jest zatem jednym ze sposobów udokumentowania posiadania środków finansowych. Zgodnie z ustawą możliwa jest administracyjna kontrola i rejestracja wystawianych zaproszeń, która jest realizowana przez istnienie obowiązku przedstawiania zaproszenia wojewodzie, w celu dokonania wpisu do ewidencji zaproszeń, z równoczesną możliwością odmowy takiego wpisu. Ustawa określa kto może wystawić zaproszenie, wprowadzając ograniczenia co do tej grupy osób przez wyeliminowanie z niej osób czasowo przebywających w Polsce. Wskazuje też na obowiązek pokrywania przez zapraszającego wszystkich kosztów związanych z pobytem cudzoziemca, w tym również kosztów jego wydalenia.

Ustawa szczegółowo reguluje problematykę wydawania wiz. Z obecnego stanu prawnego wynika, że wiza może uprawniać do jednokrotnego, dwukrotnego lub wielokrotnego wjazdu. Może uprawniać wyłącznie do wjazdu do strefy tranzytowej lotniska międzynarodowego, pobytu w tej strefie i wyjazdu z niej. Do jednokrotnego wjazdu uprawniają wiza w celu repatriacji, wiza w celu przesiedlenia się i wiza w celu połączenia z rodziną, które wydaje się na okres ważności 12 miesięcy (wtedy powinien nastąpić wjazd do Polski). Wydana wiza uprawnia do wjazdu i pobytu posiadacza dokumentu podróży oraz osoby wpisane do tego dokumentu – zwykle nieletnie dzieci – jeżeli organ wydający wizę dokonał odpowiedniej adnotacji. Okres ważności wizy nie może przekraczać 5 lat i w tym czasie powinien nastąpić pierwszy wjazd i ostatni wyjazd z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Cudzoziemiec, wypełniając wniosek o wydanie wizy, deklaruje cel przyjazdu do Polski. Jeżeli istnieje uzasadnione podejrzenie, że wjazd lub pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ma inny cel niż deklarowany, wówczas można odmówić udzielenia wizy, udzieloną unieważnić lub odmówić prawa wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemcowi, który na podstawie umów lub porozumień międzynarodowych nie ma obowiązku uzyskiwania wizy.

Wizę wydaje się na okres pobytu nie dłuższy jednak niż 3 miesiące. Okres pobytu może zostać skrócony, o ile cudzoziemiec nie posiada wystarczających środków na pobyt w Polsce.

---

W okresie ważności wizy cudzoziemiec może wystąpić o wydanie kolejnej wizy pobytowej na dalszy czas oznaczony, nie dłuższy niż 3 miesiące, jednakże łączny czas nieprzerwanego pobytu na podstawie tych wiz nie może przekroczyć 6 miesięcy w okresie 12 miesięcy licząc od dnia pierwszego wjazdu. Jeżeli jednak wizę wydano na okres ważności stanowiący wielokrotność jednego roku (maksymalnie 5 lat), to okres 3 miesięcy odnosi się do każdego roku ważności wizy. Nieprzerwany czas pobytu cudzoziemca na podstawie wizy lub pobytu w ruchu bezwizowym nie może przekroczyć 6 miesięcy. Cudzoziemiec, który wykaże istnienie okoliczności uzasadniających dłuższy pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej musi uzyskać zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony. Wizę tranzytową wydaje się na okres nie dłuższy niż 5 dni, zaś w przypadku wjazdu i pobytu w strefie tranzytowej lotniska w celu wyjazdu do innego państwa – na okres nie dłuższy niż 2 dni.

Ustawa stanowi, że w przypadku gdy cudzoziemiec chce podjąć w Polsce zatrudnienie lub wykonywanie innej pracy zarobkowej musi uzyskać wizę w celu podjęcia zatrudnienia lub wykonywania innej pracy zarobkowej. Jeżeli natomiast celem wjazdu i pobytu cudzoziemca jest przejazd przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, to wizę wydaje się tylko w przypadku, jeżeli cudzoziemiec posiada prawo wjazdu do państwa docelowego lub graniczącego z Polską.

Wizę zamieszcza się w dokumencie podróży, jeżeli jego okres ważności przekracza co najmniej o 3 miesiące termin, w którym musi nastąpić wyjazd na podstawie wizy. W innym bowiem przypadku odmawia się wydania wizy. Ustawa reguluje również terminy pobytu cudzoziemców przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy oraz tych, którzy są zwolnieni z obowiązku uzyskiwania wizy. Po upływie tych terminów pobyt cudzoziemca przestaje być legalny i może powodować wydalenie, chyba że cudzoziemiec uzyska zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony przed upływem tych terminów.

Przepisy ustawowe zawierają też enumeratywnie wskazane negatywne przesłanki do odmowy udzielenia wizy cudzoziemcowi, unieważnienia udzielonej albo odmowy wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Decyzje wydane w powyższych sprawach podlegają natychmiastowemu wykonaniu – cudzoziemcowi nie zezwala się na wjazd do Polski. Jednakże istnieją także enumeratywnie wymienione przesłanki uprawniające do otrzymania wizy, mimo istnienia okoliczności uzasadniających odmowę udzielenia wizy, unieważnienie udzielonej lub odmowę wjazdu.

W ustawie zostały unormowane instytucje zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony oraz zezwolenia na osiedlenie się, przy jednoczesnym wskazaniu terminów na jakie są

---

udzielane. Ustawa przewiduje możliwość przedłużenia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony na kolejne okresy nie dłuższe jednak niż 2 lata oraz możliwość odmowy udzielenia zezwolenia. Określa jednocześnie kryteria cofania zezwoleń. Przewidziano również wydawanie dokumentu potwierdzającego uzyskanie zezwolenia – karty pobytu. Wyraźnie zatem zostały rozdzielone dwa elementy, tj. zezwolenie i karta pobytu. Najpierw wydaje się decyzję o udzieleniu zezwolenia, a następnie dokument potwierdzający posiadanie uprawnienia, czyli kartę pobytu.

Ustawa zawiera ponadto postanowienia dotyczące łączenia rodzin cudzoziemców. Określa kto może wystąpić z wnioskiem o wydanie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony cudzoziemcowi – członkowi rodziny przebywającemu poza Polską, w celu połączenia się z rodziną. Wskazuje także krąg osób uprawnionych do objęcia takim wnioskiem oraz okres na jaki udziela się zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony. Przewiduje się również wydanie wizy w celu przesiedlenia się, a także możliwość odmowy udzielenia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony w celu połączenia z rodziną lub cofnięcie udzielonego zezwolenia.

Kolejne przepisy ustawy zawarte w rozdziale 4 określają prawa i obowiązki cudzoziemca podczas jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – są one takie same jak dla obywatela polskiego, o ile przepisy ustaw nie stanowią inaczej. Przepisy te zawierają m.in. postanowienia dotyczące konieczności informowania cudzoziemca, który ubiega się o wydanie wizy, udzielenie lub przedłużenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony albo udzielenie zezwolenia na osiedlenie się o zasadach i trybie postępowania oraz o przysługujących mu prawach i ciężących na nim obowiązkach.

Przepisy ustawy określają także, choć w sposób bardzo pobieżny, sytuację prawną cudzoziemca zatrzymanego, umieszczonego w ośrodku strzeżonym, w areszcie w celu wydalania lub pozbawionego wolności w wykonaniu orzeczeń wydanych na podstawie ustaw, stanowiąc jedynie o legalności jego pobytu w okresie obowiązywania właściwych decyzji lub orzeczeń.

Ustawa w rozdziale 7 szczegółowo normuje problematykę wydalania cudzoziemców z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Przyjęte rozwiązania zakładają z jednej strony zagwarantowanie praw cudzoziemca, natomiast z drugiej – pozwalają organom państwa na szybką i zdecydowaną reakcję wobec cudzoziemców naruszających obowiązujący w Polsce porządek prawny. Wskazane zostały przesłanki będące podstawą do zobowiązania

---

cudzoziemca do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także do jego wydalenia (określono szczególną sytuację kiedy jest możliwe wydalenie małoletniego cudzoziemca). Od cudzoziemca, wobec którego podjęto decyzję o wydaleniu, pobiera się odciski linii papilarnych oraz sporządza fotografię, w celu uniemożliwienia jego ponownego wjazdu do Polski na podstawie innego (fałszywego) dokumentu podróży. Decyzja ta jest odnotowywana w dokumencie podróży cudzoziemca i jednocześnie informację o jej wydaniu wprowadza się do wykazu cudzoziemców niepożądanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W stosunku do cudzoziemca, co do którego zachodzą okoliczności uzasadniające jego wydalenie, przewiduje się możliwość zatrzymania na czas nie dłuższy niż 48 godzin. Jeżeli niezwłoczne odstawienie cudzoziemca do granicy nie jest możliwe i zachodzi uzasadniona obawa, że będzie się on uchylał od wykonania decyzji o wydaleniu, można wówczas umieścić go w strzeżonym ośrodku do czasu wykonania decyzji. Natomiast gdy zachodzi uzasadniona obawa, że cudzoziemiec nie podporządkuje się zasadom obowiązującym w strzeżonym ośrodku, można zastosować areszt w celu wydalenia.

Ustawa reguluje także kwestię ewidencji cudzoziemców. Stanowi o prowadzeniu wykazu cudzoziemców niepożądanych, tzn. takich, których wjazd i pobyt w Polsce jest niedopuszczalny ze względu na występowanie pewnych okoliczności, wskazanych w przepisach ustawy. Wyraźnie określono, czyje dane umieszcza się w wykazie lub z niego wykreśla oraz komu mogą być udostępniane. Wskazano rejestry i ewidencję, które są prowadzone w sprawach cudzoziemców przez właściwe organy.

W rozdziale 9 ustawy nałożono na przewoźnika przywożącego do Polski cudzoziemca, któremu nie zezwolono na przekroczenie granicy Rzeczypospolitej Polskiej, obowiązek zapewnienia na własny koszt bezzwłocznego wyjazdu cudzoziemca. Wskazana została również wysokość kary administracyjnej, którą obowiązany jest zapłacić przewoźnik.

Przepisy ustawy określają ponadto kompetencje Prezesa Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców jako centralnego organu administracji rządowej, nad którym nadzór sprawuje minister właściwy do spraw wewnętrznych. Do zakresu jego działania należy koordynacja działań organów administracji publicznej w sprawach repatriacji i cudzoziemców. Są to sprawy związane z wjazdem i wyjazdem, pobytem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i przejazdem przez to terytorium, statusem uchodźcy i azylem oraz z obywatelstwem, wynikające z zadań administracji rządowej.

---

Na potrzeby kontroli granicznej, kontroli legalności pobytu oraz na potrzeby innych postępowań prowadzonych na podstawie ustaw, w rozdziale 10a zawarto regulacje dotyczące Krajowego Systemu Informatycznego. Określone zostały rodzaje danych przetwarzanych w Systemie (dotyczą one osób i przedmiotów) i wskazano zakres, który obejmują. Ponadto został ustalony enumeratywny katalog podmiotów uprawnionych do otrzymywania danych z Systemu.

Rozdział 11 ustawy dotyczy zasad postępowania i właściwości organów. Regulacje w nim zawarte ze względu na różnorodność organów podejmujących decyzje w sprawach cudzoziemców, odmienne tryby, formy rozstrzygnięć, czynią ten rozdział skomplikowanym i mało czytelnym, a przez to trudnym w użytkowaniu.

### III. Różnice między dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym.

Najistotniejszą zmianą, wprowadzaną przez projekt ustawy o cudzoziemcach w obowiązującym w tym zakresie stanie prawnym, jest zmiana koncepcyjna uregulowania problematyki dotyczącej cudzoziemców. Polega ona na tym, że w miejsce jednej ustawy o cudzoziemcach, regulującej zagadnienia wjazdu, wyjazdu, przejazdu i pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a w tym w dosyć ograniczony sposób sprawy uchodźców, azylu i i ochrony czasowej, powstały dodatkowo dwie odrębne ustawy, tj. ustawa o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawa z dnia 27 lipca 2002 r. o zasadach i warunkach wjazdu i pobytu obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zmiany koncepcyjne dotychczasowego uregulowania problematyki cudzoziemców zostały zapoczątkowane przez opracowanie i uchwalenie w dniu 27 lipca 2002 r. ustawy o zasadach i warunkach wjazdu i pobytu obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Powyższe unormowania wprowadzono w związku z koniecznością zharmonizowania polskich przepisów z zakresu wjazdu i pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z prawem Unii Europejskiej. Mając na uwadze, że przyjęty w Unii Europejskiej kazuistyczny sposób regulacji zasad wjazdu i pobytu obywateli Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin na



---

terytorium danego państwa, odbiega w znaczący sposób od reguł przyjętych w tym zakresie w ustawie z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach, jak również sytuacja prawna cudzoziemców na gruncie polskiego prawa jest ukształtowana odmiennie od rozwiązań przyjętych w prawie wspólnotowym, w toku procesu harmonizacji polskich norm z przepisami Unii Europejskiej zdecydowano o uregulowaniu zasad i warunków wjazdu i pobytu obywateli Unii Europejskiej i członków ich rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w odrębnym akcie prawnym.

Następnie podczas prac nad nowymi przepisami dotyczącymi wjazdu i pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dostrzeżono, że wyodrębnienia z ustawy o cudzoziemcach wymagają przepisy dotyczące udzielania ochrony cudzoziemcom wymagającym, zgodnie ze standardami międzynarodowymi, szczególnego traktowania. Przygotowany zatem został projekt ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w której zostały uregulowane postępowania wobec cudzoziemców, którzy ubiegają się o nadanie statusu uchodźcy, udzielenie azylu, ochrony czasowej lub zgody na pobyt tolerowany.

Natomiast wszystkie zagadnienia dotyczące innych kategorii cudzoziemców niż unormowane w przepisach projektu ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także zagadnienia wspólne dla tych wszystkich grup cudzoziemców, zostały określone w projekcie ustawy o cudzoziemcach. Przewidziane w nim zostały reguły postępowania wobec cudzoziemców od chwili ich przyjazdu do Polski, przez ich pobyt i przejazd przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, aż do chwili wyjazdu. Wprowadzono jednakże przepis wyłączający stosowanie ustawy o cudzoziemcach w stosunku do określonych osób i spraw, lecz tylko w takim zakresie, w jakim sprawy cudzoziemców nie zostały uregulowane we wskazanych aktach prawnych. I tak np. w ustawie o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do udzielania cudzoziemcom zezwoleń na zamieszkanie na czas oznaczony lub na osiedlenie się, wydawania stosownych dokumentów, kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, umieszczenia ich w strzeżonym ośrodku lub zastosowania aresztu w celu wydalenia, stosować się będzie odpowiednie przepisy ustawy o cudzoziemcach.

W ten sposób powstały trzy ustawy, które składają się na spójny zespół norm regulujących sprawy cudzoziemców w Polsce. Wprowadzane zmiany koncepcyjne dotyczące unormowania problematyki cudzoziemców zmierzają bowiem do uporządkowania i uproszczenia istniejącej

---

obecnie konstrukcji ustawy o cudzoziemcach, która jest niezwykle trudna w stosowaniu, zwłaszcza dla cudzoziemców.

Projektowana ustawa została zbudowana w taki sposób, aby sprawy o charakterze zasadniczym, dotyczące wjazdu i pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zostały rozstrzygnięte w samej ustawie. Obecnie obowiązująca ustawa o cudzoziemcach nie rozstrzygała wszystkich podstawowych problemów merytorycznych. Przekazywała wiele spraw w niej niewyjaśnionych do unormowania aktem wykonawczym. Przepisy aktów wykonawczych uzupełniały ustawę z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach, wkraczając w wielu przypadkach w obszar, który powinien być należeć do materii ustawowej. Stąd do projektu ustawy o cudzoziemcach zostały włączone, przewidziane dotychczas w aktach wykonawczych, przepisy regulujące zasady i tryb postępowania w sprawach wiz, zaproszeń i pobytu bezwizowego, zezwoleń na zamieszkanie na czas oznaczony oraz na osiedlenie się, polskich dokumentów podróży dla cudzoziemca i tymczasowych polskich dokumentów podróży dla cudzoziemca, zobowiązania cudzoziemców do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wydalania ich z tego terytorium, prowadzenia wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Polski jest niepożądany, prowadzenia ewidencji zaproszeń oraz rejestrów w sprawach cudzoziemców, przepisy dotyczące posiadania środków przez cudzoziemca wjeżdżającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz opłat za wydane dokumenty, zgodnie z obowiązującymi zasadami, dotyczącymi konstruowania aktów prawnych. W aktach wykonawczych, które będą wydane na podstawie upoważnień przewidzianych w projekcie ustawy znajdują się w przyszłości tylko przepisy regulujące takie kwestie jak wzory wniosków, wzory dokumentów wydawanych cudzoziemcom, wzory rejestrów w sprawach cudzoziemców, wzór ewidencji zaproszeń.

Na poziomie ustawowym zostały doprecyzowane zasady wystawiania zaproszeń dla cudzoziemców, tj. przyjęto rozwiązanie wprowadzające możliwość żądania od podmiotu zapraszającego przedstawienia dokumentów potwierdzających możliwość wywiązania się z zobowiązania do pokrycia kosztów związanych z pobytem cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z ustawą mogą to być dokumenty potwierdzające posiadanie źródeł dochodów lub własnych środków materialnych i ich wysokość oraz dokumenty potwierdzające tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego lub możliwość zapewnienia zamieszkania. Regulacja powyższa zmierza do zlikwidowania procedury wystawiania fikcyjnych zaproszeń przez osoby nie posiadające środków na

---

pokrycie kosztów pobytu cudzoziemca w Polsce. Dostosowano ponadto zakres informacji zamieszczanych w zaproszeniu do wymogów wskazanych w decyzji Komitetu Wykonawczego z dnia 16 grudnia 1998 r. w sprawie wprowadzenia ujednoliconego formularza zaproszenia, poręczenia finansowego i potwierdzenia zakwaterowania, włączonej Decyzją Rady WE z dnia 20 maja 1999 r. do prawa wspólnotowego.

W projektowanej ustawie uległ zmianie układ przepisów merytorycznych. Dotychczasowa ustawa wyodrębniała przepisy regulujące prawa i obowiązki cudzoziemców oraz przepisy o postępowaniu przed organami. W praktyce okazało się, że zabieg ten czynił akt mało komunikatywnym tak dla organów stosujących go, jak i dla cudzoziemców. Dlatego też obecnie przepisy proceduralne znajdują się na końcu przepisów materialnych zawartych w poszczególnych rozdziałach. Natomiast normy prawne zebrane dotąd w rozdziale pt. Prawa i obowiązki cudzoziemców, zostały zamieszczone w poszczególnych rozdziałach grupujących przepisy dotyczące różnych aspektów wjazdu i pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Sprawy wizowe są wyodrębniane w osobny rozdział. Ujęcie problematyki wydawania wiz w osobnym rozdziale ustawy wydaje się być zasadne także ze względu na wagę tych spraw. Czyniąc to brano pod uwagę konieczność zapewnienia łatwego dostępu cudzoziemców – adresatów norm do przepisów, których znaczenie wzrośnie jeszcze na skutek wprowadzenia obowiązku wizowego wobec obywateli wszystkich państw wskazanych na liście państw, których obywatele muszą posiadać wizy podczas przekraczania granic zewnętrznych Unii Europejskiej.

Projekt ustawy wprowadza także rozwiązania zawarte w przepisach Podrozdziałów 1 i 2 Porozumienia Wykonawczego z dnia 19 czerwca 1990 r. do Układu zawartego w Schengen w dniu 14 czerwca 1985 r. W praktyce oznacza to pełne dostosowanie do wymogów Unii Europejskiej w zakresie zasad wydawania wiz krótkoterminowych (przyszłych jednolitych wiz tzw. „szengenowskich”) i wiz długoterminowych (krajowych). Pojawił się zatem w projekcie nowy rodzaj wizy, a mianowicie wiza długoterminowa, która ma być wydawana przy przyjazdach do Polski w określonym w ustawie celu, wówczas gdy okoliczności pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wymagają, aby pobyt ten trwał dłużej niż 3 miesiące, a więc wykluczają wydanie wizy krótkoterminowej. Regulacja powyższa została wprowadzona w oparciu o dotychczasową praktykę wydawania wiz. Dostrzeżono bowiem, że w przypadku pobytu cudzoziemców w Polsce przez krótki czas i tylko w określonym celu nie

---

istnieje potrzeba udzielania im zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony. Stąd w projekcie znalazły się unormowania dotyczące wizy długoterminowej, które mają na celu uproszczenie dotychczasowych procedur stosowanych w takich przypadkach.

Jako zasadę przyjęto wydawanie wizy przez konsula, a tylko w przypadkach wyjątkowych, określonych w ustawie, będzie możliwe wydanie wiz w kraju przez wojewodę i przez komendanta granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej. Do rangi ustawowej podniesione zostały uregulowania dotyczące wydawania wiz pracownikom misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych, przepisy określające jakie dane powinien zawierać wniosek o wydanie lub przedłużenie wizy, a także nakładające obowiązek dołączenia do wniosku odpowiednich dokumentów.

Doprecyzowano przepisy regulujące kwestię wydawania wiz na granicy, zgodnie z przepisami Decyzji Komitetu Wykonawczego z dnia 26 kwietnia 1994 r. w sprawie wystawiania jednolitych wiz na granicy. Potrzebę doprowadzenia do pełnej zgodności zasad wydawania takich wiz na granicach Polski z przepisami Unii Europejskiej w tym zakresie wielokrotnie podkreślali eksperci Unii Europejskiej przeprowadzający misje ewaluacyjne w ramach obszaru negocjacyjnego „Wymiar Sprawiedliwości i Sprawy Wewnętrzne”.

W dwóch osobnych rozdziałach uregulowano problematykę udzielania cudzoziemcom zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony i zezwolenia na osiedlenie się, co zwiększyło czytelność przepisów odnoszących się do tych spraw. Przy tym, do rozdziału regulującego zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony zostały włączone unormowania w zakresie łączenia rodzin, w obecnej ustawie wydzielone w odrębną jednostkę systematyczną. Zmienione zostało podejście do udzielania tych zezwoleń. W dotychczasowym stanie prawnym instytucja udzielania zezwoleń miała charakter uznaniowy. Rodziło to bardzo wiele wątpliwości natury interpretacyjnej i powodowało niejednolitość orzecznictwa. Obowiązujące obecnie regulacje spotykały się z krytyką orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego, w którym wskazywano, że uznaniowość przy stosowaniu przepisów z tego zakresu przez organy administracji była zbyt daleko posunięta. W projekcie, wychodząc naprzeciw pojawiającym się głosom krytyki, w przypadku udzielania zezwoleń na osiedlenie się, uznaniowość została zlikwidowana całkowicie. Wyraźnie określono warunki, po spełnieniu których udziela się tego zezwolenia. W przypadku zezwoleń na zamieszkanie na czas oznaczony uznaniowość działania organu znacznie ograniczono – do sytuacji, gdy wniosek cudzoziemca opiera się na okolicznościach innych niż wskazane w ustawie, uzasadniających

---

jego zamieszkiwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres dłuższy niż 3 miesiące oraz do przypadku gdy cudzoziemiec zamierza podjąć lub kontynuować studia w Polsce. Należy przy tym zaznaczyć, że zarówno przy zezwoleniach na zamieszkanie na czas oznaczony, jak i przy zezwoleniach na osiedlenie się odmowa ich udzielenia będzie następowała w sytuacjach wyraźnie określonych przepisami ustawy.

Do materii ustawowej zaliczono normy regulujące wymogi co do zawartości wniosku o wydanie zezwoleń, tj. w szczególności dane osobowe cudzoziemca, które powinny znaleźć się we wniosku, załączniki wymagane do wniosku i termin składania tych dokumentów. Sprawy te były dotychczas przedmiotem aktu wykonawczego.

Sprawy związane z wszelkimi dokumentami wydawanymi cudzoziemcom zostały zgrupowane w jednej jednostce systematyzacyjnej. Przewidziano możliwość wydania cudzoziemcowi nowego dokumentu, nieznanego na gruncie obowiązującej ustawy, tj. polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca. Dokument ten może być wydany, małoletniemu cudzoziemcowi nie posiadającemu dokumentu podróży, urodzonemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przebywającemu na tym terytorium bez opieki rodziców, gdy nie sprzeciwia się temu interes Rzeczypospolitej Polskiej i przemawia za tym dobro dziecka, a uzyskanie przez niego dokumentu podróży napotyka trudne do przewyciężenia przeszkody. Ponadto polski dokument tożsamości cudzoziemca może być wydany cudzoziemcowi nie posiadającemu żadnego obywatelstwa, przebywającemu w Polsce bez dokumentu podróży w szczególnych przypadkach, gdy przemawia za tym interes Rzeczypospolitej Polskiej oraz gdy uzyskanie nowego dokumentu potwierdzającego tożsamość nie jest możliwe. Wprowadzenie nowego dokumentu wynika z potrzeby uregulowania sytuacji przebywających na terytorium Polski osób nie posiadających żadnego obywatelstwa. Osoby te bowiem często przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez żadnych dokumentów potwierdzających ich tożsamość, co rodzi szereg negatywnych skutków, m.in. w zakresie legalizacji ich pobytu na terytorium Polski. W przypadku małoletnich cudzoziemców urodzonych w Polsce i przebywających tam bez opieki rodziców, wprowadzenie do porządku prawnego przepisów dotyczących wydawania im polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca, było podyktowane dodatkowo potrzebą rozwiązania problemów związanych z ustaleniem tożsamości dzieci–cudzoziemców, porzuconych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które to problemy pojawiały się przy próbach przeprowadzenia adopcji takich dzieci.

---

W osobnym rozdziale uregulowano kontrolę legalności pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Obecnie kwestie te normuje rozporządzenie, zaś dotychczasowa ustawa zawiera jedynie upoważnienie do określenia szczegółowych warunków przeprowadzania kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez Prezesa Urzędu, Straż Graniczną, Policję i wojewodów. W obowiązującym dotychczas akcie wykonawczym wskazano sposób przeprowadzania kontroli (okoliczności ich przeprowadzania i rodzaje kontrolowanych dokumentów), a także sposób dokumentowania czynności związanych z przeprowadzaną kontrolą. Zgodnie z obecnymi zasadami konstruowania aktów prawnych, rozwiązanie powyższe uznać należało za materię ustawową.

W projektowanej ustawie uporządkowane zostały warunki wydawania decyzji o wydaleniu i decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W postępowaniu odwoławczym od decyzji o zobowiązaniu do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz przed wydaniem decyzji o wydaleniu organ będzie zobowiązany zbadać, czy zachodzą okoliczności uzasadniające udzielenie cudzoziemcowi zgody na pobyt tolerowany i w razie ich istnienia udzielić tej zgody oraz umorzyć postępowanie w sprawie zobowiązania do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub postępowanie w sprawie wydalenia.

Wyodrębniono w oddzielny rozdział przepisy dotyczące postępowania w sprawie zatrzymania cudzoziemca, umieszczenia w strzeżonym ośrodku lub zastosowania aresztu w celu wydalenia. Ponadto szczegółowo unormowany został pobyt cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia. Określone zostały standardy, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia strzeżonego ośrodka lub aresztu, w których umieszcza się cudzoziemca, wskazano jego prawa i obowiązki w czasie przebywania w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia oraz czynności zabronione. Dotychczas sprawy te są uregulowane w akcie wykonawczym określającym warunki, jakim powinny odpowiadać strzeżone ośrodki dla cudzoziemców i areszty w celu wydalenia, oraz regulamin pobytu w tych ośrodkach i aresztach. Projekt konsumuje tym samym konstytucyjną zasadę zawartą w art. 31 ust. 3, wskazującą, że ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie. Regulacje dotyczące strzeżonych ośrodków i aresztów w celu wydalenia są zbliżone do unormowań przyjętych obecnie w Kodeksie karnym wykonawczym. Zasady dotyczące ograniczania wolności powinny bowiem być

---

uregulowane w polskim prawie w sposób jednolity, z tym że w przypadku umieszczenia w ośrodku rygory wynikające z Kodeksu karnego wykonawczego zostały odpowiednio złagodzone.

W jednym rozdziale znalazły się regulacje dotyczące rejestrów ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców wskazujące wszystkie formy zbiorów prowadzonych w ramach tej ewidencji (rejestry, ewidencja zaproszeń, wykaz cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany). Określono również organy właściwe do prowadzenia tych zbiorów i sposób ich prowadzenia. Ponadto w ustawie zawarto unormowania odnoszące się do prowadzonej przez Prezesa Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, zwanej Systemem Pobyt (m.in. wskazane zostały podmioty, którym udostępnia się dane w nim zawarte). Zgodnie z projektem ustawy składają się na niego rejestry, ewidencje i wykaz prowadzone dotychczas na podstawie ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach. Stanowią go zatem także rejestry wskazane w projekcie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Do Systemu Pobyt nie wchodzi natomiast rejestry odcisków linii papilarnych, pobranych od cudzoziemca, oraz rejestr osób zatrzymanych w strefie nadgranicznej i doprowadzonych do granicy.

W zakresie dotyczącym odpowiedzialności przewoźnika istotną zmianą jest wprowadzenie odpowiedzialności w stosunku do przewoźnika wykonującego przewóz osób pojazdami samochodowymi w regularnym transporcie zbiorowym z wyjątkiem ruchu przygranicznego. Przyjęte rozwiązanie stanowi wykonanie postanowień Porozumienia Wykonawczego z dnia 19 czerwca 1985 r. do Układu zawartego w Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. pomiędzy Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluxu oraz Republiki Federalnej Niemiec i Republiki Francuskiej dotyczącego stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach. Z uwagi na to, że jest to nowe rozwiązanie, wymagające odpowiedniego przystosowania się przez ww. przewoźników lądowych do stosowania tych regulacji, to termin wejścia w życie postanowień ustawy w zakresie dotyczącym przewoźników lądowych będzie przesunięty w czasie w stosunku do terminu wejścia w życie pozostałych przepisów ustawy. Przewoźnicy lądowi będą obowiązani stosować je od dnia przystąpienia Polski do Unii Europejskiej.

Zgodnie z przyjętymi regulacjami w projekcie ustawy na przewoźnika nałożono obowiązek podjęcia działań w celu upewnienia się, że cudzoziemiec zamierzający wjechać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej posiada dokumenty niezbędne do przekroczenia granicy. W

---

dotychczasowym stanie prawnym brak jest przepisów wprowadzających wyraźnie taki obowiązek. Przepisy obecnie obowiązującej ustawy jedynie nakładają na przewoźnika, który przywiózł cudzoziemca, któremu nie zezwolono na wjazd do Polski, obowiązek zapewnienia bez zbędnej zwłoki, wyjazdu na jego koszt, a gdy cudzoziemiec nie posiada na to środków – na koszt przewoźnika.

Uporządkowane zostały przepisy dotyczące Prezesa Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców, zebrano je w jednym rozdziale, określając jego zadania i kompetencje.

W projekcie przyjęto jako termin wejścia w życie ustawy dzień 15 czerwca 2003 r. Powyższe rozwiązanie zostało podyktowane koniecznością wprowadzenia do porządku prawnego przedmiotowych regulacji przed objęciem obowiązkiem wizowym państw „bloku wschodniego”.

Przepisy prawa Unii Europejskiej dotyczące cudzoziemców podlegają ciągłym zmianom, które są na bieżąco pilnie śledzone przez projektodawcę i w miarę postępowania prac nad tymi wspólnotowymi aktami prawnymi, odpowiednie zmiany będą wprowadzane w polskim porządku prawnym. Wstrzymanie obecnie prac nad projektem ustawy o cudzoziemcach, do czasu wydania tych regulacji wspólnotowych, nie rozwiązałoby problemów istniejących ze stosowaniem przepisów ustawy, gdyż nie wiadomo jak długo należałoby czekać na wydanie aktów prawa Unii Europejskiej z tego zakresu. Istnieje jednakże potrzeba pilnego unormowania spraw cudzoziemców w sposób przedstawiony w projekcie ustawy w związku z planowanym przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej oraz wprowadzeniem obowiązku wizowego wobec obywateli wszystkich państw wskazanych na liście państw, których obywatele muszą posiadać wize podczas przekraczania granic zewnętrznych Unii Europejskiej.

#### IV. Charakterystyka projektu ustawy.

Przepisy projektu ustawy o cudzoziemcach zostały pogrupowane tematycznie w rozdziały. Rozdział 1 zawiera przepisy ogólne, obejmujące zakres przedmiotowy regulacji, przepisy kolizyjne oraz definicje ustawowe. W art. 2 określono definicję cudzoziemca – wskazano, iż jest nim każdy, kto nie posiada obywatelstwa polskiego. W przepisach ogólnych został określony także zakres spraw wyłączonych spod działania ustawy. Cudzoziemca



---

będącego obywatelem dwóch lub więcej państw traktuje się jako obywatela tego państwa, którego dokument podróży stanowił podstawę wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W projekcie ustawy zostały ponadto wyjaśnione pojęcia: dokumentu podróży, granicy, Konwencji Genewskiej, przewoźnika, strefy tranzytowej lotniska międzynarodowego, wizy oraz zgody na pobyt tolerowany. Przewidziane zostało wyłączenie stosowania art. 33 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o administracji rządowej w województwie, a przez to uniemożliwiono powierzenie zadań wojewody w sprawach, o których mowa w ustawie o cudzoziemcach, jednostkom samorządu terytorialnego. Powyższe rozwiązanie zostało przyjęte w ustawie ze względu na wagę i charakter spraw dotyczących cudzoziemców oraz związaną z tym konieczność współdziałania z organami na poziomie województwa, komendantami oddziałów Straży Granicznej oraz Policją. Wynika to także z potrzeby zapewnienia bezpośredniego kontaktu z Urzędem do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców, a także częstymi kontaktami z Ministerstwem Spraw Zagranicznych i konsulami w sprawach cudzoziemców. Ponadto z uwagi na to, że przedmiotowa problematyka jest niezwykle trudna, niezbędne jest, aby sprawami cudzoziemców, prowadzonymi w specyficzny sposób, zajmowały się wyszkolone kadry posiadające odpowiednie doświadczenie. Kadry takie funkcjonują jedynie na szczeblu województwa. Należy mieć również na uwadze konieczność zachowania jednolitej polityki w sprawach cudzoziemców. Dotychczasowe doświadczenia wynikające z funkcjonowania innych ustaw, w których było konieczne zachowanie jednolitej polityki, a gdzie dopuszczono przeniesienie kompetencji, np. ustawa o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, ustawa o obywatelstwie polskim, wskazują, że kompetencje te trzeba było przenieść na szczebel wojewódzki, gdyż przyjęte rozwiązania nie sprawdziły się – nie można było zapewnić jednolitego orzecznictwa w tych sprawach. W ustawie wprowadzono także odesłanie do Kodeksu postępowania administracyjnego oraz do ustawy o funkcjach konsułów – w sprawach należących do właściwości konsułów (chyba że przepisy ustawy stanowią inaczej). Wskazano również na możliwość odstąpienia od uzasadnienia decyzji lub postanowień wydanych na podstawie ustawy przez organy wskazane w przepisach ustawy. Zawarto w tym miejscu także zasadę dotyczącą przetwarzania, w postępowaniach oraz rejestrach prowadzonych na podstawie ustawy, danych osobowych cudzoziemca ze wskazaniem tych danych, które mogą być przetwarzane. W odniesieniu do wniosków w sprawach uregulowanych w ustawie wprowadzono wymóg sporządzenia ich w języku polskim. Wyjątkowo wniosek o wydanie wizy przez konsula może być sporządzony w języku obcym,

---

ale określonym przez konsula. Co do dokumentów sporządzonych w języku obcym, które są dołączane do wniosków w sprawach uregulowanych w ustawie, wprowadzono wymóg załączenia ich tłumaczenia na język polski dokonanego przez tłumacza przysięgłego. Przewidziano również możliwość zamieszczania w wydawanych dokumentach fotografii posiadacza dokumentu oraz innych osób, które obejmuje dokument.

W rozdziale 2 zostały unormowane sprawy związane z przekraczaniem granicy przez cudzoziemca, w tym dotyczące zaproszenia – będącego jednym ze sposobów udokumentowania posiadania środków finansowych. Art. 12 wskazuje dwa podstawowe wymogi formalne, które musi spełniać cudzoziemiec, aby mógł legalnie przekroczyć granicę i przebywać na terytorium Polski, tj. musi posiadać ważny dokument podróży oraz wizę. Przekroczenie granicy przez cudzoziemca może być uzależnione od uiszczenia opłaty związanej z wjazdem do Polski, gdy jest to niezbędne dla zachowania zasady wzajemności w stosunkach z innymi państwami. Wprowadzono możliwość określenia państw, których obywatele są obowiązani uiścić opłatę związaną z wjazdem do Polski, wysokości tej opłaty oraz organów właściwych do jej pobrania lub kontroli jej uiszczenia. Nie jest możliwe określenie w chwili obecnej, które organy będą pobierały tę opłatę. Będzie to zależało od miejsca przekraczania granicy – będą to organy celne lub organy Straży Granicznej. Jednakże wskazano, że przy wyznaczaniu właściwych organów należy brać pod uwagę względy organizacyjno-porządkowe na granicy oraz to, czy wobec obywateli państw objętych rozporządzeniem istnieje obowiązek wizowy lub czy mają oni możliwość uiszczenia opłaty przed przekroczeniem granicy. W projekcie przewidziano także w stosunku do cudzoziemca zatrzymanego w strefie nadgranicznej bezpośrednio po przekroczeniu granicy wbrew przepisom, możliwość niezwłocznego doprowadzenia do granicy, gdy przekroczenie granicy nastąpiło nieumyślnie. Zasada jest, że wjeżdżając na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemiec powinien posiadać środki finansowe niezbędne do pokrycia kosztów wjazdu, przejazdu, pobytu i wyjazdu z Polski lub dokumenty umożliwiające uzyskanie takich środków oraz zezwolenie na wjazd do innego państwa lub na powrót do kraju pochodzenia, jeżeli zezwolenie jest wymagane. Posiadanie tych środków może być potwierdzone także przez okazanie zaproszenia. W art. 14 w ust. 3 wprowadzono nową regulację, dotyczącą zwolnienia z obowiązku posiadania tych środków i dokumentów przez wskazanych w tym przepisie cudzoziemców. W dotychczasowym stanie prawnym kwestia powyższa była unormowana w akcie wykonawczym, choć ze względu na swoją rangę powinna się znaleźć w ustawie. Wprowadzono tu również upoważnienie do określenia wysokości środków finansowych,

---

które cudzoziemiec wjeżdżający na terytorium Polski powinien posiadać, i dokumentów, które mogą potwierdzić posiadanie tych środków oraz cel przekroczenia przez cudzoziemca granicy, jeżeli ze względu na ten cel następuje zróżnicowanie wysokości środków. Sformułowano ponadto upoważnienie, umożliwiające określenie, innych niż przewidziane w ustawie, warunków przekraczania granicy i przebywania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – w odniesieniu do cudzoziemców zatrudnionych w transporcie międzynarodowym, przybywających w celu wykonania określonych czynności zawodowych.

Postanowienia projektu dotyczące zaproszeń określają podmioty upoważnione do wystawienia zaproszenia, dane zamieszczone w zaproszeniu oraz okres jego ważności. Wskazują również przypadki odmowy dokonania wpisu do ewidencji zaproszeń i unieważnienia dokonanego wpisu, stanowiąc jednocześnie, że unieważnienie wpisu do ewidencji zaproszeń powoduje utratę ważności zaproszenia. Organem właściwym w sprawach wpisu do ewidencji zaproszeń, wydania decyzji o odmowie wpisu albo o jego unieważnieniu jest wojewoda właściwy ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę zapraszającego. W art. 17 w ust. 2 na zapraszającego został nałożony obowiązek przedstawienia – na żądanie organu, który przyjął wniosek – dokumentów potwierdzających możliwość wywiązania się z zobowiązania do pokrycia kosztów związanych z pobytem cudzoziemca – jest to nowe rozwiązanie, nie istniejące na gruncie obowiązującego prawa. Przewidziano także określenie, w drodze rozporządzenia, wzoru zaproszenia oraz formularza wniosku o jego wpisanie do ewidencji zaproszeń.

Art. 20 zawiera przesłanki uzasadniające odmowę wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a w tym dotyczące małoletniego cudzoziemca pozostającego bez przedstawiciela ustawowego. Możliwość odmowy wjazdu do Polski małoletniemu cudzoziemcowi pozostającemu bez przedstawiciela ustawowego, pomimo posiadania przez niego wszystkich stosownych dokumentów i odpowiednich uprawnień wynikających z umów międzynarodowych, przewidywała już ustawa z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach. Rozwiązanie to przyjęte zostało w procesie dostosowywania polskich przepisów dotyczących cudzoziemców, w drodze nowelizacji ustawy o cudzoziemcach z dnia 11 kwietnia 2001 r., do postanowień obowiązujących w tym zakresie w Unii Europejskiej, wynikających z art. 2 ust. 1 Uchwały Rady z dnia 26 czerwca 1997 r. w sprawie małoletnich pozbawionych opieki, którzy są obywatelami państw trzecich. Pozbawienie małoletniego, któremu nie towarzyszy przedstawiciel ustawowy, możliwości wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wpłynie na zmniejszenie nielegalnej imigracji członków jego rodziny, korzystających z

---

instytucji łączenia rodzin, którzy, jak wykazuje praktyka, celowo wysyłają dzieci do państw, w których panuje wyższy standard życia, aby w przyszłości do nich dołączyć, sięgając po przewidziane przez prawo instrumenty legalizujące ich pobyt na terytorium obcego państwa. Ponadto zgodnie z zasadą dobra dziecka i dobra rodziny, nie jest pożądana taka sytuacja, gdy małoletni przebywa w jednym kraju, a jego rodzice i rodzeństwo lub opiekunowie w innym kraju. Przyjęte w projekcie rozwiązanie jest zatem zgodne z międzynarodowymi standardami oraz przepisami wspólnotowymi w tym zakresie. W projekcie przewidziano również możliwość określenia czasu pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w zależności od ilości posiadanych przez cudzoziemca środków. Decyzje w tych sprawach, podlegające natychmiastowemu wykonaniu, wydaje komendant granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej. Wskazano upoważnienie do określenia sposobu odnotowywania w dokumencie podróży wydania decyzji o określeniu czasu pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i decyzji o odmowie wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W art. 23 wprowadzono możliwość ograniczenia postępowania prowadzonego przez organy Straży Granicznej przed wydaniem ww. decyzji, do określonych w tym przepisie czynności.

W 3 rozdziale uregulowano problematykę wiz. Wskazano w art. 24 zakres danych, które określa wiza. Przewidziano określenie daty początkowej okresu ważności wizej, która powinna przypadać na okres 6 miesięcy od dnia wydania wizej, a także wskazano rodzaje wiz – w art. 25. Kolejne przepisy rozdziału odnoszą się do konkretnych rodzajów wiz i wskazują podmioty, którym wizej są wydawane i okresy na jakie się je wydaje. Należy zaznaczyć, że dążąc do dostosowania polskich przepisów o cudzoziemcach do regulacji wskazanych w Rezolucji Rady z dnia 20 czerwca 1994 r. w sprawie ograniczeń przyjmowania obywateli krajów trzecich na terytorium Krajów Członkowskich – lit. B (iv), w art. 31 w ust. 3 projektu wskazano okres, na jaki wydaje się wizej pobytową w celu wykonywania pracy, w przypadku cudzoziemca, który zamierza wykonywać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pracę zależną od rytmu pór roku, przez czas nieokreślony. Zgodnie z ww. Rezolucją cudzoziemiec zamieszkujący w kraju trzecim, który podejmie pracę zależną od rytmu pór roku, może przebywać na terytorium Krajów Członkowskich na podstawie wizej nie dłużej niż 6 miesięcy w każdym 12-miesięcznym okresie. Kolejny przepis – art. 32 wskazuje sytuacje kiedy można wydać wizej pobytową cudzoziemcowi, mimo że zachodzą okoliczności wskazujące, że należałoby mu odmówić wydania wizej. Wydaje się ją na okres pobytu niezbędny do realizacji celu, jaki został wskazany przez cudzoziemca – nie dłuższy jednak niż 3 miesiące. Odrębnie

---

uregulowano wydawanie wiz w przypadku małoletniego cudzoziemca urodzonego w Polsce (art. 33), a także wydawanie wiz pracownikom misji dyplomatycznych oraz urzędów konsularnych (art. 34-40). W art. 41 unormowano przesłanki do odmowy wydania wizy. Przewidziano dla cudzoziemca, przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy pobytowej, możliwość przedłużenia tej wizy, pod warunkiem spełnienia łącznie warunków określonych w art. 42 (wskazano przy tym, kiedy odmawia się przedłużenia takiej wizy oraz określono czas trwania pobytu na podstawie przedłużonej wizy). Zobowiązano cudzoziemca do złożenia wniosku o przedłużenie takiej wizy określając jednocześnie termin, w którym powinno to nastąpić – art. 43. Informacje, które powinien zawierać wniosek o wydanie lub przedłużenie wizy, zostały wskazane w art. 44. Przewidziano w art. 45, że organem właściwym w sprawach wydawania wiz jest konsul, zaś w przypadku wiz wskazanych w art. 32 – konsul lub wojewoda (wydanie takiej wizy wymaga uzyskania zgody Prezesa Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców). Inne organy są właściwe w sprawach wizy dyplomatycznej, służbowej i kurierskiej oraz dyplomatycznej tranzytowej. Przewidziano również w art. 46 możliwość wydania wizy przez komendanta granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej w przypadku gdy cudzoziemiec nie mógł uzyskać wizy pobytowej od konsula, przy wskazaniu sytuacji kiedy jest to możliwe. W rozdziale tym unormowano ponadto przypadki unieważniania wizy – decyzję w tej sprawie wydaje komendant granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej przy wjeździe cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i jest ona odnotowywana w dokumencie podróży cudzoziemca. Określono miejsce zamieszczania wizy – jest to dokument podróży lub polski dokument tożsamości cudzoziemca, a w szczególnym przypadku, uzasadnionym interesem cudzoziemca – osobny blankiet wizowy (art. 48). Możliwe jest też w przypadku utraty, upływu ważności lub zniszczenia dokumentu podróży, umieszczenie wizy w miejsce utraconej – w nowym dokumencie. Wprowadzono możliwość dokonania przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca sprostowania błędów i oczywistych omyłek w wydanej wizie. Cudzoziemiec został zobowiązany do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed upływem okresu pobytu oraz przed upływem okresu ważności wizy, chyba że uzyskał on przedłużenie wizy, zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony lub na osiedlenie się w Polsce. Przewidziane zostały upoważnienia dotyczące spraw wizowych odnoszące się do pracowników misji dyplomatycznych oraz urzędów konsularnych (dokumenty, które powinni posiadać oraz ich wzór, a także oznaczenie wiz, możliwość zwolnienia tych osób od obowiązku uzyskania wiz). Rada Ministrów może

---

ponadto zwolnić obywateli jednego lub kilku krajów całkowicie lub częściowo od obowiązku posiadania wszystkich lub niektórych wiz przy wjeździe do Polski. Wprowadzono też obowiązek określenia listy państw, z którymi Polska zawarła umowy o całkowitym lub częściowym zniesieniu obowiązku wizowego lub dla obywateli których został jednostronnie zniesiony obowiązek wizowy przy wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Sformułowane zostało także upoważnienie do określenia oznaczenia oraz wzoru wiz, wzoru blankietu, wzoru formularza wniosków o wydanie wize lub jej przedłużenie, sposobu odnotowywania przyjęcia wniosku wizowego, sposobu zamieszczania wize w dokumencie podróży oraz sposobu odnotowywania w dokumencie podróży wydania decyzji o odmowie wydania wize lub jej unieważnieniu.

Rozdział 4 projektu ustawy dotyczy zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony. W art. 52 wskazano przesłanki niezbędne do udzielenia cudzoziemcowi takiego zezwolenia. Rozróżniono przy tym sytuację cudzoziemca, który zamierza przybyć do Polski w celu połączenia z rodziną (art. 53), wskazując przy tym kogo uważa się za członka rodziny cudzoziemca zamieszkującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W postępowaniu o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony dla cudzoziemca będącego małżonkiem obywatela polskiego lub małżonkiem cudzoziemca zamieszkującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nałożono na organ prowadzący postępowanie obowiązek zbadania, czy związek małżeński nie został zawarty wyłącznie w celu obejścia przez cudzoziemca przepisów o udzieleniu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony. Określono jednocześnie jakie okoliczności bierze się pod uwagę przy przeprowadzaniu czynności mających na celu ustalenie tych okoliczności. W art. 55 zostały wskazane terminy, na które udziela się zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, przy rozróżnieniu zezwolenia w celu połączenia z rodziną oraz zezwolenia udzielonego małoletniemu urodzonemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także zezwolenia udzielonego cudzoziemcowi, który zamierza podjąć lub kontynuować studia w Polsce. Art. 56 określa przesłanki odmowy udzielenia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony. W przepisie tym przewidziano w ust. 4, że cudzoziemcowi, który zamierza wykonywać na terytorium Polski pracę zależną od rytmu pór roku, odmawia się zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, wskazanego w art. 52 ust. 1 i 2. Rozwiązanie to jest podyktowane koniecznością uwzględnienia przepisów Rezolucji Rady z dnia 20 czerwca 1994 r. w sprawie ograniczeń przyjmowania obywateli krajów trzecich na terytorium Krajów Członkowskich – lit. B (v). Przepis Rezolucji stanowi, że cudzoziemcowi nie można przedłużyć pobytu w celu podjęcia

---

pracy innego typu niż ta, na którą udzielono mu pierwotnego zezwolenia. Natomiast art. 57 stanowi o cofaniu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony. W decyzji o cofnięciu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony zobowiązuje się cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do opuszczenia go w terminie określonym w decyzji. Wprowadzono też obowiązek opuszczenia przez cudzoziemca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku, gdy ustała przyczyna, dla której udzielono mu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony oraz przed upływem okresu na jaki udzielono mu tego zezwolenia, chyba że uzyskał wizę lub kolejne zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony lub zezwolenie na osiedlenie się. Zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony jest udzielane, zgodnie z art. 59, na wniosek cudzoziemca, chyba że chodzi o połączenie z rodziną lub o małoletniego. Określono dane, które ma zawierać wniosek, a także wymagane załączniki. Wskazano także termin przewidziany na złożenie wniosku o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony. W art. 61 wskazano, że organem właściwym do wydawania decyzji w sprawie udzielenia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony jest wojewoda właściwy ze względu na miejsce zamierzonego pobytu cudzoziemca. W przypadku gdy cudzoziemiec przebywa za granicą składa wniosek za pośrednictwem konsula właściwego ze względu na miejsce pobytu. Przewidziano przy tym obowiązek wystąpienia o zajęcie stanowiska i przekazanie informacji czy wjazd i pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanowi zagrożenie dla obronności i bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego. Natomiast w przypadku decyzji o cofnięciu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony organem właściwym jest wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca. Wprowadzono także upoważnienie do określenia wzoru formularza wniosku o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony oraz wymogów dotyczących fotografii dołączanych do wniosku, a także upoważnienie dla ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego do określenia wzoru zaświadczenia jednostki prowadzącej studia o przyjęciu cudzoziemca na studia.

W rozdziale 5 zostały uregulowane kwestie związane z udzielaniem zezwolenia na osiedlenie się. W art. 63 zostały określone podmioty i przypadki, gdy jest udzielane zezwolenie na osiedlenie się. Art. 64 stanowią przesłanki wskazujące na to, że cudzoziemiec ma zapewnione w Polsce mieszkanie i utrzymanie. Przedstawione zostały przyczyny obligatoryjnej odmowy udzielenia zezwolenia na osiedlenie się, przy wprowadzeniu możliwości takiej odmowy (art. 65) oraz wskazane zostały przyczyny cofnięcia tego

---

zezwolenia (art. 66). Określono dane, które zawiera wniosek o udzielenie zezwolenia na osiedlenie się oraz niezbędne załączniki (art. 67). Przewidziano termin składania ww. wniosku oraz wskazano organ wydający decyzje w sprawach dotyczących udzielania zezwolenia na osiedlenie się. Jest to wojewoda właściwy ze względu na miejsce zamierzonego pobytu cudzoziemca. Przewidziano przy tym obowiązek wystąpienia o zajęcie stanowiska i przekazanie informacji czy wjazd i pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanowi zagrożenie dla obronności i bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego. W przypadku decyzji o cofnięciu tego zezwolenia organem właściwym jest wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca. Przewidziano także obowiązek określenia wzoru formularza wniosku o udzielenie zezwolenia na osiedlenie się oraz wymogów dotyczących fotografii dołączanych do wniosku.

W rozdziale 6 znalazły się regulacje dotyczące karty pobytu i innych dokumentów wydawanych cudzoziemcom. W art. 71 wskazano komu wydaje się kartę pobytu. Określono, że karta pobytu potwierdza tożsamość cudzoziemca podczas jego pobytu w Polsce oraz uprawnia, wraz z dokumentem podróży, do wielokrotnego przekraczania granicy bez konieczności uzyskania wizy. Wskazano ponadto okres jej ważności. Zgodnie z art. 72 cudzoziemcowi posiadającemu zezwolenie na osiedlenie się, który utracił dokument podróży albo którego dokument podróży uległ zniszczeniu bądź utracił ważność, a uzyskanie nowego jest niemożliwe, wydaje się na jego wniosek polski dokument podróży dla cudzoziemca. Jednakże wydanie takiego dokumentu nie zwalnia cudzoziemca od obowiązku podjęcia działań w celu uzyskania dokumentu podróży. Ponadto wskazano termin na jaki ten dokument jest wydawany. Pojawiają się też przepisy normujące nowy dokument nieprzewidziany w dotychczasowej regulacji ustawowej, a mianowicie polski dokument tożsamości cudzoziemca (art. 73). Dokument ten może być wydany małoletniemu cudzoziemcowi nie posiadającemu dokumentu podróży, urodzonemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przebywającemu na tym terytorium bez opieki rodziców, gdy nie sprzeciwia się temu interes Rzeczypospolitej Polskiej i przemawia za tym dobro dziecka, a uzyskanie przez niego dokumentu podróży napotyka trudne do przezwyciężenia przeszkody. Ponadto polski dokument tożsamości cudzoziemca może być wydany cudzoziemcowi nie posiadającemu żadnego obywatelstwa, przebywającemu w Polsce bez dokumentu podróży w szczególnych przypadkach, gdy przemawia za tym interes Rzeczypospolitej Polskiej oraz uzyskanie przez cudzoziemca nowego dokumentu tożsamości nie jest możliwe. Polski



---

dokument tożsamości cudzoziemca nie potwierdza obywatelstwa cudzoziemca. Cudzoziemiec, któremu wydano taki dokument jest obowiązany uzyskać wizę lub zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony albo na osiedlenie się. Określono ponadto czas na jaki jest wydawany. Przez powyższe regulacje wprowadza się do porządku prawnego możliwość zalegalizowania pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemca nie posiadającego żadnego obywatelstwa, a także małoletniego cudzoziemca urodzonego w Polsce i przebywającego tam bez opieki rodziców. Art. 74 określa przypadki, kiedy wydaje się tymczasowy polski dokument podróży dla cudzoziemca. Cudzoziemcowi posiadającemu zezwolenie na osiedlenie się, który podczas pobytu za granicą utracił swój dokument podróży lub uległ on zniszczeniu albo utracił ważność, zamierzającemu powrócić do Polski, wydaje się ten dokument gdy uzyskanie innego dokumentu podróży nie jest możliwe. Dokument ten może być wydany także cudzoziemcowi przebywającemu w Polsce, który nie posiada dokumentu podróży kraju pochodzenia albo którego dokument uległ zniszczeniu bądź utracił ważność, zamierzającemu opuścić to terytorium, gdy uzyskanie innego dokumentu podróży nie jest możliwe. Ponadto wskazano do czego uprawnia ten dokument oraz termin jego ważności. W art. 75 wskazano dane, które można zamieścić w karcie pobytu i dokumentach. Art. 76 stanowi o obowiązku dokonania wymiany karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca lub polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca w przypadkach tam wskazanych. W art. 77 określono dane, które zawiera wniosek o wydanie i wymianę polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca, wniosek o wymianę karty pobytu wydanej w związku z uzyskaniem zezwolenia na osiedlenie się, wniosek o wydanie tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca – wskazano także konieczne załączniki. Wprowadzono regulację, na podstawie której zobowiązano cudzoziemca do zawiadomienia wojewody o utracie karty pobytu, polskiego dokumentu podróży lub polskiego dokumentu tożsamości – art. 78. Natomiast w art. 79 przewidziano obowiązek zwrotu w określonym terminie karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca oraz polskiego dokumentu tożsamości dla cudzoziemca, organowi, który je wydał. Obowiązek taki istnieje także w przypadku zgonu cudzoziemca – dla osób obowiązanych do zgłoszenia zgonu. Przepis ten określa także, że cudzoziemcowi opuszczającemu terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wskutek cofnięcia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony lub zezwolenia na osiedlenie się wydaje się zaświadczenie o zwrocie karty pobytu lub dokumentów, które jest ważne do czasu opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W art. 80 zostały wskazane organy właściwe do wydania i

---

wymiany poszczególnych dokumentów. Zgodnie z tym przepisem polski dokument tożsamości cudzoziemca wydaje się po uzyskaniu zgody Prezesa Urzędu. Wymiany karty pobytu i dokumentów dokonuje wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca. Zgodnie z art. 81 odmowa wydania ww. dokumentów następuje w drodze decyzji. Przewidziano także konieczność uiszczenia stosownej opłaty za wydanie karty oraz dokumentów. Wskazano przypadki zwolnienia z tych opłat. Wprowadzono obowiązek określenia wysokości opłat pobieranych w kraju za wydanie i wymianę ww. dokumentów oraz trybu ich uiszczania, przy uwzględnieniu jednostkowych kosztów wytworzenia i wydania lub wymiany dokumentów, możliwości podwyższenia opłat za ich wymianę oraz przypadków, w których będzie pobierana opłata ulgowa za wymianę tych dokumentów. Przewidziano też upoważnienie do określenia wzorów karty i dokumentów oraz formularzy wniosków o wydanie i wymianę polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca, o wydanie tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, o wymianę karty pobytu wydanej w związku z uzyskaniem zezwolenia na osiedlenie się, a także do określenia wymogów dotyczących fotografii dołączanych do wniosku.

Następny 7 rozdział dotyczy kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Kontrolę tę sprawują: Prezes Urzędu, wojewoda, organy Służby Celnej, organy Straży Granicznej i Policji (art. 84 ust. 1). Organy te są uprawnione do żądania okazania dokumentów i zezwoleń uprawniających cudzoziemca do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz środków finansowych niezbędnych do pokrycia kosztów pobytu w Polsce, wjazdu, przejazdu i wyjazdu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub dokumentów umożliwiających uzyskanie takich środków. Cudzoziemiec poddany kontroli legalności pobytu jest obowiązany udostępnić wymagane dokumenty, zezwolenie na pracę oraz okazać środki finansowe niezbędne do pokrycia kosztów pobytu na terytorium Polski. W dotychczasowej ustawie problematyka ta nie była uregulowana. Ustawa ta przewidywała jedynie wydanie rozporządzenia określającego sposób przeprowadzania kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Rozwiązania zawarte w tym rozdziale zostały więc przeniesione z aktu wykonawczego normującego dotychczas te kwestie. Przewidziano także obowiązek określenia sposobu przeprowadzania kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym zaś okoliczności jej przeprowadzania i rodzajów kontrolowanych dokumentów, a także sposobu i zakresu dokumentowania czynności związanych z przeprowadzaną kontrolą.

---

W rozdziale 8 uregulowano instytucje wydalania cudzoziemców i zobowiązania do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W art. 87 wskazano okoliczności uzasadniające wydanie decyzji o wydaleniu cudzoziemca, z zastrzeżeniem, że nie można wydać decyzji o wydaleniu cudzoziemca, który posiada zezwolenie na osiedlenie się. W art. 88 przewidziano określenie w decyzji o wydaleniu terminu opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez cudzoziemca oraz wprowadzono możliwość określenia trasy i miejsca przekroczenia granicy, a także możliwość wyznaczenia cudzoziemcowi miejsca zamieszkania do czasu wykonania decyzji i zobowiązania go do zgłaszania się w określonych odstępach czasu do organu wskazanego w decyzji. Decyzji tej można nadać rygor natychmiastowej wykonalności w określonych przypadkach. Decyzja o wydaleniu powoduje unieważnienie wizen, cofnięcie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony oraz zezwolenia na pracę. Bez zgody tego organu, który wydał decyzję, cudzoziemiec nie może opuścić miejsca zamieszkania wyznaczonego w decyzji o wydaleniu. Art. 90 przewiduje, jako zasadę, że decyzję o wydaleniu wydaje się z urzędu lub na wniosek oraz wskazuje podmioty uprawnione do wystąpienia z wnioskiem o wydalenie cudzoziemca. Przed wydaniem decyzji o wydaleniu wojewoda ma obowiązek zbadać, czy zachodzą okoliczności uzasadniające udzielenie cudzoziemcowi zgody na pobyt tolerowany i w razie ich istnienia udzielić tej zgody oraz umorzyć postępowanie w sprawie wydalenia. Organ, który wydał decyzję o wydaleniu odnotowuje jej wydanie w dokumencie podróży cudzoziemca. Wprowadzono ponadto przepis wskazujący organy właściwe do pobrania od cudzoziemca odcisków linii papilarnych oraz do sporządzenia jego fotografii. Przewidziano sposób pobierania odcisków linii papilarnych. Odrębnie uregulowano wydalenie małoletniego cudzoziemca (art. 92). Wskazano, że decyzja o wydaleniu małoletniego cudzoziemca do kraju swego pochodzenia lub do innego państwa może być wykonana tylko w przypadku gdy małoletni będzie miał tam zapewnioną opiekę rodziców, innych osób pełnoletnich lub instytucji opiekuńczych, zgodną ze standardami określonymi przez Konwencję o prawach dziecka, sporządzoną w Nowym Jorku dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526 i z 2000 r. Nr 2, poz. 11). Wprowadzono jako zasadę, że małoletniego można wydalić tylko pod opieką przedstawiciela ustawowego. Wyjątkiem jest sytuacja, gdy decyzja o wydaleniu jest wykonywana w taki sposób, że małoletni jest przekazywany przedstawicielowi ustawowemu albo przedstawicielowi właściwych władz państwa, do którego następuje wydalenie. W projekcie wskazano, że nie można wykonać decyzji o wydaleniu cudzoziemca, jeżeli jego wydalenie mogłoby nastąpić do kraju, w którym zagrożone byłoby jego prawo do życia, do wolności i

---

bezpieczeństwa osobistego, w którym mógłby zostać poddany torturom, nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu, lub być zmuszonym do pracy, lub pozbawionym prawa do rzetelnego procesu sądowego albo być ukaranym bez podstawy prawnej – w rozumieniu Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. W przypadku cudzoziemca małżonka obywatela polskiego lub cudzoziemca posiadające zezwolenie na osiedlenie się nie można wykonać decyzji o wydaleniu, gdy jego wydalenie mogłoby spowodować rażąco negatywne skutki dla rodziny cudzoziemca, chyba że dalszy pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanowiłby zagrożenie dla bezpieczeństwa i obronności państwa lub dla ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego albo naruszałoby interes Rzeczypospolitej Polskiej. Wskazano również okoliczności uzasadniające niezwłoczne odstawienie cudzoziemca, któremu wydano decyzję o wydaleniu, do granicy albo do portu lotniczego lub morskiego państwa, do którego cudzoziemiec się udaje lub zostaje odstawiony. Według art. 95 koszty związane z wydaleniem ponosi cudzoziemiec. W przypadku cudzoziemca, w stosunku do którego zapraszający nie wywiązał się z przyjętego na siebie zobowiązania, koszty jego wydalenia ponosi zapraszający. Natomiast gdy wydalenie następuje na skutek wykonywania przez cudzoziemca pracy wbrew warunkom określonym w ustawie o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, jego koszty ponosi pracodawca. W przepisie tym wskazano także jakie koszty zlicza się do kosztów związanych z wydaleniem oraz przewidziano, że podlegają egzekucji administracyjnej. W art. 96 określono przesłanki uzasadniające wydanie, zamiast decyzji o wydaleniu, decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do opuszczenia terytorium Polski. Decyzji o zobowiązaniu do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności. Decyzja ta powoduje unieważnienie wizy, cofnięcie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony oraz zezwolenia na pracę. Decyzję o zobowiązaniu do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wydaje komendant wojewódzki Policji, komendant powiatowy Policji, komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej. Od decyzji tej przysługuje odwołanie. Jej wydanie jest odnotowywane w dokumencie podróży cudzoziemca, a informacja o jej wydaniu jest przekazywana niezwłocznie właściwemu miejscowo wojewodzie. W przypadku gdy w stosunku do cudzoziemca zobowiązanego, w drodze decyzji, do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zostanie wydana decyzja o wydaleniu, powoduje to stwierdzenie wygaśnięcia decyzji o zobowiązaniu do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez organ, który wydał tę decyzję, zaś postępowanie odwoławcze od decyzji o

---

zobowiązaniu do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej podlega umorzeniu. Wprowadzono również upoważnienie do określenia trybu postępowania organów w postępowaniu w sprawie wydalenia cudzoziemca, w tym wymogów jakim powinien odpowiadać wniosek o wydanie decyzji o wydaleniu cudzoziemca oraz czynności, które powinny być podjęte w przypadku gdy cudzoziemiec podlegający wydaleniu nie posiada dokumentu podróży, a także sposobu odnotowywania w dokumencie podróży wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i decyzji o wydaleniu.

Rozdział 9 dotyczy postępowania w sprawie zatrzymania, umieszczenia w strzeżonym ośrodku lub zastosowania aresztu w celu wydalenia. Zgodnie z art. 100 – na okres do 48 godzin – może być zatrzymany cudzoziemiec, wobec którego zachodzą okoliczności uzasadniające wydanie decyzji o wydaleniu albo który uchyla się od obowiązków wskazanych w decyzji o wydaleniu. Zatrzymanie stosuje Policja lub Straż Graniczna. Wskazano jakie czynności powinien podjąć organ, który zatrzymał cudzoziemca w zależności od okoliczności. Przewidziano też możliwość tymczasowego umieszczenia cudzoziemca w wydzielonym pomieszczeniu Policji lub Straży Granicznej. Przewidziano upoważnienie do określenia wzoru karty daktyloskopijnej. Art. 101 stanowi o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku i określa w jakich przypadkach może to nastąpić. Określono także kiedy wobec cudzoziemca stosuje się areszt w celu wydalenia. Wprowadzono regulację, zgodnie z którą nie wydaje się postanowienia o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub o zastosowaniu aresztu w celu wydalenia, jeżeli mogłoby to spowodować poważne niebezpieczeństwo dla jego życia lub zdrowia, lub wyjątkowo ciężkie skutki dla jego najbliższej rodziny. Zasadą jest, że umieszczenie cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub zastosowanie wobec niego aresztu w celu wydalenia może nastąpić tylko na mocy postanowienia sądu na wniosek podmiotów wskazanych w art. 103. Przewidziano także jakie dane powinien zawierać wniosek o umieszczenie cudzoziemca w strzeżonym ośrodku albo w areszcie w celu wydalenia. Nadzór nad wykonaniem postanowienia o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub o zastosowaniu aresztu w celu wydalenia sprawuje sąd rejonowy właściwy ze względu na miejsce położenia strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia, w którym umieszczono cudzoziemca. W art. 104 zostały wskazane podmioty, które zawiadamia sąd, wydając postanowienie o umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub o zastosowaniu aresztu w celu wydalenia. Określono termin na jaki umieszcza się cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub stosuje areszt w celu wydalenia – jest to okres nie

---

dłuższy niż 90 dni. Istnieje jednakże możliwość przedłużenia tego okresu, jeżeli decyzja o wydaleniu nie została wykonana z przyczyn leżących po stronie cudzoziemca, na czas określony niezbędny do wykonania decyzji. Wskazano organ wydający postanowienie o przedłużeniu okresu pobytu cudzoziemca w ośrodku strzeżonym lub areszcie w celu wydalenia i przewidziano, że przysługuje na to postanowienie zażalenie, które jest rozpatrywane niezwłocznie. W art. 106 zostały określone przesłanki zwolnienia cudzoziemca ze strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia oraz wskazano organ właściwy do wydania postanowienia w tej sprawie. Przewidziano również w art. 107 możliwość wystąpienia przez cudzoziemca, wobec którego zastosowano niewątpliwie niesłuszne zatrzymanie, umieszczenie w strzeżonym ośrodku albo areszt w celu wydalenia, o odszkodowanie za poniesioną szkodę oraz zadośćuczynienie za doznaną krzywdę. Wskazano źródło finansowania działalności strzeżonych ośrodków. Wprowadzono ponadto przepisy dotyczące tworzenia i likwidacji strzeżonych ośrodków dla cudzoziemców, a także przewidujące wyznaczenie pomieszczeń, w których jest wykonywany areszt w celu wydalenia.

Kolejny 10 rozdział jest związany bezpośrednio z poprzednim i szczegółowo reguluje pobyt cudzoziemców w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia. W obecnej ustawie o cudzoziemcach jedynie legalizuje się pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemca, zatrzymanego, umieszczonego w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia. Projekt ustawy poszerzono natomiast o przepisy bardzo szczegółowo normujące ww. zagadnienia. Przyjęcie cudzoziemca do strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia następuje na podstawie postanowienia sądu odpowiednio o umieszczeniu w strzeżonym ośrodku lub zastosowaniu aresztu w celu wydalenia. Na cudzoziemca nałożono obowiązek podania danych osobowych i informacji o miejscu zameldowania lub przebywania w kraju pochodzenia oraz o stanie zdrowia, a także przekazania do depozytu określonych przedmiotów. Wskazano, że cudzoziemca przyjmowanego do strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia należy pouczyć w języku dla niego zrozumiałym o przysługujących mu prawach i obowiązkach oraz zapoznać z przepisami regulującymi pobyt w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia. Po przyjęciu do strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia cudzoziemca poddaje się niezwłocznie badaniom lekarskim oraz – w miarę potrzeby – zabiegom sanitarnym. Określone zostały standardy, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia, w których umieszcza się cudzoziemca (art. 113). Wskazano, że cudzoziemców odmiennej płci umieszcza się

---

oddzielenie. W przypadku gdy cudzoziemiec zostaje przyjęty do strzeżonego ośrodka wraz z małoletnim pozostającym pod jego prawną opieką, zapewnia się im, w miarę możliwości, wspólny pokój. W przypadku gdy małoletni przebywa w strzeżonym ośrodku bez opiekuna, umieszcza się go w wyodrębnionej części ośrodka w sposób uniemożliwiający kontakt z osobami dorosłymi umieszczonymi w ośrodku. Cudzoziemców, którzy zadeklarują, że są osobami najbliższymi umieszcza się, na ich pisemny wniosek, w miarę możliwości, w jednym pokoju. Ponadto cudzoziemcom zagwarantowano odzież, bieliznę i obuwie oraz środki czystości. W art. 116 wskazano w sposób szczegółowy ich prawa. Wskazano zasady otrzymywania posiłków w strzeżonych ośrodkach i aresztach w celu wydalenia przez odesłanie do przepisów Kodeksu karnego wykonawczego. Art. 118 stanowi o obowiązkach cudzoziemca umieszczonego w strzeżonym ośrodku lub przebywającego w areszcie w celu wydalenia, zaś w art. 119 określono, które czynności są zabronione w strzeżonym ośrodku. Zgodnie z art. 120 w areszcie w celu wydalenia może przebywać kobieta do siódmego miesiąca ciąży. Odpowiednio wcześniej, przed upływem szóstego miesiąca ciąży kobiety przebywającej w areszcie w celu wydalenia, właściwy komendant Policji lub Straży Granicznej ma obowiązek wystąpić do sądu z wnioskiem o umieszczenie jej w strzeżonym ośrodku. Zwalnianemu cudzoziemcowi wydaje się pieniądze i przedmioty przekazane do depozytu, z wyjątkiem dokumentów tożsamości i urządzeń technicznych służących do rejestrowania i odtwarzania informacji oraz przedmiotów mogących stanowić zagrożenie dla porządku i bezpieczeństwa w ośrodku lub areszcie – zostaną one przekazane cudzoziemcowi w granicznej placówce kontrolnej Straży Granicznej, w której nastąpi wydalenie z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W innym przypadku przedmioty z depozytu wydaje się zwalnianemu cudzoziemcowi. Wprowadzono też możliwość wydania przedmiotów przekazanych do depozytu osobie upoważnionej na podstawie pisemnego wniosku cudzoziemca zwalnianego ze strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia. Przewidziano ponadto konieczność określenia warunków, jakim powinny odpowiadać strzeżone ośrodki i areszty w celu wydalenia oraz regulaminu organizacyjno-porządkowego pobytu w strzeżonym ośrodku i areszcie w celu wydalenia, a także możliwość określenia sposobów ochrony strzeżonych ośrodków i aresztów w celu wydalenia.

Rozdział 11 zawiera przepisy regulujące rejestry, ewidencję i wykaz w sprawach cudzoziemców. W art. 123 przewidziano, że w sprawach z zakresu wjazdu, pobytu i wyjazdu cudzoziemców z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej prowadzi się w systemie informatycznym: rejestry wskazane w przepisie, ewidencję zaproszeń oraz wykaz

---

cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany. W art. 124 zostały wskazane organy, które prowadzą określone rejestry, ewidencję zaproszeń i wykaz. W art. 125 określono zakres danych przechowywanych w rejestrach i ewidencji zaproszeń. Art. 126 przewiduje obowiązek przekazywania do Komendanta Głównego Policji danych gromadzonych w rejestrze odcisków linii papilarnych, pobranych od cudzoziemca zatrzymanego na podstawie art. 100 ust. 1 oraz od cudzoziemca, któremu wydano decyzję o wydaleniu, oraz kart daktyloskopijnych, przez organy, które pobierają odciski linii papilarnych od cudzoziemców. Art. 127 dotyczy wykazu – wskazuje okoliczności uzasadniające umieszczenie danych cudzoziemca w takim wykazie, zakres tych danych, a także okres na jaki dane są w nim umieszczane. Określono katalog podmiotów uprawnionych do wystąpienia z wnioskiem o wpis do wykazu, przedłużenie jego obowiązywania lub wykreślenie tego wpisu. Organ wnioskujący może zwrócić się, w razie nieuwzględnienia przez Prezesa Urzędu wniosku o dokonanie wpisu danych cudzoziemca, przedłużenie tego wpisu lub wykreślenie, do ministra właściwego do spraw wewnętrznych, o rozstrzygnięcie sprawy. Minister właściwy do spraw wewnętrznych może uwzględnić wystąpienie organu wnioskującego i nakazać Prezesowi Urzędu dokonanie wpisu, przedłużenie lub wykreślenie wpisu. Na organy administracji rządowej nałożono obowiązek przekazania Prezesowi Urzędu informacji o okolicznościach uzasadniających wpisanie danych cudzoziemca do wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany. Określono ponadto obowiązek poinformowania cudzoziemca o umieszczeniu jego danych w wykazie cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany, oraz wprowadzono możliwość dokonania sprostowania przez cudzoziemca jego danych osobowych zawartych w wykazie. W art. 131 przewidziano, że Prezes Urzędu tworzy i prowadzi w systemie informatycznym krajowy zbiór rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, określony mianem System Pobyt. Wskazano jakie rejestry, ewidencje i wykaz tworzą System Pobyt (nie wchodzi do niego: rejestr osób zatrzymanych w strefie nadgranicznej i doprowadzonych do granicy oraz rejestr odcisków linii papilarnych pobranych od cudzoziemca zatrzymanego na podstawie art. 100 ust. 1 oraz od cudzoziemca, któremu wydano decyzje o wydaleniu). W art. 132 określono katalog podmiotów, którym udostępnia się dane zawarte w tym systemie i zakres tego udostępnienia. W przepisie tym wprowadzono także możliwość udostępniania danych zawartych w Systemie Pobyt bez konieczności składania pisemnego wniosku, pod warunkiem spełnienia określonych wymogów. W art. 133 uregulowano możliwość przekazywania informacji zawartych w



---

Systemie Pobyt za granicę, jednakże tylko wówczas, gdy pozwalają na to umowy międzynarodowe, którymi związana jest Polska. Przewidziano, że informacje, a w szczególności zawarte w Systemie Pobyt dane zgromadzone w postępowaniu o nadanie statusu uchodźcy, mogą być przekazywane wyłącznie do celów, o których mowa w art. 35 Konwencji Genewskiej.

W rozdziale 12 uregulowano sprawy związane z odpowiedzialnością przewoźnika dotyczącą przywozu cudzoziemca do Polski bez niezbędnych dokumentów. Wprowadzono tu obowiązek podjęcia działania dla upewnienia się, że cudzoziemiec zamierzający wjechać na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej posiada niezbędne dokumenty w stosunku do przewoźników wykonujących regularne przewozy osób w międzynarodowym transporcie drogowym (z wyjątkiem ruchu przygranicznego) – nieistniejący w obecnej ustawie. Na przewoźniku spoczywa obowiązek sprawdzenia czy cudzoziemiec, który zamierza wjechać do Polski, posiada dokumenty i zezwolenie niezbędne do tego wjazdu. Zgodnie z art. 135 w określonych przypadkach przewoźnik jest obowiązany odwieźć cudzoziemca do kraju, z którego przywiózł go do granicy, a jeżeli jest to niemożliwe – do kraju, w którym wystawiono cudzoziemcowi dokument podróży, na podstawie którego podróżował lub do każdego innego kraju, który zapewnia, że przyjmie tego cudzoziemca. Natomiast gdy okoliczności uniemożliwiają wykonanie tego obowiązku przewoźnik ma obowiązek na swój koszt zapewnić inny środek transportu w celu niezwłocznego opuszczenia przez cudzoziemca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Cudzoziemcowi, który został przywieziony przez przewoźnika w ww. sposób i któremu odmówiono wjazdu do Polski może być wydany, w drodze decyzji, nakaz przebywania w określonym miejscu do czasu wyjazdu, zakaz opuszczania statku, bądź nakaz opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na pokładzie innego statku. Przewoźnik pokrywa koszty pobytu cudzoziemca do czasu opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej tylko wtedy, gdy cudzoziemiec nie posiada dokumentów lub zezwolenia, jeśli jest wymagane. W pozostałych przypadkach koszty pobytu ponosi Skarb Państwa. Zgodnie z art. 137 na przewoźnika, który przywiózł na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemca nie posiadającego dokumentów wymaganych do przekroczenia granicy Polski lub nie posiadającego zezwolenia na wjazd do innego państwa, nakłada się karę administracyjną. W art. 138 wskazano organy właściwe w sprawach decyzji dotyczących zakazu opuszczania przez cudzoziemca statku, nakazu opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na pokładzie innego statku lub nakazu przebywania w określonym miejscu. Dopuszcza się też zapewnienie konwoju na pokładzie w przypadku, gdy zachowanie

---

cudzoziemca, któremu odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uzasadnia przypuszczenie, że może on spowodować zagrożenie bezpieczeństwa w międzynarodowej komunikacji lądowej, lotniczej lub morskiej (art. 139). Komwój zapewnia komendant właściwej placówki kontrolnej Straży Granicznej na wniosek upoważnionego przedstawiciela przewoźnika i na koszt przewoźnika.

Rozdział 13 zawiera regulacje dotyczące Prezesa Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców. Określono tutaj zakres spraw należących do właściwości Prezesa Urzędu oraz wskazano jako organ nadzorujący Prezesa – ministra właściwego do spraw wewnętrznych. W art. 141 zostały uregulowane zasady powoływania i odwoływania Prezesa Urzędu, określono wymagania jakie musi spełniać kandydat na to stanowisko oraz ogólne postanowienia dotyczące obsługującego go Urzędu. W art. 142 określono zadania Prezesa Urzędu. Przewidziano ponadto, że jeśli wymagają tego względy humanitarne lub interes Rzeczypospolitej Polskiej Prezes Urzędu, w porozumieniu z Komendantem Głównym Straży Granicznej, może zezwolić, na wniosek konsula, komendanta granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej lub z urzędu, na wjazd lub pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej cudzoziemcowi, który nie spełnia warunków dotyczących wjazdu lub pobytu określonych w ustawie. Prezes Urzędu jest zobowiązany przedstawić ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych informację o stosowaniu tego przepisu, corocznie do dnia 31 marca. Ponadto wprowadzono regulację dotyczącą tworzenia i znoszenia delegatur Urzędu, uzależniając ich tworzenie od istotnego wzrostu liczby wniosków o nadanie statusu uchodźcy.

W kolejnym rozdziale 14 przewidziano przepisy karne. Projekt zawiera dwa takie przepisy. Pierwszy z nich penalizuje czyny polegające na zabraniu w celu przywłaszczenia lub przywłaszczenie sobie należącego do cudzoziemca dokumentu podróży, karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca lub używaniu takiego dokumentu. Drugi przepis wprowadza karalność cudzoziemca w przypadku przebywania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez tytułu prawnego, nieokazania dokumentów i zezwoleń uprawniających go do pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na żądanie właściwych organów, lub środków niezbędnych do pokrycia kosztów pobytu, uchylania się od obowiązku wymiany karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca lub polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca, niewykonania obowiązku opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej określonego w decyzji o wydaleniu, niewykonania obowiązku zgłaszania się w określonych odstępach czasu do

---

organu wskazanego w decyzji o wydaleniu, opuszczenia miejsca zamieszkania wyznaczonego mu w decyzji o wydaleniu, nieopuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie wskazanym w decyzji o odmowie lub o cofnięciu udzielenia zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, decyzji o cofnięciu zezwolenia na osiedlenie się lub decyzji o zobowiązaniu do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, niezawiadomienia o utracie karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca lub polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca w określonym terminie, niezwracania odnalezionej karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca lub polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca, w przypadku gdy wydano mu nową kartę lub dokument, w określonym terminie.

W rozdziale 15 zawarto przepisy zmieniające unormowania związane z projektowaną ustawą. Projekt wskazuje tu przepisy następujących aktów prawnych:

- 1) ustawy z dnia 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców (Dz. U. z 1996 r. Nr 54, poz. 245, z 1997 r. Nr 140, poz. 939, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 oraz z 2001 r. Nr 16, poz. 166),
- 2) ustawy z dnia 15 lutego 1962 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. z 2000 r. Nr 28, poz. 353 oraz z 2001 r. Nr 42, poz. 475),
- 3) ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1399),
- 4) ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o gromadzeniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji kryminalnych (Dz. U. Nr 110, poz. 189 i Nr 154, poz. 1800 oraz z 2002 r. Nr 81, poz. 731).

Wprowadzane w tych aktach prawnych zmiany wynikają z konieczności dostosowania tych przepisów do regulacji wprowadzanych przedmiotową ustawą. Proponowany zakres nowelizacji tych ustaw ma na celu zapewnienie jednolitej terminologii w zakresie cudzoziemców w całym systemie prawnym, a także wyeliminowanie dotychczas istniejących sprzeczności i luk prawnych.

W ustawie o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców wprowadzane zmiany zmierzają do dostosowania terminologii, dotyczącej cudzoziemców, stosowanej w jej przepisach, do regulacji wprowadzanych w projekcie ustawy. W miejsce karty pobytu wprowadzono pojęcie zezwolenia na osiedlenie się. Zgodnie bowiem z przepisami projektu kartę pobytu otrzymuje

---

każdy cudzoziemiec, któremu udzielono tego zezwolenia. Karta pobytu jest dokumentem potwierdzającym wcześniejsze przyznanie uprawnienia, to jest zezwolenia na osiedlanie się.

W ustawie o obywatelstwie polskim zaproponowano jedną zmianę. Polega ona na wprowadzeniu dodatkowego przepisu, tj. art. 17a regulującego możliwość zwracania się przez wojewodę i Prezesa Urzędu do określonych organów o przekazanie informacji niezbędnych do prowadzonych postępowań, w sprawach należących do właściwości wojewody i Prezesa Urzędu. Dotychczas Prezes Urzędu zasięgał informacji w sprawach należących do jego właściwości na podstawie art. 76a ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach. W projekcie nowej ustawy o cudzoziemcach nie ma już takiego przepisu. A zatem istnieje konieczność wprowadzenia stosownych unormowań w innych aktach prawnych, w tym zwłaszcza w ustawie o obywatelstwie polskim. Stąd propozycja zmiany tego aktu prawnego.

Zmiany wprowadzane w ustawie o Straży Granicznej mają na celu dostosowanie przepisów odsyłających do uregulowań obecnej ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach do nowej ustawy o cudzoziemcach w związku z derogacją w przedmiotowym projekcie ustawy dotychczasowego aktu obowiązującego w tym zakresie.

Zmiany w ustawie o gromadzeniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji kryminalnych polegają na włączeniu do wskazanej regulacji ustawowej przepisów dotyczących Krajowego Systemu Informatycznego – znajdujących się w rozdziale 10a obecnie obowiązującej ustawy o cudzoziemcach. Jest to konsekwencja zmian wprowadzonych ustawą z dnia 23 maja 2002 r. o zmianie ustawy o gromadzeniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji kryminalnych, ustawy o Policji, ustawy o cudzoziemcach i ustawy o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 81, poz. 731). Polegały one na wskazaniu Krajowego Systemu Informatycznego jako bazy danych prowadzonej w Krajowym Centrum Informacji Kryminalnych. Proponowane obecnie zmiany mają zatem na celu włączenie przepisów odnoszących się do KSI, a znajdujących się dotychczas w ustawie z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach, do uregulowań ustawy o gromadzeniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji kryminalnych. Dane gromadzone, przetwarzane i udostępniane w Krajowym Systemie Informatycznym nie są informacjami kryminalnymi w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2001 r.

---

o gromadzeniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji kryminalnych. Zakres danych wskazanych w KSI oraz zasady ich udostępniania zostały ustalone w oparciu o przepisy Układu z Schengen oraz Konwencji Wykonawczej do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. pomiędzy Rządami Państw Unii Gospodarczej Krajów Beneluxu, Republiki Federalnej Niemiec i Republiki Francuskiej dotyczącego stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach.

Przepisy o Krajowym Systemie Informatycznym wprowadzono do polskiego prawa w związku z procesem dostosowania do standardów Unii Europejskiej w tym zakresie. Obowiązek dostosowania prawa państw kandydujących do dorobku prawnego Schengen wynika z art. 8 Protokołu dodatkowego do Traktatu o Unii Europejskiej, integrującego *acquis* Schengen z dorobkiem prawnym Unii Europejskiej. Polska zatem jest obowiązana utworzyć krajowy segment Systemu Informatycznego Schengen (SIS).

Rozdział 16 stanowią przepisy przejściowe i końcowe. W projekcie przewidziano dla cudzoziemca przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nieprzerwanie co najmniej od dnia 1 stycznia 1996 r., który złoży, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, wniosek o zezwolenie na zamieszkanie na czas oznaczony, udzielenie przez wojewodę tego zezwolenia na okres 1 roku, jeżeli nie spowoduje to zagrożenia dla bezpieczeństwa i obronności państwa lub dla ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego albo obciążenia dla budżetu państwa oraz nie naruszy interesu Rzeczypospolitej Polskiej. Cudzoziemiec ten musi jednak spełniać określone warunki, tj. wskazać lokal mieszkalny, w którym zamierza przebywać i przedstawić tytuł prawny do jego zajmowania oraz posiadać przyrzeczenie wydania zezwolenia na pracę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo pisemne oświadczenie pracodawcy o zamiarze zatrudnienia go lub powierzenia mu wykonywania innej pracy zarobkowej, lub pełnienia funkcji w zarządach osób prawnych prowadzących działalność gospodarczą, jeżeli zezwolenie na pracę nie jest wymagane, lub posiadać dochody lub mienie wystarczające na pokrycie kosztów utrzymania i leczenia swojego i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu, bez potrzeby korzystania ze wsparcia materialnego ze środków pomocy społecznej, przez okres 1 roku.

---

Wprowadzono również pewien przywilej dla cudzoziemca, a mianowicie ma on możliwość zgłoszenia Policji lub Straży Granicznej, w ciągu 1 miesiąca od dnia wejścia w życie ustawy, faktu nielegalnego przebywania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Wówczas zostanie wydana decyzja zobowiązująca cudzoziemca do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w terminie w niej określonym i jeśli cudzoziemiec opuści to terytorium, to jego dane nie zostaną umieszczone w wykazie cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany.

Projekt ustawy przewiduje ponadto zachowanie ważności kart pobytu, dokumentów i zezwoleń wydanych na podstawie dotychczasowych przepisów, na czas, na jaki zostały wydane. Ponadto wskazano, że blankiety zaproszenia, w których czas pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej osoby zapraszanej został określony przez liczbę dni, mogą być stosowane do dnia 30 października 2003 r. Natomiast zaproszenia wystawione na tych blankietach zachowują ważność do dnia uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej. Wskazano również, że w przypadku gdy w obowiązujących przepisach jest mowa o osobach posiadających kartę czasowego pobytu lub kartę stałego pobytu należy przez to rozumieć osoby, którym udzielono odpowiednio zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony lub zezwolenia na osiedlenie się.

W przepisach przejściowych rozstrzygnięto kwestie związane z postępowaniami administracyjnymi wszczętymi przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy i niezakończonymi do tego dnia decyzją ostateczną. I tak do postępowań w sprawach wiz stosuje się, do zakończenia postępowania w II instancji, przepisy dotychczasowe. Do postępowania w sprawach zezwoleń na zamieszkanie na czas oznaczony i zezwoleń na osiedlenie się stosuje się natomiast przepisy niniejszej ustawy. Do postępowania w sprawach o zobowiązanie cudzoziemca do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o wydalenie, w sprawach kar dla przewoźników stosuje się przepisy dotychczasowe, zaś do pozostałych postępowań – przepisy ustawy niniejszej.

Oдноśnie danych cudzoziemców, zgromadzonych w wykazie na podstawie dotychczasowych przepisów, ustalono, że będą przechowywane przez czas, na jaki zostały w nim zamieszczone. Przewidziano również możliwość prowadzenia

---

rejestrów utworzonych na podstawie ustawy, przez 3 lata od dnia wejścia w życie ustawy, w formie innej niż system teleinformatyczny. Wskazano też na obowiązek wzajemnego przekazywania, przez organy prowadzące rejestry, danych przetwarzanych w rejestrach przez siebie prowadzonych. Nad prawidłowością udostępniania tych danych będzie czuwał Prezes Urzędu. Określono, że wpisy do rejestrów prowadzonych na podstawie dotychczasowych przepisów z dniem wejścia w życie ustawy stają się wpisami do rejestrów prowadzonych na podstawie niniejszej ustawy.

Przesądzono, że akty wykonawcze wydane na podstawie obowiązującej obecnie ustawy zachowają moc do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w ustawie, nie dłużej jednak niż przez okres 12 miesięcy, pod warunkiem, że nie są z nią sprzeczne. Przewidziano również derogację ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach, oraz ustawy z dnia 11 kwietnia 2001 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz o zmianie niektórych ustaw (w celu wyeliminowania z systemu prawnego jej nowelizacji). Jako datę wejścia w życie projektowanej ustawy zaproponowano 15 czerwca 2003 r. Jednakże wskazano, że przepisy art. 31 ust. 3 i art. 56 ust. 4 oraz art. 135-140 w zakresie dotyczącym przewoźników, a także art. 3 pkt 2 odwołujący się do przepisów ustawy o zasadach i warunkach wjazdu i pobytu obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, będą stosowane od dnia przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej.

Skutki finansowe związane z wejściem w życie ustawy o cudzoziemcach obejmą: przystosowanie obecnie funkcjonującego systemu rejestrów do systemu przewidzianego w przepisach projektu ustawy o cudzoziemcach, tj. Systemu Pobyt, na który składają się wszystkie rejestry dotyczące cudzoziemców, a więc także określone w projekcie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz wprowadzenie nowego rodzaju dokumentu wydawanego cudzoziemcom, tj. polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca. Wydatki na modernizację dotychczasowego systemu rejestrów wyniosą ok. 300 000 zł, a koszt wydrukowania blankietów nowego dokumentu oraz wniosku o jego wydanie i wymianę szacuje się na ok. 15 000 zł (potrzebne

---

będzie ok. 100 takich dokumentów). Wydatki związane z wejściem w życie ustawy zostaną pokryte ze środków, które są zaplanowane w budżecie państwa w części 42 – Sprawy wewnętrzne, będących w dyspozycji Prezesa Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców.

#### V. Ocena skutków regulacji (OSR).

##### 1. Podmioty objęte ustawą:

Przepisy ustawy o cudzoziemcach będą oddziaływać na następujące podmioty:

- 1) wszystkich cudzoziemców – od chwili ich przyjazdu do Polski, poprzez pobyt i przejazd przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, aż do momentu wyjazdu;
- 2) organy właściwe w sprawach cudzoziemców:
  - a) Prezesa Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców,
  - b) Komendanta Głównego Straży Granicznej i komendantów granicznych placówek kontrolnych Straży Granicznej,
  - c) Komendanta Głównego Policji,
  - d) wojewodów,
  - e) konsulów;
- 3) organy zobowiązane do wydania aktów wykonawczych do ustawy:
  - a) ministra właściwego do spraw wewnętrznych,
  - b) ministra właściwego do spraw zagranicznych,
  - c) ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego;
- 4) Urząd Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców oraz inne instytucje i organizacje społeczne, w których zakresie działania znajdują się w szczególności sprawy cudzoziemców.



2. Konsultacje:

Projekt ustawy został uzgodniony z członkami Rady Ministrów i Szefem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, wojewodami oraz Radą do Spraw Uchodźców w ramach uzgodnień międzyresortowych, jak również zaopiniowany przez Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców oraz Fundację Helsińską. Ponadto projekt został przekazany do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, która do chwili obecnej nie przedstawiła stanowiska w sprawie.

3. Wpływ projektu na sektor finansów publicznych, rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz sytuację i rozwój regionalny:

Skutki finansowe związane z wejściem w życie ustawy o cudzoziemcach obejmą: przystosowanie obecnie funkcjonującego systemu rejestrów do systemu przewidzianego w przepisach projektu ustawy o cudzoziemcach, tj. Systemu Pobyt, na który składają się wszystkie rejestry dotyczące cudzoziemców, a więc także określone w projekcie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, oraz wprowadzenie nowego rodzaju dokumentu wydawanego cudzoziemcom, tj. polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca. Wydatki na modernizację dotychczasowego systemu rejestrów wyniosą około 300 000 zł, a koszt wydrukowania blankietów nowego dokumentu oraz wniosku o jego wydanie i wymianę szacuje się na około 15 000 zł (potrzebne będzie ok. 100 takich dokumentów). Wydatki związane z wejściem w życie ustawy zostaną pokryte ze środków, które są zaplanowane w budżecie państwa w części 42 – Sprawy wewnętrzne, będących w dyspozycji Prezesa Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców.

---

Wejście w życie projektu ustawy nie będzie miało negatywnych skutków dla rynku pracy, konkurencyjności gospodarki oraz sytuacji i rozwoju regionalnego, gdyż przedmiotowy projekt dotyczy wjazdu, wyjazdu, przejazdu i pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Warunki zatrudniania tych cudzoziemców, prowadzenia przez nich działalności gospodarczej, czy też nabywania nieruchomości określają bowiem odrębne przepisy.



SEKRETARZ  
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ  
SEKRETARZ STANU  
W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH

*Prof. dr hab. Danuta Hübner*  
Skr. Min. DH/177 /2003/DPE-kcg

Warszawa, 23 04 2003

Pan  
Aleksander Proksa  
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności projektu ustawy o cudzoziemcach, z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej

W związku z przedłożonym projektem ustawy o cudzoziemcach (pismo nr RM-10-6-03), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

- I. Jednym z podstawowych celów przedłożonego projektu ustawy o cudzoziemcach jest dostosowanie polskiego prawa do obowiązujących w tym zakresie standardów prawnych Unii Europejskiej.
- II. Przedmiotem projektowanej regulacji są kwestie związane z przekraczaniem granicy (rozdział 2), wizami (rozdział 3), zezwoleniami na zamieszkanie na czas oznaczony (rozdział 4), zezwoleniami na osiedlenie się (rozdział 5), kartami pobytu i innymi dokumentami wydawanymi cudzoziemcom (rozdział 6), kontrolą legalności pobytu cudzoziemców (rozdział 7), jak również zobowiązaniem do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i wydalaniem cudzoziemców (rozdział 8) oraz zatrzymaniem, umieszczeniem oraz pobytem w strzeżonym ośrodku lub zastosowaniem aresztu w celu wydalenia (rozdział 9 i 10). Ponadto projektowana ustawa reguluje zagadnienia dotyczące ewidencji cudzoziemców, odpowiedzialności przewoźnika (rozdział 12), a także trybu powołania i odwołania, zakresu działania i obowiązków Prezesa Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców (rozdział 13). Celem projektowanej ustawy jest określenie zasad i warunków wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przejazdu przez to terytorium, pobytu na nim i wyjazdu

cudzoziemców z terytorium RP, trybu postępowania oraz właściwości organów w tych sprawach.

III. Nadmienić należy, iż zgodnie z art. 3 ust. 2 projektowanej ustawy nie ma ona zastosowania do obywateli Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin, a także do obywateli państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego, które nie należą do Unii Europejskiej, ale na podstawie umów zawartych z Unią Europejską korzystają ze swobody przepływu osób i członków ich rodzin. Zasady i warunki wjazdu, przejazdu, pobytu i wyjazdu z terytorium RP takich osób zostały uregulowane w projekcie ustawy o zasadach i warunkach wjazdu i pobytu obywateli Unii Europejskiej oraz członków ich rodzin na terytorium RP, która jest obecnie przedmiotem obrad sejmowych.

IV. Należy zauważyć, iż kwestie objęte zakresem przedłożonego projektu ustawy zostały w prawie Unii Europejskiej uregulowane w szczególności w następujących aktach prawnych:

- Tytuł IV Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE),
- Układzie z 14 czerwca 1985 r. zawartym w Schengen między Rządami państw Unii Europejskiej Beneluxu, Niemiec i Francji oraz Konwencji (tzw. Wykonawczej) o realizacji Układu z 14 czerwca 1985 r. dotyczącego stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach z 19 czerwca 1990 r. (Dz. Urz. WE nr L 239, 22.09.2000),
- Rozporządzeniu Rady (WE) Nr 1683/95 z 29 maja 1995 r. wprowadzającym jednolity wzór wizy (Dz. Urz. WE nr L 164, 14.07.1995),
- Rozporządzeniu Rady (WE) Nr 539/2001 z 15 marca 2001 r. wymieniającym państwa, których obywatele muszą posiadać wizy podczas przekraczania granic oraz te państwa, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu (Dz. Urz. WE nr L 8121.03.2001),
- Dyrektywie Rady 2001/51/WE z dnia 28 czerwca 2001 r. uzupełniającej przepisy art. 26 Konwencji Wykonawczej do Układu z Schengen z 14 czerwca 1985 r. (Dz. Urz. WE nr L 187, 10.07.2001),
- Wspólnym Działaniu z 4 marca 1996 r., przyjętym przez Radę na podstawie art. K.3 Traktatu o Unii Europejskiej, w sprawie ustaleń co do tranzytu na lotniskach (Dz. Urz. WE nr L 63, 13.03.1996),
- Decyzji Komitetu Wykonawczego z dnia 22 grudnia 1994 r. w sprawie wprowadzania i stosowania reżimu Schengen na lotniskach cywilnych i lądowiskach (SCH/Com-ex(94) 17, rev. 4),
- Decyzji Komitetu Wykonawczego z dnia 14 grudnia 1993 r. w sprawie wspólnych zasad anulowania jednolitych wiz na granicy (SCH/Com-ex(94) 24),

- Decyzji Komitetu Wykonawczego z dnia 26 kwietnia 1994 r. w sprawie wystawiania jednolitych wiz na granicy (SCH/Com-ex(94) 2),
- Rezolucji Rady z dnia 4 grudnia 1997 r. w sprawie środków, które mają zostać przyjęte w celu przeciwdziałania małżeństwom zawartym w celu koniunkturalnym (*marriages of convenience*) (Dz. Urz. WE nr C 382, 16.12.1997).

- V. Należy podkreślić, iż w wyniku przyjęcia Traktatu Amsterdamskiego zostały wprowadzone zmiany w zakresie III Filaru Unii Europejskiej odnoszącego się do wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych. Postanowienia dotyczące polityki wizowej, azylu i imigracji zostały włączone do I Filaru Unii Europejskiej, tzn. objęte współpracą o charakterze wspólnotowym. Środki podejmowane w ramach współpracy w tej dziedzinie znajdują obecnie podstawę prawną w Tytule IV TWE („Polityka wizowa, azylowa i imigracyjna oraz inne dotyczące swobodnego przepływu osób”). Zgodnie z art. 61 TWE w celu ustanowienia stopniowo obszaru wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości Rada Unii Europejskiej przyjmie, w ciągu 5 lat od wejścia w życie Traktatu Amsterdamskiego, środki zmierzające do zapewnienia swobodnego przepływu osób oraz środki w sprawach azylu, imigracji i ochrony praw obywateli państw trzecich. W związku z wprowadzonymi zmianami postanowienia Układu z Schengen i Konwencji Wykonawczej do Układu z Schengen zostały objęte współpracą o charakterze ponadnarodowym.
- VI. Przedmiotem rozdziału III projektowanej ustawy jest problematyka wizowa. Należy zauważyć, iż w opiniowanym projekcie wyodrębniono powyższą problematykę w odrębny rozdział w związku z jej wagą w procesie harmonizacji polskiego prawa o cudzoziemcach oraz zbliżającym się terminem wprowadzenia obowiązku wizowego wobec obywateli wszystkich państw, wskazanych na liście państw, których obywatele muszą posiadać wize podczas przekraczania granic zewnętrznych UE (załącznik do Rozporządzenia Rady (WE) nr 539/2001 wymieniającego państwa, których obywatele muszą posiadać wize podczas przekraczania granic zewnętrznych oraz te państwa, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu).
- VII. W art. 24 projektowanej regulacji wskazano dane, jakie powinny być określone w wizie. Należy zauważyć, iż w prawie Unii Europejskiej kwestie dotyczące jednolitego formatu wizowego zostały uregulowane w Rozporządzeniu Rady (WE) Nr 1683/95 w sprawie jednolitego formatu wiz. Załącznik do ww. rozporządzenia zawiera wzór wizey. Zgodnie z art. 249 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE) rozporządzenie obowiązuje w całości i stosuje się bezpośrednio we wszystkich państwach członkowskich. Należy zatem podkreślić, iż z chwilą uzyskania przez Polskę członkostwa w Unii Europejskiej przepisy ww.

Rozporządzenia Rady (WE) Nr 1683/95 będą obowiązywać bezpośrednio, a co za tym idzie zastąpią ustawodawstwo wewnętrzne w objętej swoim zakresem materii. Abv tak się stało, Polska powinna odpowiednio wcześniej podjąć konieczne kroki w celu wdrożenia do polskiego porządku prawnego jego postanowień. Wprowadzenie nowego formatu wizowego wiąże się bowiem z szeregiem działań o charakterze przygotowawczym, organizacyjnym i finansowym. Biorąc pod uwagę powyższe, jak również całokształt działań prawnych podejmowanych w celu dostosowania prawa polskiego do wymagań wspólnotowych w zakresie polityki wizowej, konieczne jest odpowiednio wczesne podjęcie działań w celu wprowadzenia nowego wzoru wizowego odpowiadającego standardom wspólnotowym.

Należy również podkreślić, iż w ww. Rozporządzeniu Rady Nr 1683/95 zwrócono szczególną uwagę na kwestie dotyczące zabezpieczenia wiz przed ich fałszerstwami i podrabianiem. Zgodnie powyższą regulacją jednolity format wizy powinien zawierać konieczne informacje i reprezentować wysoki standard techniczny.

VIII. W art. 30 opiniowanego projektu ustawy, regulującym kwestie dotyczące wiz krótkoterminowych i długoterminowych, wprowadzono rozwiązania zawarte w Sekcji 1 i 2 rozdziału 3 Konwencji Wykonawczej z dnia 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen. Należy zaznaczyć, iż wprowadzone regulacje mają na celu pełne dostosowanie prawa polskiego do obowiązujących w Unii Europejskiej wymogów w zakresie zasad wydawania wiz krótkoterminowych i długoterminowych (krajowych). W szczególności, wprowadzenie do opiniowanego projektu wiz długoterminowych pozostaje w zgodności z regulacją zawartą w art. 18 ww. Konwencji Wykonawczej, zgodnie z którą wizy na pobyt dłuższy niż trzy miesiące są wizami krajowymi wystawianymi przez każdą ze Stron Układu zgodnie z jej prawem państwowym.

IX. Zgodnie z art. 46 ust. 1 projektowanej ustawy cudzoziemcowi, który wykaże, że istnieją wyjątkowe i pilne przyczyny, w szczególności humanitarne, zawodowe lub ważny interes państwa, wymagający jego wjazdu i pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu odwiedzin, udziału w imprezach sportowych, prowadzenia działalności kulturalnej, naukowej, udziału w konferencjach, wykonywania zadań służbowych przez przedstawicieli organu państwa obcego oraz organizacji międzynarodowej, pobytu małoletniego, o którym mowa w art. 34 ww. regulacji lub przejazdu przez terytorium RP oraz, że z powodów niezależnych od niego i nieprzewidywalnych, nie był w stanie uzyskać wizy od konsula, może być ona wydana przez komendanta granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej.

Należy zauważyć, iż powyższa problematyka została uregulowana w prawie wspólnotowym w Decyzji Komitetu Wykonawczego z dnia 26 kwietnia 1994 r. w sprawie wystawiania

jednolitych wiz na granicach. Projektowana regulacja odpowiada przepisom zawartym w ww. decyzji.

- X. W art. 47 przedłożonego projektu - mającego na celu dostosowanie prawa polskiego do rozwiązań przyjętych w Decyzji Komitetu Wykonawczego z dnia 14 grudnia 1993 r. w sprawie wspólnych zasad anulowania jednolitych wiz, ich unieważnienia i skracania ich ważności – określono obligatoryjne oraz fakultatywne przesłanki unieważnienia wizy. Należy zauważyć, iż przepisy zawarte w projektowanej ustawie pozostają co do zasady w zgodności z postanowieniami ww. decyzji.
- XI. Prawo Unii Europejskiej zawiera szczegółowe postanowienia określające jednolity format karty pobytu. Powyższe kwestie znalazły swoje uregulowanie we Wspólnym Działaniu 97/11/JHA z 16 grudnia 1996 roku przyjętym przez Radę Unii Europejskiej na podstawie Artykułu K.3 Traktatu o Unii Europejskiej, dotyczącym jednolitego formatu zezwoleń na pobyt (Dz. Urz. WE nr L 7, 10.01.1997). Należy również dodać, iż w myśl Decyzji Komitetu Wykonawczego z 15 grudnia 1997 r. w sprawie implementacji Wspólnego Działania dotyczącego jednolitego formatu zezwoleń na pobyt (Sch/Com-ex (97) 34 rev.) państwa Grupy Schengen powinny podjąć środki w celu jak najszybszej implementacji postanowień ww. dokumentu.
- Ponadto, kwestie dotyczące wzoru karty pobytu zostały uregulowane w Decyzji Rady Unii Europejskiej z 3 grudnia 1998 roku w sprawie wspólnych standardów dotyczących wprowadzenia jednolitego formatu zezwolenia na pobyt (Dz. Urz. WE nr L 333, 09.12.1998). W załączniku do ww. decyzji zostały określone szczegółowe wymogi dotyczące wzoru ww. dokumentu.
- Przedłożony projekt ustawy reguluje w rozdziale 6 kwestie związane z kartą pobytu i innymi dokumentami wydawanymi cudzoziemcom. W art. 75 ust.1 ww. projektu określono dane, jakie powinny być zawarte w karcie pobytu. Jednocześnie należy jednak zauważyć, iż zgodnie z art. 83 projektu minister właściwy do spraw administracji określi, w drodze rozporządzenia, wzór karty pobytu, uwzględniając dane z art. 75 ust. 1. W związku z powyższym ocena wzoru karty pobytu będzie możliwa dopiero po wydaniu przez ministra właściwego do spraw administracji ww. aktu wykonawczego.
- XII. Należy stwierdzić, iż kwestia odpowiedzialności przewoźnika, który drogą powietrzną, morską lub lądową przywiózł do granicy cudzoziemca, któremu odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, została - w art. 137 opiniowanego projektu - dostosowana do wymogów Unii Europejskiej, zawartych w art. 26 Konwencji Wykonawczej do Układu z Schengen, poprzez wprowadzenie odpowiedzialności przewoźnika lądowego.


Dyrektywa Rady 2001/51/WE uzupełniająca przepisy art. 26 Konwencji Wykonawczej do Układu z Schengen, określa precyzyjnie mechanizm ustalania wysokości kar nakładanych na przewoźnika. Dyrektywa wprowadza górną i dolną granicę wysokości kar za każdą przywiezioną osobę, która nie posiada wymaganych dokumentów lub zezwoleń (tj. maksymalna kwota nie niższa niż 5 000 EURO lub równoważna kwota w walucie narodowej wg kursu wymiany podanego w Dzienniku Urzędowym WE z 10 sierpnia 2001 r., minimalna kwota nie niższa niż 3000 EURO lub równoważna kwota w walucie narodowej wg kursu wymiany podanego w Dzienniku Urzędowym WE z 10 sierpnia 2001 r.) oraz stwierdza, iż maksymalna suma kary za jednorazowy przywóz osób nie może być niższa niż 500 000 EURO (lub równoważna kwota). Zgodnie z art. 7 dyrektywy, państwa członkowskie powinny podjąć konieczne środki zmierzające do implementowania jej postanowień nie później niż do 11 lutego 2003 r. Należy zauważyć, iż przepis zawarty w art. 137 projektu jest zgodny z postanowieniami ww. dyrektywy.

XIII. W art. 54 projektowanej ustawy wprowadzono regulacje, których celem jest stwierdzenie, czy małżeństwo nie zostało zawarte wyłącznie w celu zalegalizowania pobytu cudzoziemca. Należy zauważyć, iż katalog przesłanek uznania związku małżeńskiego za zawarty wyłącznie w celu koniunkturalnym, zawarty w opiniowanym projekcie ustawy, pozostaje co do zasady w zgodności z Rezolucją Rady z dnia 4 grudnia 1997 r. w sprawie środków, które mają zostać przyjęte w celu przeciwdziałania małżeństwom zawartym w celu koniunkturalnym (*marriages of convenience*).

**W konkluzji, pozwalam sobie stwierdzić, iż przedłożony projekt ustawy o cudzoziemcach nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.**

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:  
Pan Krzysztof Janik  
Minister Spraw Wewnętrznych  
i Administracji





**ROZPORZĄDZENIE  
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI**

**z dnia ..... 2003 r.**

**w sprawie określenia wysokości środków finansowych, które cudzoziemiec wjeżdżający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej powinien posiadać i dokumentów, które mogą potwierdzić posiadanie tych środków oraz cel przekroczenia granicy.**

Na podstawie art. 14 ust. 5 i 6 ustawy z dnia ..... 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

**§ 1.**

1. Wysokość środków finansowych, które powinien posiadać cudzoziemiec wjeżdżający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej określa się:
  - 1) dla osób, które ukończyły 16 lat – na kwotę 100 (stu) złotych na każdy dzień pobytu, nie mniej jednak niż 500 (pięćset) złotych;
  - 2) dla osób, które nie ukończyły 16 lat – na kwotę 50 (pięćdziesięciu) złotych na każdy dzień pobytu, nie mniej jednak niż 300 (trzysta) złotych.
2. W przypadku gdy pobyt cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie przekracza trzech dni, wysokość środków finansowych, które powinien posiadać wjeżdżając na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej określa się:
  - 1) dla osób, które ukończyły 16 lat – na kwotę 300 (trzystu) złotych;
  - 2) dla osób, które nie ukończyły 16 lat – na kwotę 150 (stu pięćdziesięciu) złotych.
3. Wysokość środków finansowych, które powinien posiadać cudzoziemiec wjeżdżający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dla:
  - 1) uczestników wycieczek turystycznych, obozów młodzieżowych, zawodów sportowych;
  - 2) osób mających opłacone koszty pobytu w Rzeczypospolitej Polskiej;
  - 3) osób przyjeżdżających do placówek leczniczo-sanatoryjnych  
- niezależnie od wieku cudzoziemca, określa się na kwotę 20 (dwudziestu) złotych na każdy dzień pobytu, nie mniej jednak niż 100 (sto) złotych.
4. Wysokość środków finansowych, które powinien posiadać cudzoziemiec wjeżdżający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, może być wyrażona jako równowartość kwot, o których mowa w ust. 1-3, wyrażona w zagranicznych środkach płatniczych ujętych w

tabeli kursów walut obcych określonych jako wymienialne, ustalonej przez Narodowy Bank Polski.

## § 2.

Wysokość środków finansowych, które powinien posiadać cudzoziemiec na wyjazd z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej powinna pokrywać koszty podróży deklarowanym przez cudzoziemca środkiem transportu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

## § 3.

1. Dokumentami potwierdzającymi posiadanie przez cudzoziemca środków finansowych niezbędnych do pokrycia kosztów zakwaterowania, wyżywienia, leczenia, przejazdu i wyjazdu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są:
  - 1) czek turystyczny lub karta płatnicza;
  - 2) zaświadczenie o posiadaniu środków płatniczych w banku mającym siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w wysokości nie mniejszej niż określona w § 1, potwierdzone pieczęcią i podpisem upoważnionego pracownika banku, wystawione najpóźniej na miesiąc przed przekroczeniem granicy;
  - 3) oryginał zaproszenia, o którym mowa w art. 14 ust. 2 ustawy z dnia ..... 2003 r. o cudzoziemcach.
2. Dokumentami potwierdzającymi posiadanie przez cudzoziemca środków finansowych niezbędnych do pokrycia kosztów wyjazdu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej mogą być także:
  - 1) bilet uprawniający do podróży do kraju pochodzenia lub innego państwa;
  - 2) dokument uprawniający do używania posiadanego środka transportu.
3. Dokumentem potwierdzającym posiadanie przez cudzoziemca środków finansowych niezbędnych do pokrycia kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej może być także dokument potwierdzający pokrycie przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
4. Dokumentami potwierdzającymi cel przekroczenia granicy dla cudzoziemców, o których mowa w § 1 ust. 3, są odpowiednio:
  - 1) dokument potwierdzający uczestnictwo w imprezie turystycznej, obozie młodzieżowym lub zawodach sportowych;
  - 2) dowód wniesienia opłat na pokrycie kosztów pobytu w Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie co najmniej zakwaterowania i wyżywienia;

- 3) skierowanie do placówki leczniczo-sanatoryjnej.
5. Dokument potwierdzający uczestnictwo w imprezie turystycznej, obozie młodzieżowym lub zawodach sportowych, o którym mowa w ust. 4 pkt 1, powinien zawierać w szczególności:
  - 1) dokładne dane wystawcy dokumentu, a w szczególności jego nazwę i siedzibę;
  - 2) dane dotyczące organizatora i realizatora usług turystycznych;
  - 3) termin oraz miejsce pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
  - 4) szczegółowy wykaz usług turystycznych, a w przypadku wycieczki turystycznej – jej dokładną trasę;
  - 5) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania i adres cudzoziemca, w przypadku przyjazdu indywidualnego lub liczbę osób objętych zbiorową imprezą turystyczną;
  - 6) potwierdzenie opłacenia kosztów usługi turystycznej, z wyszczególnieniem kosztów zakwaterowania i wyżywienia oraz ceny tej usługi.

#### **§ 4.**

Uchyła się rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie wielkości środków niezbędnych do pokrycia kosztów wjazdu, przejazdu, pobytu i wyjazdu cudzoziemców przekraczających granicę Rzeczypospolitej Polskiej oraz sposobu dokumentowania ich posiadania (Dz. U. Nr 91, poz. 813).

#### **§ 5.**

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER  
SPRAW WEWNĘTRZNYCH  
I ADMINISTRACJI**

**w porozumieniu:**

**MINISTER FINANSÓW**

**MINISTER SPRAW ZAGRANICZNYCH**

**MINISTER ZDROWIA**

## UZASADNIENIE

Projekt przedmiotowego rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 14 ust. 5 ustawy z dnia ..... 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. Nr ..., poz. ...). Przepis ten zobowiązuje ministra właściwego do spraw wewnętrznych, do określenia, w drodze rozporządzenia, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych i ministrem właściwym do spraw zagranicznych, wysokości środków finansowych, które cudzoziemiec wjeżdżający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej powinien posiadać i dokumentów, które mogą potwierdzić posiadanie tych środków.

Proponowana w projekcie wysokość środków finansowych niezbędnych do pokrycia kosztów wjazdu, przejazdu, pobytu i wyjazdu cudzoziemców przekraczających granicę Rzeczypospolitej Polskiej nie została zmieniona w porównaniu z wysokością stawek określonych w aktualnie obowiązującym rozporządzeniu, ponieważ od czasu jego wydania wartość nabywcza złota nie uległa dewaluacji.

Podkreślić należy, że proponowane w projekcie stawki środków finansowych dotyczą wyłącznie zabezpieczenia pokrycia kosztów pobytu w naszym kraju i nie mają na celu ograniczenia napływu cudzoziemców do Polski.

Określono wysokość środków finansowych, które powinien posiadać cudzoziemiec wjeżdżając na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z uwzględnieniem sytuacji, gdy pobyt nie przekracza trzech dni. Wysokość tych środków została wskazana przy zastosowaniu podziału w zależności od wieku cudzoziemców oraz celu przekroczenia granicy. Wskazano odrębnie wysokość środków finansowych dla grup uczestników wycieczek turystycznych, obozów młodzieżowych, zawodów sportowych, osób mających opłacone koszty pobytu w Rzeczypospolitej Polskiej oraz osób przyjeżdżających do placówek leczniczo-sanatoryjnych, która jest niezależna od wieku cudzoziemca. Wskazano także wysokość środków finansowych, które powinien posiadać cudzoziemiec na wyjazd z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Przewidziano sposób dokumentowania posiadania środków finansowych niezbędnych do pokrycia kosztów zakwaterowania, wyżywienia, leczenia, przejazdu i wyjazdu z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Określono dodatkowe dokumenty potwierdzające posiadanie środków finansowych niezbędnych do pokrycia kosztów leczenia oraz kosztów wyjazdu. Osobno wskazano dokumenty przedstawiane przez uczestników wycieczek turystycznych, obozów młodzieżowych, zawodów sportowych, osób mających opłacone koszty pobytu w Rzeczypospolitej Polskiej oraz osób przyjeżdżających do placówek leczniczo-sanatoryjnych.

Zagadnienia powyższe dotychczas regulowało rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie wielkości środków niezbędnych do pokrycia kosztów wjazdu, przejazdu, pobytu i wyjazdu cudzoziemców przekraczających granicę Rzeczypospolitej Polskiej oraz sposobu dokumentowania ich posiadania (Dz. U. Nr 91, poz. 813), wydane na podstawie ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2001 r. Nr 127, poz. 1400 oraz z 2002 r. Nr 41, poz. 365, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 731, Nr 89, poz. 804, Nr 141, poz. 1180 i Nr 153, poz. 1271). Jednakże zgodnie z art. 160 ustawy o cudzoziemcach rozporządzenie to może obowiązywać, o ile nie jest sprzeczne z ustawą, do czasu wydania aktu wykonawczego na podstawie tej ustawy, nie dłużej jednak niż przez 1 rok. Stąd projektowane rozporządzenie w § 4 uchyla przepisy dotychczasowego rozporządzenia w tej sprawie.

Projektowana regulacja nie jest sprzeczna z prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie będzie miał wpływu na dochody budżetu i sektora publicznego, rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz sytuację i rozwój regionalny.

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje wydatków z budżetu państwa.

**ROZPORZĄDZENIE  
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI**

**z dnia ..... 2003 r.**

**w sprawie określenia wzoru zaproszenia i wzoru formularza wniosku o wpisanie  
zaproszenia do ewidencji zaproszeń.**

Na podstawie art. 19 ustawy z dnia ..... 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

**§ 1.**

Określa się wzory:

- 1) zaproszenia, stanowiący załącznik nr 1 do rozporządzenia;
- 2) formularza wniosku o wpisanie zaproszenia do ewidencji zaproszeń, stanowiący załącznik nr 2 do rozporządzenia.

**§ 2.**

Uchyla się rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad, trybu postępowania oraz wzorów dokumentów w sprawach cudzoziemców (Dz. U. Nr 68, poz. 716, Nr 138, poz. 1562 oraz z 2002 r. Nr 189, poz. 1586) w zakresie uregulowanym w niniejszym rozporządzeniu.

**§ 3.**

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER  
SPRAW WEWNĘTRZNYCH  
I ADMINISTRACJI**

## UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia dla ministra właściwego do spraw wewnętrznych zawartego w art. 19 ustawy z dnia ..... 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. Nr ..., poz. ...) do wydania rozporządzenia określającego wzory formularzy zaproszenia i wniosku o wpisanie zaproszenia do ewidencji zaproszeń.

Wzór formularza zaproszenia uwzględnia dane, o których mowa w art. 15 ust. 2 ustawy o cudzoziemcach oraz jest zgodny z wymogami wskazanymi w Decyzji Komitetu Wykonawczego z dnia 16 grudnia 1998 r. w sprawie wprowadzenia ujednoliconego formularza zaproszenia, poręczenia finansowego i potwierdzenia zakwaterowania, włączonej Decyzją Rady WE z dnia 20 maja 1999 r. do prawa wspólnotowego. Decyzja ta określa w Załączniku B zakres niezbędnych informacji zamieszczanych w zaproszeniu.

Dotychczas przedmiotowa problematyka była uregulowana w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad, trybu postępowania oraz wzorów dokumentów w sprawach cudzoziemców (Dz. U. Nr 68, poz. 716 i Nr 138, poz. 1562 oraz z 2002 r. Nr 189, poz. 1586), wydanym na podstawie ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2001 r. Nr 127, poz. 1400 oraz z 2002 r. Nr 41, poz. 365, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 731, Nr 89, poz. 804, Nr 141, poz. 1180 i Nr 153, poz. 1271). Jednakże zgodnie z art. 160 ustawy o cudzoziemcach rozporządzenie to może obowiązywać, o ile nie jest sprzeczne z ustawą, do czasu wydania aktu wykonawczego na podstawie tej ustawy, nie dłużej jednak niż przez 1 rok. Stąd projektowane rozporządzenie w § 2 uchyla przepisy dotychczasowego rozporządzenia w tej sprawie, w zakresie uregulowanym w projektowanym rozporządzeniu.

Projektowana regulacja nie jest sprzeczna z prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie będzie miał wpływu na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz sytuację i rozwój regionalny.

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa, gdyż wprowadzane wzory nie ulegają zmianie w stosunku do dotychczas obowiązujących.



REPUBLIC  
OF  
POLAND

RZECZPOSPOLITA POLSKA  
ZAPROSZENIE  
INVITATION / INVITATION

REPUBLIQUE  
DE  
POLOGNE



Zapraszający / I, the undersigned / Je soussigné(e):

ZN 000000

Imię(imiona) i nazwisko/Firma lub nazwa/Given name(s) and Surname/Company or Name/Prénoms) et Nom/Société ou Nom

Data i miejsce urodzenia / Date and place of birth / Né(e) le / à

Obywatelstwo / Nationality / Nationalité

Rodzaj, seria i numer dokumentu tożsamości / REGON / Identity document / REGON No / Document d'identité / REGON n°

Adres zamieszkania / Siedziba / Residential / Corporate adress / Adresse / Siège

Zawód / Profession / Profession

zaprasza na okres od / invite for the period of time from / invite pour la période du

do/to/au

Imię(imiona) i nazwisko / Given name(s) and Surname / Prénoms) et Nom

Data i miejsce urodzenia / Date and place of birth / Né(e) le / à

Obywatelstwo / Nationality / Nationalité

Seria i numer dokumentu podróży / Series and number of travel document / Série et numéro du document de voyage

Adres zamieszkania / Adress / Adresse

Stopień pokrewieństwa z zapraszającym / Family relationship to applicant / Lien de parenté avec le demandeur

Nazwa organu, który dokonał wpisu do ewidencji zaproszeń  
Invitation registering authority / Le nom des autorités enregistrant l'invitation

Data i numer wpisu do ewidencji zaproszeń  
Registration date and number / La date et le numéro d'enregistrement





oraz / accompanied by / accompagné(e) de:  
małżonka / spouse / son conjoint

Imię(imiona) i nazwisko / Given name(s) and Surname / Prénom(s) et Nom / Data urodzenia / Date of birth / Né(e) le / Płeć / Sex / Sexe

dzieci / children / ses enfants

Imię(imiona) i nazwisko / Given name(s) and Surname / Prénom(s) et Nom / Data urodzenia / Date of birth / Né(e) le / Płeć / Sex / Sexe

Zobowiązuję się do pokrycia kosztów związanych z pobytem i wyjazdem zapraszanego cudzoziemca, w tym kosztów ewentualnego leczenia oraz kosztów wydalenia z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

I agree to cover the living cost and the departure cost of the invited foreigner, including the cost of medical treatment as well the cost of deportation from Republic of Poland.

Je m'engage à prendre en charge les frais de séjour et retour de l'étranger invité, y compris les frais de soins médicaux et déportation de la République de Pologne.

m. p.

.....  
Podpis zapraszającego

Signature of the person issuing invitation  
Signature de la personne qui délivre l'invitation





Miejsce na znaczek opłaty skarbowej za podanie i załączniki  
(wkleja organ)

**Załączniki do wniosku:**  
(załącza wnioskodawca)

1. \_\_\_\_\_
2. \_\_\_\_\_
3. \_\_\_\_\_
4. \_\_\_\_\_
5. \_\_\_\_\_
6. \_\_\_\_\_
7. \_\_\_\_\_
8. \_\_\_\_\_
9. \_\_\_\_\_
10. \_\_\_\_\_

**Zobowiązuję się do pokrycia kosztów związanych z pobytem i wyjazdem osoby zapraszanej (osób zapraszanych), w tym kosztów ewntualnego leczenia oraz wydalenia z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.**

**na okres ..... dni.**

**Oświadczam, że wszystkie dane zawarte we wniosku są zgodne z prawdą.**

Data i podpis zapraszającego

					/				/			
rok				miesiąc				dzień				

\_\_\_\_\_  
(podpis)

\* patrz: **POUCZENIE** – str. 5





**ROZPORZĄDZENIE  
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI**

**z dnia ..... 2003 r.**

**w sprawie sposobu odnotowywania wydania decyzji o określeniu czasu pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i decyzji o odmowie wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w dokumencie podróży cudzoziemca.**

Na podstawie art. 22 ust. 5 ustawy z dnia ..... 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

**§ 1.**

Wydanie decyzji o określeniu czasu pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w zależności od ilości posiadanych środków, o których mowa w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia ..... 2002 r. o cudzoziemcach oraz wydanie decyzji o odmowie wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej odnotowuje się przez odcisnięcie w dokumencie podróży cudzoziemca pieczęci zawierającej rodzaj i numer decyzji, podstawę prawną, podpis upoważnionego funkcjonariusza Straży Granicznej albo przez umieszczenie adnotacji zawierającej rodzaj i numer decyzji, podstawę prawną, podpis upoważnionego funkcjonariusza Straży Granicznej i odcisnięcie pieczęci urzędowej.

**§ 2.**

Uchyla się rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad, trybu postępowania oraz wzorów dokumentów w sprawach cudzoziemców (Dz. U. Nr 68, poz. 716, Nr 138, poz. 1562 oraz 2002 r. Nr 189, poz. 1586) w zakresie uregulowanym w niniejszym rozporządzeniu.

**§ 3.**

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER  
SPRAW WEWNĘTRZNYCH  
I ADMINISTRACJI**

## UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia dla ministra właściwego do spraw wewnętrznych wskazanego w art. 22 ust. 5 ustawy z dnia ..... 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. Nr ..., poz. ...). Przepisy te przewidują obowiązek wydania rozporządzenia określającego sposób odnotowywania decyzji o określeniu czasu pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i decyzji o odmowie wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Dotychczas przedmiotowa problematyka była uregulowana w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad, trybu postępowania oraz wzorów dokumentów w sprawach cudzoziemców (Dz. U. Nr 68, poz. 716, Nr 138, poz. 1562 oraz z 2002 r. Nr 189, poz. 1586), wydanym na podstawie ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2001 r. Nr 127, poz. 1400 oraz z 2002 r. Nr 41, poz. 365, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 731, Nr 89, poz. 804, Nr 141, poz. 1180 i Nr 153, poz. 1271). Jednakże zgodnie z art. 160 ustawy o cudzoziemcach rozporządzenie to może obowiązywać, o ile nie jest sprzeczne z ustawą, do czasu wydania aktu wykonawczego na podstawie tej ustawy, nie dłużej jednak niż przez 1 rok. Stąd projektowane rozporządzenie w § 2 uchyla przepisy dotychczasowego rozporządzenia w tej sprawie, w zakresie uregulowanym w projektowanym rozporządzeniu.

Projektowana regulacja nie jest sprzeczna z prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie będzie miał wpływu na dochody budżetu i sektora publicznego, rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz sytuację i rozwój regionalny.

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje wydatków z budżetu państwa.



**ROZPORZĄDZENIE  
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI**

**z dnia ..... 2003 r.**

**w sprawie wiz dla cudzoziemców.**

Na podstawie art. 51 ustawy z dnia ..... 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

**§ 1.**

Rozporządzenie określa:

- 1) oznaczenie wiz, z wyłączeniem wiz wydawanych szefom i członkom personelu misji dyplomatycznych, kierownikom urzędów konsularnych i członkom personelu konsularnego państw obcych oraz innym osobom zrównanym z nimi na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych;
- 2) wzór wizeny, stanowiący załącznik nr 1 do rozporządzenia;
- 3) wzór blankietu wizowego, stanowiący załącznik nr 2 do rozporządzenia;
- 4) wzór formularza wniosku o wydanie wizeny, stanowiący załącznik nr 3 do rozporządzenia;
- 5) wzór formularza wniosku o przedłużenie wizeny, stanowiący załącznik nr 4 do rozporządzenia;
- 6) sposób odnotowywania przyjęcia wniosku wizowego;
- 7) sposób zamieszczania wizeny w dokumencie podróży oraz anulowania wizeny wydanej przedstawicielowi ustawowemu w przypadku, o którym mowa w art. 33 ust. 2 ustawy z dnia ..... 2003 r. o cudzoziemcach, zwanej dalej „ustawą”;
- 8) sposób odnotowywania przez komendanta granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej, w dokumencie podróży wydania decyzji o odmowie wydania wizeny lub jej unieważnieniu.

**§ 2.**

Wizę oznacza się następującymi symbolami:

- 1) „A” – wiza lotniskowa;
- 2) „B” – wiza tranzytowa;
- 3) „C” – wiza wjazdowa w celu:

- a) „C/1” – repatriacji,
  - b) „C/2” – przesiedlenia się jako członek najbliższej rodziny repatrianta,
  - c) „C/3” – realizacji zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony lub zezwolenia na osiedlenie się;
- 4) „D” – wiza pobytowa w celu:
- a) „D/1” – turystycznym,
  - b) „D/2” – odwiedzin,
  - c) „D/3” – udziału w imprezach sportowych,
  - d) „D/4” – prowadzenia działalności gospodarczej,
  - e) „D/5” – prowadzenia działalności kulturalnej lub udziału w konferencjach międzynarodowych,
  - f) „D/6” – wykonywania zadań służbowych przez przedstawicieli organu państwa obcego oraz organizacji międzynarodowej,
  - g) „D/7” – udziału w postępowaniu w sprawie o udzielenie azylu,
  - h) „D/8” – wykonywania pracy,
  - i) „D/9” – naukowym, szkoleniowym, dydaktycznym – z wyłączeniem wykonywania pracy,
  - j) „D/10” – korzystania z ochrony czasowej,
  - k) „D/11” – przyjazdu z przyczyn, o których mowa w art. 32 ust. 1 ustawy,
  - l) „D/12” – pobytu małoletniego, o którym mowa w art. 33 ustawy,
  - m) „D/13” – o którym mowa w art. 43 ust. 3, art. 60 ust. 3, art. 68 ust. 3 ustawy,
  - n) „D/14” – innym niż z przyczyn, o których mowa w lit. a-m.

### § 3.

Przyjęcie wniosku wizowego odnotowuje się przez odcisnięcie w dokumencie podróży cudzoziemca pieczęci urzędowej organu, który wniosek przyjął oraz datownika.

### § 4.

1. Wizę zamieszcza się w dokumencie podróży na wolnej, przeznaczonej na ten cel stronie, przez wklejenie naklejki samoprzylepnej, odpowiednio zabezpieczonej, wypełnionej przez organ wydający wizę.
2. Anulowania wizy wydanej przedstawicielowi ustawowemu w przypadku, o którym mowa w art. 33 ust. 2 ustawy, dokonuje się przez odcisnięcie w dokumencie podróży pieczęci

lub umieszczenie adnotacji o treści zawierającej wyraz „anulowano”, podstawę prawną, podpis upoważnionego pracownika oraz odciski datownika.

#### **§ 5.**

Wydanie decyzji o odmowie wydania wize lub o jej unieważnieniu odnotowuje się przez odciski w dokumencie podróży cudzoziemca pieczęci zawierającej rodzaj i numer decyzji, podstawę prawną, podpis upoważnionego funkcjonariusza Straży Granicznej oraz datownika albo przez umieszczenie adnotacji zawierającej rodzaj i numer decyzji, podstawę prawną, podpis upoważnionego funkcjonariusza Straży Granicznej i odciski pieczęci urzędowej oraz datownika.

#### **§ 6.**

Uchyła się rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad, trybu postępowania oraz wzorów dokumentów w sprawach cudzoziemców (Dz. U. Nr 68, poz. 716, Nr 138, poz. 1562 oraz z 2002 r. Nr 189, poz. 1586) w zakresie uregulowanym w niniejszym rozporządzeniu.

#### **§ 8.**

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER  
SPRAW WEWNĘTRZNYCH  
I ADMINISTRACJI**

**W porozumieniu:  
MINISTER  
SPRAW ZAGRANICZNYCH**

#### **UZASADNIENIE**

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia dla ministra właściwego do spraw wewnętrznych zawartego w art. 51 ustawy z dnia ..... 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. Nr ..., poz. ...) do wydania rozporządzenia określającego: oznaczenie wiz, wzór wize, wzór blankietu wizowego, wzór formularza wniosków o wydanie wize lub jej przedłużenie, sposób odnotowywania przyjęcia wniosku wizowego, sposób zamieszczania wize w dokumencie podróży oraz anulowania wize wydanej przedstawicielowi ustawowemu w przypadku, o którym mowa w art. 33 ust. 2 ustawy o cudzoziemcach oraz sposób

odnotowywania przez komendanta granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej, w dokumencie podróży wydania decyzji o odmowie wydania wizy lub jej unieważnieniu.

Dotychczas przedmiotowa problematyka była uregulowana w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad, trybu postępowania oraz wzorów dokumentów w sprawach cudzoziemców (Dz. U. Nr 68, poz. 716, Nr 138, poz. 1562 oraz z 2002 r. Nr 189, poz. 1586), wydanym na podstawie ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2001 r. Nr 127, poz. 1400 oraz z 2002 r. Nr 41, poz. 365, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 731, Nr 89, poz. 804, Nr 141, poz. 1180 i Nr 153, poz. 1271). Jednakże zgodnie z art. 160 ustawy o cudzoziemcach rozporządzenie to może obowiązywać, o ile nie jest sprzeczne z ustawą, do czasu wydania aktu wykonawczego na podstawie tej ustawy, nie dłużej jednak niż przez 1 rok. Stąd projektowane rozporządzenie w § 6 uchyla przepisy dotychczasowego rozporządzenia w tej sprawie, w zakresie uregulowanym w projektowanym rozporządzeniu.

Projektowana regulacja nie jest sprzeczna z prawem Unii Europejskiej.


Projekt nie będzie miał wpływu na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz sytuację i rozwój regionalny.

Skutki finansowe związane z wejściem w życie rozporządzenia obejmą koszty związane z przygotowaniem nowego wzoru wizy, wzoru blankietu wizowego oraz formularza wniosków o wydanie wizy lub jej przedłużenie. Wydatki z tym związane zostaną pokryte z zaplanowanych w budżecie państwa na ten cel, przewidzianych w części 42 – Sprawy wewnętrzne, środków będących w dyspozycji Prezesa Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców.

Załączniki do rozporządzenia  
Ministra Spraw Wewnętrznych  
i Administracji z dnia ..... 2003 r.  
(poz. ...)

Załącznik nr 1


WZÓR

	<b>W I Z A</b>	<b>P 000000000</b>
	WAŻNA OD .....	WAŻNA DO .....
	ILOŚĆ WJAZDÓW .....	CZAS POBYTU .....
	WYDANA W .....	
	DATA WYDANIA .....	NUMER DOKUMENTU PODRÓŻY.....
	TYP WIZY .....	
	UWAGI .....	
	.....	
	.....	
strefa odczytywania maszynowego		

## WZÓR

## BLANKIET WIZOWY

awers

Adnotacje urzędowe (meldunki, prolongaty)		  Rzeczpospolita Polska  ..... <i>(stempel urzędu)</i>			
<table border="1"> <tr> <td colspan="2">Stemple kontroli granicznej Rzeczypospolitej Polskiej</td> </tr> <tr> <td>wjazd</td> <td>wyjazd</td> </tr> </table>			Stemple kontroli granicznej Rzeczypospolitej Polskiej		wjazd
Stemple kontroli granicznej Rzeczypospolitej Polskiej					
wjazd	wyjazd				

rewers

<div style="border: 1px solid black; width: 150px; height: 100px; margin: 0 auto; text-align: center; padding: 5px;"> Miejsce na fotografię </div> <p>..... <i>(nazwisko)</i></p> <p>..... <i>(imiona)</i></p> <p>..... <i>(data urodzenia)</i></p> <p>..... <i>(obywatelstwo)</i></p>	Wiza
--	------









## WZÓR

.....  
(pieczęć organu przyjmującego wniosek)

.....  
rok / miesiąc / dzień  
(miejsce i data złożenia wniosku)

**Wniosek wypełnia się pismem blokowym alfabetem łacińskim**

**Wniosek wypełnia się w języku polskim**

Fotografia

**WNIOSEK  
o przedłużenie wizy pobytowej**

do .....

(nazwa organu, do którego składany jest wniosek)

**A. DANE OSOBOWE CUDZOZIEMCA**

1. Nazwisko: .....
2. Nazwiska poprzednie: .....
3. Imię (imiona): .....
4. Imię ojca: .....
5. Imię matki: .....
6. Nazwisko rodowe matki: .....
7. Data urodzenia: .....
8. Płeć  kobieta  mężczyzna
9. Miejscowość urodzenia: .....
10. Kraj urodzenia (nazwa państwa): .....
11. Obywatelstwo: .....
12. Narodowość: .....
13. Stan cywilny:  panna / kawaler  mężatka / żonaty  rozwiedziona / rozwiedziony  wdowa / wdowiec  wolny/wolna
14. Wykształcenie: .....
15. Zawód wykonywany: .....

**B. DOKUMENT PODRÓŻY**

1. Seria: ..... 2. Numer dokumentu: .....
3. Data wydania: .....
4. Data ważności: .....
5. Organ wydający: .....
6. Liczba dzieci i innych osób wpisanych do dokumentu podróży (włącznie z wnioskodawcą): .....

**C. MIEJSCE ZAMIESZKANIA W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

1. Miejscowość: .....
2. Ulica: .....
3. Numer domu: ..... 4. Nr mieszkania: ..... 5. Kod pocztowy: ..... - .....
6. Województwo: .....
7. Gmina: .....

**D. DZIECI I INNE OSOBY WPISANE DO DOKUMENTU PODRÓŻY OBJĘTE WNIOSKIEM**

Imię (imiona) i nazwisko	Płeć	Imię ojca	Imię i nazwisko rodowe matki	Data i miejsce urodzenia	Obywatelstwo	Stopień pokrewieństwa
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						





**ROZPORZĄDZENIE  
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI**

**z dnia ..... 2003 r.**

**w sprawie wzoru formularza wniosku o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas  
oznaczony oraz fotografii dołączanych do wniosku.**

Na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy z dnia ..... 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

**§ 1.**

Określa się wzór formularza wniosku o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony, stanowiący załącznik do rozporządzenia.

**§ 2.**

Do wniosku o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony dołącza się po 2 aktualne fotografie osób, których wniosek dotyczy, nieuszkodzone, wyraźne, kolorowe, o wymiarach 4,5 cm x 3,5 cm, przedstawiające osobę umiejscowioną centralnie, bez okularów z ciemnymi szklami, w taki sposób, aby ukazywały lewy półprofil z widocznymi oczami oraz lewym uchem, z zachowaniem równomiernego oświetlenia twarzy. W przypadkach udokumentowanych medycznie dopuszcza się fotografie w okularach z ciemnymi szklami.

**§ 3.**

Uchyla się rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad, trybu postępowania oraz wzorów dokumentów w sprawach cudzoziemców (Dz. U. Nr 68, poz. 716, Nr 138, poz. 1562 oraz z 2002 r. Nr 189, poz. 1586) w zakresie uregulowanym w niniejszym rozporządzeniu.

**§ 4.**

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER  
SPRAW WEWNĘTRZNYCH  
I ADMINISTRACJI**

## UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia dla ministra właściwego do spraw wewnętrznych zawartego w art. 62 ust. 1 ustawy z dnia ..... 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. Nr ..., poz. ...) do wydania rozporządzenia określającego wzór formularza wniosku o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony oraz ilość fotografii i wymogi dotyczące fotografii dołączanych do wniosku

Dotychczas przedmiotowa problematyka była uregulowana w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad, trybu postępowania oraz wzorów dokumentów w sprawach cudzoziemców (Dz. U. Nr 68, poz. 716 i Nr 138, poz. 1562 oraz z 2002 r. Nr 189, poz. 1586), wydanym na podstawie ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2001 r. Nr 127, poz. 1400 oraz z 2002 r. Nr 41, poz. 365, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 731, Nr 89, poz. 804, Nr 141, poz. 1180 i Nr 53, poz. 1271). Jednakże zgodnie z art. 160 ustawy o cudzoziemcach rozporządzenie to może obowiązywać, o ile nie jest sprzeczne z ustawą, do czasu wydania aktu wykonawczego na podstawie tej ustawy, nie dłużej jednak niż przez 1 rok. Stąd projektowane rozporządzenie w § 3 uchyla przepisy dotychczasowego rozporządzenia w tej sprawie, w zakresie uregulowanym w projektowanym rozporządzeniu.

Projektowana regulacja nie jest sprzeczna z prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie będzie miał wpływu na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz sytuację i rozwój regionalny.

Skutki finansowe związane z wejściem w życie rozporządzenia obejmą koszty związane z przygotowaniem nowego wzoru formularza wniosku o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony. Wydatki z tym związane zostaną pokryte z zaplanowanych w budżecie państwa na ten cel, przewidzianych w części 42 – Sprawy wewnętrzne, środków będących w dyspozycji Prezesa Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców.



**B. DZIECI I INNE OSOBY BĘDĄCE POD OPIEKĄ OBJĘTE WNIOSEM I WPISANE DO DOKUMENTU PODRÓŻY WNIOSKODAWCY\***

Imię (imiona) i nazwisko	Płeć*	Rok urodzenia	Stopień pokrewieństwa
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			

Liczba osób objętych wnioskiem

**C. DOKUMENT PODRÓŻY\***

Seria:  Numer:   
Data wydania:  /  /  rok miesiąc dzień Data ważności:  /  /  rok miesiąc dzień  
Organ wydający:   
Liczba wpisanych osób:

**D. MIEJSCE POBYTU\***

**I. Miejsce zamierzonego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej**

1. Województwo:   
2. Gmina:   
3. Miejscowość:   
4. Ulica:   
5. Numer domu:  6. Numer mieszkania   
7. Kod pocztowy:  -   
8. Nazwa miejsca zamieszkania

**II. Miejsce aktualnego pobytu**

1. Miejscowość:   
2. Ulica:   
3. Numer domu:  4. Numer mieszkania   
5. Kod pocztowy:   
6. Kraj (nazwa państwa)

\* patrz: **POUCZENIE** – str. 10





### III. Członkowie rodziny cudzoziemca zamieszkujący na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Imię i nazwisko	Płeć*	Data urodzenia	Stopień pokrewieństwa	Obywatelstwo	Miejsce zamieszkania
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					

### IV. Pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

**a) poprzednie pobyty na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:**  
(okresy i podstawa pobytu)

---



---



---



---

**b) aktualny pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:**  
(zaznaczyć znakiem „X” odpowiednią rubrykę)

1. Czy przebywa Pan(i) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej?  Tak  Nie

2. Od kiedy przebywa Pan(i) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej?  /  /   
rok                      miesiąc                      dzień

3. W jakim celu?

4. Na jakiej podstawie?  
(zaznaczyć znakiem „X” odpowiednią rubrykę)

ruchu bezwizowego  
 wizy

Rodzaj wizy:

Seria:  Numer:

Data wydania:  /  /  Data ważności:  /  /   
rok                      miesiąc                      dzień                      rok                      miesiąc                      dzień

Okres ważności:  dni

Organ wydający:

zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony

Wydanego przez:  
(nazwa organu)

Data wydania:  /  /   
rok                      miesiąc                      dzień

Karta pobytu:

Seria:  Numer:

Data wydania:  /  /  Data ważności:  /  /   
rok                      miesiąc                      dzień                      rok                      miesiąc                      dzień

Organ wydający:

\* patrz: **POUCZENIE** – str. 10

**V. Podróże i pobyty zagraniczne w okresie ostatnich 5 lat**

---

---

---

---

---

**VI. Środki zapewniające utrzymanie (w tym informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym)**

---

---

---

---

**VII. Czy był(a) Pan(i) karana sędownie?**

(zaznaczyć znakiem „X” odpowiednią rubrykę)

Tak

Kiedy, za jaki czyn, jaki zapadł wyrok i czy został wykonany?

---

---

---

Nie

**VIII. Czy toczy się przeciwko Pani (Panu) postępowanie karne lub postępowanie w sprawach o wykroczenia:**

(zaznaczyć znakiem „X” odpowiednią rubrykę)

Tak

Jakie?

---

---

---

Nie

**IX. Czy ciąży na Pani (Panu) zobowiązania sądowe, administracyjne lub inne, w tym, np. alimentacyjne finansowe, na terytorium Rzeczypospolitej lub za granicą?**

(zaznaczyć znakiem „X” odpowiednią rubrykę)

Tak

Jakie?

---

---

---

Nie

\* patrz: **POUCZENIE** – str. 10

Miejsce na znaczek opłaty skarbowej za podanie i załączniki  
(wkleja organ)

**Załączniki do wniosku:**  
(załącza wnioskodawca)

1. \_\_\_\_\_
2. \_\_\_\_\_
3. \_\_\_\_\_
4. \_\_\_\_\_
5. \_\_\_\_\_
6. \_\_\_\_\_
7. \_\_\_\_\_
8. \_\_\_\_\_
9. \_\_\_\_\_
10. \_\_\_\_\_

Jestem świadomy, że złożenie wniosku lub dołączenie dokumentów zawierających nieprawdziwe dane osobowe lub fałszywe informacje, a także zeznanie w postępowaniu o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony lub na osiedlenie się nieprawdy, zatajenie prawdy, podrobienie, przerobienie dokumentu w celu użycia za autentyczny lub używanie takiego dokumentu jako autentycznego spowoduje odmowę udzielenia zezwolenia lub jego cofnięcie.

Data i podpis wnioskodawcy

					/				/		
rok				miesiąc				dzień			

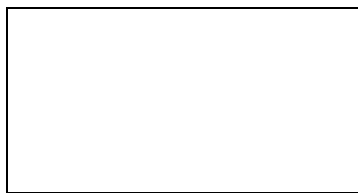
\_\_\_\_\_  
(podpis)

\* patrz: **POUCZENIE** – str. 10





## H. – WZÓR PODPISU



(podpis wnioskodawcy)

## **\*POUCZENIE**

- 1) Należy wypełnić wszystkie wymagane rubryki. W przypadku braku niezbędnych danych wniosek może być pozostawiony bez rozpatrzenia.
- 2) Kwestionariusz należy wypełnić czytelnie, drukowanymi literami wpisywanymi w odpowiednie kratki.
- 3) Części A, B, C, D, E i H wypełnia wnioskodawca.
- 4) Część F wypełnia organ przyjmujący wniosek, jeżeli wniosek został złożony u konsula. Część G wypełnia organ rozpatrujący sprawę.
- 5) W części A, w rubryce "płeć" wpisać M - dla mężczyzny, K - dla kobiety; w rubryce: „stan cywilny” należy użyć sformułowań: panna, kawaler, mężatka, żonaty, rozwiedziona, rozwiedziony, wdowa, wdowiec, wolna, wolny.
- 6) W części D w części dotyczącej miejsca zamierzonego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej należy wpisać: mieszkanie prywatne, mieszkanie spółdzielcze, hotel, dom studencki.
- 7) W przypadku gdy wniosek ma obejmować dzieci i inne osoby wpisane do dokumentu podróży wnioskodawcy należy dodatkowo wypełnić części A i D wniosku dla każdej z tych osób, podając stopień pokrewieństwa, a objęte wnioskiem osoby potrafiące pisać wypełniają także dodatkowo część H.



**ROZPORZĄDZENIE  
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI**

**z dnia ..... 2003 r.**

**w sprawie wzoru formularza wniosku o udzielenie zezwolenia na osiedlenie się oraz  
fotografii dołączanych do wniosku.**

Na podstawie art. 70 ustawy z dnia ..... 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

**§ 1.**

Określa się wzór formularza wniosku o udzielenie zezwolenia na osiedlenie się, stanowiący załącznik do rozporządzenia.

**§ 2.**

Do wniosku o udzielenie zezwolenia na osiedlenie się dołącza się po 2 aktualne fotografie osób, których wniosek dotyczy, nieuszkodzone, wyraźne, kolorowe, o wymiarach 4,5 cm x 3,5 cm, przedstawiające osobę umiejscowioną centralnie, bez okularów z ciemnymi szklami, w taki sposób, aby ukazywały lewy półprofil z widocznymi oczami oraz lewym uchem, z zachowaniem równomiernego oświetlenia twarzy. W przypadkach udokumentowanych medycznie dopuszcza się fotografie w okularach z ciemnymi szklami.

**§ 3.**

Uchyła się rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad, trybu postępowania oraz wzorów dokumentów w sprawach cudzoziemców (Dz. U. Nr 68, poz. 716, Nr 138, poz. 1562 oraz 2002 r. Nr 189, poz. 1586) w zakresie uregulowanym w niniejszym rozporządzeniu.

**§ 4.**

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER  
SPRAW WEWNĘTRZNYCH  
I ADMINISTRACJI**

## UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia dla ministra właściwego do spraw wewnętrznych zawartego w art. 70 ustawy z dnia ..... 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. Nr ..., poz. ...) do wydania rozporządzenia określającego wzór formularza wniosku o udzielenie zezwolenia na osiedlenie się oraz ilość fotografii i wymogi dotyczące fotografii dołączanych do wniosku

Dotychczas przedmiotowa problematyka była uregulowana w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad, trybu postępowania oraz wzorów dokumentów w sprawach cudzoziemców (Dz. U. Nr 68, poz. 716 i Nr 138, poz. 1562 oraz z 2002 r. Nr 189, poz. 1586), wydanym na podstawie ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2001 r. Nr 127, poz. 1400 oraz z 2002 r. Nr 41, poz. 365, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 731 i Nr 89, poz. 804). Jednakże zgodnie z art. 160 ustawy o cudzoziemcach rozporządzenie to może obowiązywać, o ile nie jest sprzeczne z ustawą, do czasu wydania aktu wykonawczego na podstawie tej ustawy, nie dłużej jednak niż przez 1 rok. Stąd projektowane rozporządzenie w § 2 uchyla przepisy dotychczasowego rozporządzenia w tej sprawie, w zakresie uregulowanym w projektowanym rozporządzeniu.

Projektowana regulacja nie jest sprzeczna z prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie będzie miał wpływu na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz sytuację i rozwój regionalny.

Skutki finansowe związane z wejściem w życie rozporządzenia obejmą koszty związane z przygotowaniem nowego wzoru formularza wniosku o udzielenie zezwolenia na osiedlenie się. Wydatki z tym związane zostaną pokryte z zaplanowanych w budżecie państwa na ten cel, przewidzianych w części 42 – Sprawy wewnętrzne, środków będących w dyspozycji Prezesa Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców.



**B. DZIECI I INNE OSOBY BĘDĄCE POD OPIEKĄ OBJĘTE WNIOSEM I WPISANE DO DOKUMENTU PODRÓŻY WNIOSKODAWCY\***

Imię (imiona) i nazwisko	Płeć*	Rok urodzenia	Stopień pokrewieństwa
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			

Liczba osób objętych wnioskiem

**C. DOKUMENT PODRÓŻY\***

Seria:  Numer:   
Data wydania:  /  /  rok miesiąc dzień Data ważności:  /  /  rok miesiąc dzień  
Organ wydający:   
Liczba wpisanych osób:

**D. MIEJSCE POBYTU\***

**I. Miejsce zamierzonego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej**

1. Województwo:   
2. Gmina:   
3. Miejscowość:   
4. Ulica:   
5. Numer domu:  6. Numer mieszkania   
7. Kod pocztowy:  -   
8. Nazwa miejsca zamieszkania

**II. Miejsce aktualnego pobytu**

1. Miejscowość:   
2. Ulica:   
3. Numer domu:  4. Numer mieszkania   
5. Kod pocztowy:   
6. Kraj (nazwa państwa)

\* patrz: **POUCZENIE** – str. 10





**V. Podróże i pobyty zagraniczne w okresie ostatnich 5 lat**

**VI. Środki zapewniające utrzymanie (w tym informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym)**

**VII. Czy był(a) Pan(i) karana sędownie?**

(zaznaczyć znakiem „X” odpowiednią rubrykę)

Tak

Kiedy, za jaki czyn, jaki zapadł wyrok i czy został wykonany?

Nie

**VIII. Czy toczy się przeciwko Pani (Panu) postępowanie karne lub postępowanie w sprawach o wykroczenia:**

(zaznaczyć znakiem „X” odpowiednią rubrykę)

Tak

Jakie?

Nie

**IX. Czy ciąży na Pani (Panu) zobowiązania sądowe, administracyjne lub inne, w tym, np. alimentacyjne finansowe, na terytorium Rzeczypospolitej lub za granicą?**

(zaznaczyć znakiem „X” odpowiednią rubrykę)

Tak

Jakie?

Nie

\* patrz: **POUCZENIE** – str. 10

Miejsce na znaczek opłaty skarbowej za podanie i załączniki  
(wkleja organ)

**Załączniki do wniosku:**  
(załącza wnioskodawca)

1. \_\_\_\_\_
2. \_\_\_\_\_
3. \_\_\_\_\_
4. \_\_\_\_\_
5. \_\_\_\_\_
6. \_\_\_\_\_
7. \_\_\_\_\_
8. \_\_\_\_\_
9. \_\_\_\_\_
10. \_\_\_\_\_

Jestem świadomy, że złożenie wniosku lub dołączenie dokumentów zawierających nieprawdziwe dane osobowe lub fałszywe informacje, a także zeznanie w postępowaniu o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony lub na osiedlenie się nieprawdy, zatajenie prawdy, podrobienie, przerobienie dokumentu w celu użycia za autentyczny lub używanie takiego dokumentu jako autentycznego spowoduje odmowę udzielenia zezwolenia lub jego cofnięcie.

Data i podpis wnioskodawcy

					/				/		
rok				miesiąc				dzień			

\_\_\_\_\_  
(podpis)

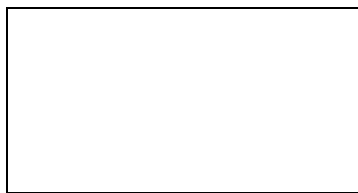
\* patrz: **POUCZENIE** – str. 10







## H. – WZÓR PODPISU



(podpis wnioskodawcy)

## **\*POUCZENIE**

- 1) Należy wypełnić wszystkie wymagane rubryki. W przypadku braku niezbędnych danych wniosek może być pozostawiony bez rozpatrzenia.
- 2) Kwestionariusz należy wypełnić czytelnie, drukowanymi literami wpisywanymi w odpowiednie kratki.
- 3) Części A, B, C, D, E i H wypełnia wnioskodawca.
- 4) Część F wypełnia organ przyjmujący wniosek, jeżeli wniosek został złożony u konsula. Część G wypełnia organ rozpatrujący sprawę.
- 5) W części A, w rubryce "płeć" wpisać M - dla mężczyzny, K - dla kobiety; w rubryce: „stan cywilny” należy użyć sformułowań: panna, kawaler, mężatka, żonaty, rozwiedziona, rozwiedziony, wdowa, wdowiec, wolna, wolny.
- 6) W części D w części dotyczącej miejsca zamierzonego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej należy wpisać: mieszkanie prywatne, mieszkanie spółdzielcze, hotel, dom studencki.
- 7) W przypadku gdy wniosek ma obejmować dzieci i inne osoby wpisane do dokumentu podróży wnioskodawcy należy dodatkowo wypełnić części A i D wniosku dla każdej z tych osób, podając stopień pokrewieństwa, a objęte wnioskiem osoby potrafiące pisać wypełniają także dodatkowo część H.

**ROZPORZĄDZENIE  
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI**

**z dnia ..... 2003 r.**

**w sprawie opłat pobieranych w Rzeczypospolitej Polskiej od cudzoziemców za wydanie i wymianę karty pobytu i dokumentów w sprawach cudzoziemców.**

Na podstawie art. 82 ust. 4 i 5 ustawy z dnia ..... 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

**§ 1.**

Rozporządzenie określa wysokość opłat pobieranych w Rzeczypospolitej Polskiej za wydanie i wymianę karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca i wydanie tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca oraz tryb ich uiszczania.

**§ 2.**

1. Opłatę za wydanie i wymianę:
  - 1) karty pobytu – pobiera się w wysokości 50 zł;
  - 2) polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca – pobiera się w wysokości 100 zł;
  - 3) polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca – pobiera się w wysokości 50 zł;
2. Opłatę za wydanie tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca pobiera się w wysokości 50 zł.

**§ 3.**

Ulgowe opłaty za wydanie i wymianę karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca lub wydanie tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca pobiera się w wysokości 50% opłaty określonej w § 2 od:

- 1) cudzoziemców, którzy znajdują się w trudnej sytuacji materialnej;
- 2) cudzoziemców, których celem pobytu jest pobieranie nauki w szkole ponadgimnazjalnej i szkole wyższej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) cudzoziemców, których celem pobytu jest udział w szkoleniach i stażach zawodowych realizowanych w ramach programów Unii Europejskiej na terenie Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) od małoletnich cudzoziemców, którzy w dniu złożenia wniosku o wydanie karty lub dokumentu nie mieli ukończonych 16 lat.

**§ 4.**

1. Za wymianę karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca lub polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca, jeżeli karta pobytu lub dokument została utracona lub zniszczona w sposób zawiniony przez cudzoziemca, pobiera się opłatę w wysokości:

- 1) 100 zł za wymianę karty pobytu;
  - 2) 200 zł za wymianę polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca;
  - 3) 100 zł za wymianę polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca.
2. W przypadku kolejnej utraty lub zniszczenia karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca lub polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca w sposób zawiniony przez cudzoziemca, za wymianę karty pobytu lub dokumentu pobiera się każdorazowo opłatę w wysokości:
- 1) 200 zł za wymianę karty pobytu;
  - 2) 400 zł za wymianę polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca;
  - 3) 200 zł za wymianę polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca.

#### **§ 5.**

Opłaty za wydanie lub wymianę karty pobytu lub dokumentów, o których mowa w § 1, uiszczą się przed wydaniem karty pobytu lub dokumentów w kasie organu upoważnionego do ich wydania lub na rachunek bankowy tego organu, ponosząc związane z tym koszty.

#### **§ 6.**

Dokumentami wymaganymi do pobrania opłaty ulgowej za wydanie i wymianę karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca i polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca lub wydanie tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca są:

- 1) zaświadczenie właściwego organu do spraw pomocy społecznej o aktualnym korzystaniu ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej;
- 2) zaświadczenie ze szkoły ponadgimnazjalnej lub szkoły wyższej, w której cudzoziemiec pobiera naukę;
- 3) dokument potwierdzający udział cudzoziemca w szkoleniach i stażach zawodowych realizowanych w ramach programów Unii Europejskiej;
- 4) odpis aktu urodzenia małoletniego cudzoziemca.

#### **§ 7.**

Uchyła się rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 grudnia 2001 r. w sprawie opłat pobieranych w kraju od cudzoziemców za wydanie dokumentów (Dz. U. z 2002 r. Nr 1, poz. 16).

#### **§ 8.**

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER  
SPRAW WEWNĘTRZNYCH  
I ADMINISTRACJI**

**W porozumieniu:**

**MINISTER FINANSÓW**

## UZASADNIENIE

Projekt przedmiotowego rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 82 ust. 4 i 5 ustawy z dnia ..... 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. Nr ..., poz. ...). Przepis ten zobowiązuje ministra właściwego do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, do określenia, w drodze rozporządzenia wysokości opłat pobieranych w Rzeczypospolitej Polskiej za wydanie i wymianę dokumentów oraz trybu ich uiszczania. W akcie tym uwzględniono jednostkowe koszty wytworzenia i wydania lub wymiany karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca i polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca. Przewidziano możliwość podwyższenia opłat za wymianę karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca i polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca w razie zawinionej ich utraty albo zniszczenia, w zależności od ilości zdarzeń powodujących konieczność wydania nowej karty pobytu lub dokumentu. Określono także przypadki, w których będzie pobierana opłata ulgowa za wymianę karty pobytu, polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca i polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca (wskazano dokumenty wymagane do uzyskania ulg).

Dotychczas przedmiotowa problematyka uregulowana była w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 grudnia 2001 r. w sprawie opłat pobieranych w kraju od cudzoziemców za wydanie dokumentów (Dz. U. z 2002 r. Nr 1, poz. 16), wydanym na podstawie ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2001 r. Nr 127, poz. 1400 oraz z 2002 r. Nr 41, poz. 365, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 731, Nr 89, poz. 804, Nr 141, poz. 1180 i Nr 53, poz. 1271). Rozporządzenie to odnosiło się do opłat pobieranych od wszystkich dokumentów wydawanych cudzoziemcom, przewidzianych w ustawie oraz regulowało tryb ich uiszczania, warunki stosowania ulg i zwolnień od opłat. Jednakże zgodnie z art. 160 ustawy o cudzoziemcach dotychczasowe rozporządzenie może obowiązywać, o ile nie jest sprzeczne z ustawą, do czasu wydania aktu wykonawczego na podstawie tej ustawy, nie dłużej jednak niż przez 1 rok. Stąd projektowane rozporządzenie w § 7 uchyla przepisy dotychczasowego rozporządzenia w tej sprawie.

Zgodnie z przepisami projektu wysokość opłat za wydanie i wymianę karty pobytu oraz dokumentów została niezmieniona w stosunku do dotychczas obowiązującej. Ustalono jedynie kwotę opłaty za nowy dokument nie przewidziany w dotychczasowej ustawie o cudzoziemcach, tj. za polski dokument tożsamości cudzoziemca, uwzględniając jednostkowe koszty wytworzenia i wydania oraz wymiany tego dokumentu. Ponadto z dotychczasowej regulacji wyłączono przepisy odnoszące się do zwolnień z opłat – regulacja znalazła się w nowej ustawie o cudzoziemcach.

Oszacowanie przyszłych wpływów do budżetu państwa z tytułu opłat ponoszonych przez cudzoziemców za wydanie przedmiotowych dokumentów nie jest możliwe, ponieważ nie sposób ustalić, ilu cudzoziemców złoży wnioski o wydanie określonych dokumentów. Można przypuszczać, że suma wpływów do budżetu państwa z tytułu opłat za wydawane cudzoziemcom dokumenty nie będzie niższa niż w okresie obowiązywania rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 grudnia 2001 r. w sprawie opłat pobieranych w kraju od cudzoziemców za wydane dokumenty (Dz. U. z 2002 r. Nr 1, poz. 16).

Rozporządzenie nie jest sprzeczne z prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie będzie miał wpływu na dochody budżetu i sektora publicznego, rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz sytuację i rozwój regionalny.

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje wydatków z budżetu państwa.

**ROZPORZĄDZENIE  
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI**

**z dnia ..... 2003 r.**

**w sprawie określenia wzorów: karty pobytu i dokumentów w sprawach cudzoziemców,  
wzorów formularzy wniosków o ich wydanie lub wymianę oraz fotografii  
dołączanych do wniosku.**

Na podstawie art. 83 ustawy z dnia ..... 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U.  
Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

**§ 1.**

Określa się wzór:

- 1) karty pobytu, stanowiący załącznik nr 1 do rozporządzenia;
- 2) polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, stanowiący załącznik nr 2 do rozporządzenia;
- 3) polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca, stanowiący załącznik nr 3 do rozporządzenia;
- 4) tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, stanowiący załącznik nr 4 do rozporządzenia;
- 5) formularza wniosku o:
  - a) wydanie i wymianę polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca i polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca oraz o wydanie tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca, stanowiący załącznik nr 5 do rozporządzenia,
  - b) wymianę karty pobytu wydanej w związku z uzyskaniem zezwolenia na osiedlenie się, stanowiący załącznik nr 6 do rozporządzenia.

**§ 2.**

Do wniosku, o którym mowa w § 1 pkt 5, dołącza się po 2 aktualne fotografie osób, których wniosek dotyczy, nieuszkodzone, wyraźne, kolorowe, o wymiarach 4,5 cm x 3,5 cm, przedstawiające osobę umiejscowioną centralnie, bez okularów z ciemnymi szklami, w taki sposób, aby ukazywały lewy półprofil z widocznymi oczami oraz lewym uchem, z



zachowaniem równomiernego oświetlenia twarzy. W przypadkach udokumentowanych medycznie dopuszcza się fotografie w okularach z ciemnymi szklami.

### **§ 3.**

Uchyła się rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad, trybu postępowania oraz wzorów dokumentów w sprawach cudzoziemców (Dz. U. Nr 68, poz. 716, Nr 138, poz. 1562 oraz z 2002 r. Nr 189, poz. 1586) w zakresie uregulowanym w niniejszym rozporządzeniu.

### **§ 4.**

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

## **MINISTER SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI**

### **UZASADNIENIE**

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia dla ministra właściwego do spraw wewnętrznych zawartego w art. 83 ustawy z dnia ..... 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. Nr ..., poz. ...) do wydania rozporządzenia określającego wzory karty pobytu i dokumentów w sprawach cudzoziemców, wzorów formularzy wniosków o ich wydanie oraz ilość fotografii i wymogi dotyczące fotografii dołączanych do wniosku.

Dotychczas przedmiotowa problematyka była uregulowana w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad, trybu postępowania oraz wzorów dokumentów w sprawach cudzoziemców (Dz. U. Nr 68, poz. 716 i Nr 138, poz. 1562 oraz z 2002 r. Nr 189, poz. 1586), wydanym na podstawie ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2001 r. Nr 127, poz. 1400 oraz z 2002 r. Nr 41, poz. 365, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 731, Nr 89, poz. 804, Nr 141, poz. 1180 i Nr 153, poz. 1271). Jednakże zgodnie z art. 160 ustawy o cudzoziemcach rozporządzenie to może obowiązywać, o ile nie jest sprzeczne z ustawą, do czasu wydania aktu wykonawczego na podstawie tej ustawy, nie dłużej jednak niż przez 1 rok. Stąd projektowane rozporządzenie

w § 3 uchyla przepisy dotychczasowego rozporządzenia w tej sprawie, w zakresie uregulowanym w projektowanym rozporządzeniu.

Projektowana regulacja nie jest sprzeczna z prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie będzie miał wpływu na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz sytuację i rozwój regionalny.

Skutki finansowe związane z wejściem w życie rozporządzenia obejmą koszty przygotowania nowych wzorów formularzy wniosków o wydanie i wymianę polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca i polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca, o wydanie tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca oraz o wymianę karty pobytu wydanej w związku z uzyskaniem zezwolenia na osiedlenie się. W przypadku dokumentów wydatki dotyczyć będą jedynie wprowadzenia nowego rodzaju dokumentu wydawanego cudzoziemcom, tj. polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca, z czym związana jest konieczność wydrukowania wzoru tego dokumentu. Szacuje się, że koszty stąd wynikające obejmą wydrukowanie około 100 takich dokumentów. Wydatki z tym związane zostaną pokryte z zaplanowanych w budżecie państwa na ten cel, przewidzianych w części 42 – Sprawy wewnętrzne, środków będących w dyspozycji Prezesa Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców.

## KARTA POBYTU

awers

RZECZPOSPOLITA POLSKA			
KARTA	POBYTU	KP 0000000	
	nazwisko		
	imię (imiona)		
	imiona rodziców		
	data i miejsce urodzenia		
	adres zamieszkania		
	wzrost	pleć	kolor oczu
	obywatelstwo		
strefa odczytywania maszynowego			

rewers

rodzaj wydanego zezwolenia	
nr ewidencyjny PESEL lub nr rejestru	termin upływu ważności
data wydania	organ wydający
<p>Karta pobytu potwierdza tożsamość jej posiadacza podczas pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz, wraz z ważnym dokumentem podróży, uprawnia do wielokrotnego przekraczania granicy bez konieczności uzyskania wizy</p> <p>This residence permit confirms the identity of its holder during her/his stay on the Polish territory and entitles the holder, with the valid travel document, to multiple crossing of Polish border without the need of a Polish visa.</p>	
podpis posiadacza	



3

Niniejszy dokument jest ważny na wszystkie kraje świata.  
*This document is valid for all countries of the world.*

Polski dokument podróży dla cudzoziemca uprawnia jego posiadacza do powrotu do Rzeczypospolitej Polskiej w okresie swojej ważności.

*Polish travel document for an alien entitles the holder to return to the Republic of Poland during the period of validity of this document.*

Posiadacz niniejszego dokumentu nie jest obywatelem polskim.  
*The holder of this document is not a Polish national.*

3

## RZECZPOSPOLITA POLSKA / REPUBLIC OF POLAND

DOKUMENT PODRÓŻY/  
TRAVEL DOCUMENT

TYP/TYPE

KOD/CODE

NUMER DOKUMENTU/DOCUMENT No.

NAZWISKO/SURNAME

**POL**

IMIĘ (IMIONA)/GIVEN NAME (NAMES)

OBYWATELSTWO/NATIONALITY

DATA URODZENIA/DATE OF BIRTH

PŁEĆ/SEX

MIEJSCE URODZENIA/PLACE OF BIRTH

DATA WYDANIA/DATE OF ISSUE

ORGAN WYDAJĄCY/ISSUING AUTHORITY

DATA UPŁYWU WAŻNOŚCI/DATE OF EXPIRY

PODPIS POSIADACZA/HOLDER'S SIGNATURE



3

Niniejszy dokument jest ważny na wszystkie kraje świata.  
*This document is valid for all countries of the world.*

Polski dokument podróży dla cudzoziemca uprawnia jego posiadacza do powrotu do Rzeczypospolitej Polskiej w okresie swojej ważności.

*Polish travel document for an alien entitles the holder to return to the Republic of Poland during the period of validity of this document.*

Posiadacz niniejszego dokumentu nie jest obywatelem polskim.  
*The holder of this document is not a Polish national.*

3

## RZECZPOSPOLITA POLSKA / REPUBLIC OF POLAND

DOKUMENT PODRÓŻY/  
TRAVEL DOCUMENT

TYP/TYPE

KOD/CODE

NUMER DOKUMENTU/DOCUMENT No.

NAZWISKO/SURNAME

**POL**

IMIĘ (IMIONA)/GIVEN NAME (NAMES)

OBYWATELSTWO/NATIONALITY

DATA URODZENIA/DATE OF BIRTH

PŁEĆ/SEX

MIEJSCE URODZENIA/PLACE OF BIRTH

DATA WYDANIA/DATE OF ISSUE

ORGAN WYDAJĄCY/ISSUING AUTHORITY


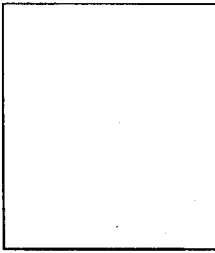
DATA UPŁYWU WAŻNOŚCI/DATE OF EXPIRY

PODPIS POSIADACZA/HOLDER'S SIGNATURE



**POLSKI DOKUMENT TOŻSAMOŚCI CUDZOZIEMCA**

awers

<b>RZECZPOSPOLITA POLSKA</b>		
<b>POLSKI DOKUMENT TOŻSAMOŚCI CUDZOZIEMCA</b>		
	nazwisko i imię (imiona)	<b>TC 0000000</b>
	imiona rodziców	
	data upływu ważności	
	data wydania	
	organ wydający	
strefa odczytywania maszynowego		

rewers

data i miejsce urodzenia		
adres zamieszkania		
wzrost	pleć	kolor oczu
podpis posiadacza		
<p>Polski dokument tożsamości cudzoziemca potwierdza tożsamość jego posiadacza podczas pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie potwierdza jego obywatelstwa i nie uprawnia do przekraczania granicy.</p>		

5

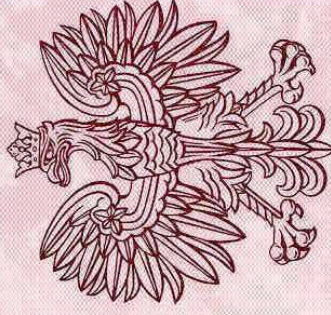
WIZY/VISAS

6

WIZY/VISAS

6

RZECZPOSPOLITA  
POLSKA  
REPUBLIC OF POLAND



TYMCZASOWY  
POLSKI DOKUMENT PODRÓŻY  
DLA CUDZOZIEMCA  
PROVISIONAL  
POLISH TRAVEL DOCUMENT  
FOR AN ALIEN

Niniejszy dokument jest ważny na wszystkie kraje świata.  
*This document is valid for all countries of the world.*

Posiadacz niniejszego dokumentu nie jest obywatelem polskim.  
*The holder of this document is not a Polish national.*

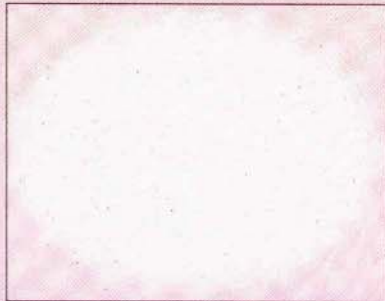
Niniejszy dokument uprawnia do jednokrotnego przekroczenia granicy państwowej Rzeczypospolitej Polskiej.

*This document entitles to a single crossing of the State border of the Republic of Poland.*

5

6





**DZIECI/CHILDREN**

**3**

**WIZY/VISAS**

**4**

Nazwisko/ Surname	Imię (Imiona)/ Given name (names)	Miejsce i data urodzenia/ Place and date of birth	Płeć/ Sex

Podpis posiadacza dokumentu/  
Holder's signature

Nazwisko/Surname

Imię (Imiona)/Given name(s)

Obywatelstwo/Nationality

Data i miejsce urodzenia/Date and place of birth

Płeć/Sex

Wzrost/Height

Kolor oczu/Colour of eyes

Data wydania/Date of issue

Data upływu ważności/Date of expiry

Organ wydający dokument/Issuing authority

Imię i nazwisko, stanowisko służbowe,  
podpis osoby wydającej/  
Surname, given name and position of the issuing Official

TP 0000000

TP 0000000

3

TP 0000000

4



## WZÓR

.....  
(pieczęć organu przyjmującego wniosek)

.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
rok			miesiąc			dzień			
(miejsce i data złożenia wniosku)									

**Przed wypełnieniem wniosku proszę zapoznać się z pouczeniem zamieszczonym na str. 6**

**Wniosek wypełnia się w języku polskim**

Fotografia  
(4,5 cm x 3,5 cm)

**WNIOSEK\***

o wydanie lub wymianę polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca

o wydanie tymczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca

o wydanie lub wymianę polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca

(zaznaczyć znakiem „X” odpowiednią rubrykę)

do .....  
(nazwa organu, do którego składany jest wniosek)

**A. DANE OSOBOWE CUDZOZIEMCA\***

1. Nazwisko:

2. Nazwiska poprzednie:

3. Nazwisko rodowe:

4. Imię (imiona):

5. Imię ojca:

6. Imię matki:

7. Data urodzenia:  /  /  Płeć

rok                      miesiąc                      dzień

8. Miejscowość urodzenia:

9. Obywatelstwo:

10. Stan cywilny\*:

11. Rysopis:

    Wzrost:  cm

    Kolor oczu:

    Znaki szczególne:

**B. DZIECI TOWARZYSZĄCE CUDZOZIEMCOWI LUB INNI MAŁOLETNI ZNAJDUJĄCY SIĘ POD JEGO OPIEKĄ, PODLEGAJĄCY WPISOWI DO DOKUMENTU**

Imię i nazwisko	Płeć*	Data i miejsce urodzenia	Stopień pokrewieństwa
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			

\*patrz: **POUCZENIE** - str. 6

**C. ADRES ZAMELDOWANIA NA POBYT STAŁY LUB POBYT CZASOWY TRWAJĄCY PONAD 2 MIESIĄCE\***

1. Województwo	<input type="text"/>	
2. Gmina	<input type="text"/>	
3. Miejscowość:	<input type="text"/>	
4. Ulica:	<input type="text"/>	
5. Numer domu:	<input type="text"/>	Numer mieszkania <input type="text"/>
6. Kod pocztowy:	<input type="text"/>	

**D. RODZAJ DOKUMENTU\***

Proszę o wydanie:  
(zaznaczyć znakiem „X” odpowiednią rubrykę)

a)  **polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca**

Oświadczam, że uzyskanie przeze mnie innego dokumentu podróży nie jest możliwe.

Posiadam zezwolenie na osiedlenie się  
wydane przez (nazwa organu):

Data wydania:  /  /   
rok miesiąc dzień

Karta pobytu:

Seria:  Numer:

Data wydania:  /  /  Data ważności:  /  /   
rok miesiąc dzień rok miesiąc dzień

Organ wydający:

b)  **tyczasowego polskiego dokumentu podróży dla cudzoziemca**

za granicą

Posiadam zezwolenie na osiedlenie się  
wydane przez (nazwa organu):

Data wydania:  /  /   
rok miesiąc dzień

Karta pobytu:

Seria:  Numer:

Data wydania:  /  /  Data ważności:  /  /   
rok miesiąc dzień rok miesiąc dzień

Organ wydający:

w kraju

c)  **polskiego dokumentu tożsamości cudzoziemca**

dla małoletniego cudzoziemca nieposiadającego dokumentu podróży, urodzonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przebywającego na tym terytorium bez opieki rodziców

dla cudzoziemca nieposiadającego żadnego obywatelstwa, przebywającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez dokumentu podróży





**G. – WZÓR PODPISU**

An empty rectangular box with a thin black border, intended for a signature.

(podpis wnioskodawcy)

## **\*POUCZENIE**

- 1) Należy wypełnić wszystkie wymagane rubryki. W przypadku braku niezbędnych danych wniosek może być pozostawiony bez rozpatrzenia.
- 2) Kwestionariusz należy wypełnić czytelnie, drukowanymi literami wpisywanymi w odpowiednie kratki.
- 3) Podpis nie może wychodzić poza ramki
- 4) Części A, B, C, D, E i G wypełnia wnioskodawca.
- 5) Część F wypełnia organ przyjmujący wniosek
- 6) W części A, w rubryce „płeć” wpisać M - dla mężczyzny, K - dla kobiety; w rubryce: „stan cywilny” należy użyć sformułowań: panna, kawaler, mężatka, żonaty, rozwiedziona, rozwiedziony, wdowa, wdowiec, wolna, wolny.
- 7) W części G podpis nie może wychodzić poza ramki.
- 8) W przypadku gdy wniosek ma obejmować dzieci i inne osoby podlegające wpisowi do dokumentu należy dodatkowo wypełnić części A i C wniosku dla każdej z tych osób, podając stopień pokrewieństwa.







**F. – WZÓR PODPISU**



(podpis wnioskodawcy)

## **\*POUCZENIE**

- 1) Należy wypełnić wszystkie wymagane rubryki. W przypadku braku niezbędnych danych wniosek może być pozostawiony bez rozpatrzenia.
- 2) Kwestionariusz należy wypełnić czytelnie, drukowanymi literami wpisywanymi w odpowiednie kratki.
- 3) Części A, B, C, D i F wypełnia wnioskodawca.
- 4) Część E wypełnia organ przyjmujący wniosek.
- 5) W części A, w rubryce „płeć” wpisać M - dla mężczyzny, K - dla kobiety; w rubryce: „stan cywilny” należy użyć sformułowań: panna, kawaler, mężatka, żonaty, rozwiedziona, rozwiedziony, wdowa, wdowiec, wolna, wolny.
- 6) W części F podpis nie może wychodzić poza ramki.

**ROZPORZĄDZENIE  
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI**

**z dnia ..... 2003 r.**

**w sprawie sposobu przeprowadzania kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz sposobu i zakresu dokumentowania czynności związanych z przeprowadzaną kontrolą.**

Na podstawie art. 86 ustawy z dnia ..... 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

**§ 1.**

1. Przed rozpoczęciem kontroli:

- 1) funkcjonariusz organu Służby Celnej, Straży Granicznej lub Policji, zwany dalej „funkcjonariuszem”, okazuje znak identyfikacyjny i podaje stopień, imię i nazwisko albo okazuje legitymację służbową w sposób umożliwiający kontrolowanemu odczytanie i zanotowanie numeru legitymacji, organu, który ją wydał oraz nazwiska funkcjonariusza;
- 2) upoważniony pracownik Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców albo upoważniony pracownik urzędu wojewódzkiego, zwany dalej „pracownikiem”, podaje imię i nazwisko i okazuje upoważnienie do przeprowadzania kontroli oraz legitymację służbową w sposób, o którym mowa w pkt 1.

2. Rozpoczynając kontrolę funkcjonariusz i pracownik podaje podstawę prawną oraz okoliczności uzasadniające przeprowadzenie kontroli.

**§ 2.**

Kontrola polega na wezwaniu cudzoziemca do okazania następujących dokumentów, zezwoleń lub środków:

- 1) dokumentów podróży;
- 2) wiz;
- 3) kart pobytu;
- 4) zezwoleń na zamieszkanie na czas oznaczony;
- 5) zezwoleń na osiedlenie się;

- 6) polskich dokumentów podróży dla cudzoziemca;
- 7) polskich dokumentów tożsamości cudzoziemca;
- 8) tymczasowych polskich dokumentów podróży dla cudzoziemca;
- 9) tymczasowych zaświadczeń tożsamości cudzoziemca;
- 10) dokumentów podróży przewidzianych w Konwencji Genewskiej;
- 11) zezwoleń na pracę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz. U. z 2001 r. Nr 6, poz. 56, Nr 42, poz. 475, Nr 89, poz. 973, Nr 100, poz. 1080, Nr 122, poz. 1323 i 1325, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1793 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 74, poz. 675, Nr 113, poz. 984, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679);
- 12) dokumentów umożliwiających uzyskanie środków płatniczych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 13) zaproszenia;
- 14) dokumentu potwierdzającego uczestnictwo w imprezie turystycznej, obozie młodzieżowym lub zawodach sportowych;
- 15) dowodu wniesienia opłat na pokrycie kosztów pobytu w Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie co najmniej zakwaterowania i wyżywienia;
- 16) skierowania do placówki leczniczo-sanatoryjnej;
- 17) waluty polskiej lub zagranicznych środków płatniczych, które mogą być w Rzeczypospolitej Polskiej legalnie wymienione.

### § 3.

1. Po przeprowadzeniu kontroli funkcjonariusz lub pracownik sporządza, z zastrzeżeniem ust. 3, protokół kontroli.
2. Protokół kontroli powinien zawierać w szczególności:
  - 1) wskazanie upoważnienia do przeprowadzenia kontroli oraz numeru legitymacji służbowej upoważnionego funkcjonariusza lub pracownika;
  - 2) datę i miejsce sporządzenia protokołu kontroli;
  - 3) datę i godzinę przeprowadzenia kontroli;
  - 4) imię, nazwisko i stanowiska służbowe kontrolującego;
  - 5) imię i nazwisko tłumacza;
  - 6) miejsce przeprowadzenia kontroli;
  - 7) imię i nazwisko kontrolowanego cudzoziemca;

- 8) miejsce pobytu (adres zamieszkania) cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
  - 9) opis okoliczności uzasadniających przeprowadzenie kontroli;
  - 10) opis skontrolowanych dokumentów i zezwoleń z podaniem ich numeru, okresu ważności oraz organu, który dokument lub zezwolenie wydał;
  - 11) informację o ilości środków finansowych posiadanych przez cudzoziemca lub wskazanie sprawdzonych dokumentów potwierdzających ich posiadanie;
  - 12) wynik kontroli;
  - 13) podpis funkcjonariusza lub pracownika sporządzającego protokół kontroli;
  - 14) podpis cudzoziemca lub adnotację o odmowie i przyczynach odmowy złożenia podpisu.
3. W przypadku gdy w wyniku kontroli stwierdzono legalność pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, funkcjonariusz lub pracownik przeprowadzający kontrolę sporządza notatkę.
  4. Odmowa podpisania protokołu przez cudzoziemca nie stanowi przeszkody do podpisania go przez kontrolującego oraz pozostawienia cudzoziemcowi kopii protokołu.
  5. Jeżeli kontrolą objęto kilku cudzoziemców, to funkcjonariusz lub pracownik przeprowadzający kontrolę, po jej przeprowadzeniu, sporządza odpowiednio jeden protokół kontroli lub notatkę, dotyczące cudzoziemców.

#### **§ 4.**

Uchyła się rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 8 marca 2002 r. w sprawie szczegółowych warunków przeprowadzania przez Prezesa Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców, Straż Graniczną, Policję i wojewodów kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 34, poz. 318).

#### **§ 5.**

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER  
SPRAW WEWNĘTRZNYCH  
I ADMINISTRACJI**

## UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia dla ministra właściwego do spraw wewnętrznych zawartego w art. 86 ustawy z dnia ..... 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. Nr ..., poz. ...) do wydania rozporządzenia określającego sposób przeprowadzania kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz sposób i zakres dokumentowania czynności związanych z przeprowadzaną kontrolą.

Dotychczas przedmiotowa problematyka była uregulowana w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 8 marca 2002 r. w sprawie szczegółowych warunków przeprowadzania przez Prezesa Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców, Straż Graniczną, Policję i wojewodów kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 34, poz. 318). Jednakże zgodnie z art. 160 ustawy o cudzoziemcach rozporządzenie to może obowiązywać, o ile nie jest sprzeczne z ustawą, do czasu wydania aktu wykonawczego na podstawie tej ustawy, nie dłużej jednak niż przez 1 rok. Stąd projektowane rozporządzenie w § 4 uchyla przepisy dotychczasowego rozporządzenia w tej sprawie.

W rozporządzeniu przewidziano sposób postępowania funkcjonariuszy organu Służby Celnej, Straży Granicznej lub Policji oraz pracowników Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców lub urzędów wojewódzkich przed rozpoczęciem kontroli. Określono sposób przeprowadzania kontroli, która polega na wezwaniu cudzoziemca do okazania określonych dokumentów, zezwoleń lub środków. Wskazano sposób dokumentowania przeprowadzonej kontroli, przy rozróżnieniu sytuacji, w której stwierdzono legalność pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od przypadku nielegalnego pobytu cudzoziemca na tym terytorium. Ponadto określony został zakres danych, które powinien zawierać protokół kontroli.

Uregulowany w przedmiotowym projekcie sposób przeprowadzania kontroli legalności pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przyczyni się do usprawnienia tej kontroli oraz zapobiegnie nielegalnemu pobytowi cudzoziemców w Rzeczypospolitej Polskiej i nielegalnemu podejmowaniu przez nich pracy, co powinno przynieść pożądane skutki społeczne.

Projektowana regulacja nie jest sprzeczna z prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie będzie miał wpływu na dochody budżetu i sektora publicznego, rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz sytuację i rozwój regionalny.

Wydatki związane z przeprowadzaniem kontroli, o której mowa w projektowanych przepisach, zostaną pokryte z zaplanowanych w budżecie państwa na ten cel, przewidzianych w części 42 – Sprawy wewnętrzne, środków będących w dyspozycji Prezesa Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców.

**ROZPORZĄDZENIE  
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI**

**z dnia ..... 2003 r.**

**w sprawie trybu postępowania organów w postępowaniu w sprawie wydalenia cudzoziemca oraz sposobu odnotowywania w dokumencie podróży wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i decyzji o wydaleniu.**

Na podstawie art. 99 ustawy z dnia ..... 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

**§ 1.**

1. Wydanie decyzji o wydaleniu cudzoziemca następuje na wniosek złożony przez organy, o których mowa w art. 90 ust. 1 ustawy z dnia ..... 2003 r. o cudzoziemcach.
2. Wniosek o wydalenie cudzoziemca powinien zawierać:
  - 1) dane osobowe, w tym:
    - a) imię i nazwisko,
    - b) datę i miejsce urodzenia,
    - c) imiona rodziców,
    - d) obywatelstwo,
    - e) dotychczasowe miejsce zamieszkania;
  - 2) dane małoletnich dzieci pozostających pod opieką cudzoziemca – w zakresie, o którym mowa w pkt 1;
  - 3) informację o posiadanym przez cudzoziemca dokumencie stwierdzającym tożsamość, a w razie jego braku – dowody potwierdzające tożsamość;
  - 4) wskazanie podstawy prawnej uprawniającej do wydania decyzji o wydaleniu;
  - 5) uzasadnienie.
3. W przypadku konieczności doprowadzenia cudzoziemca do granicy, wniosek o wydalenie powinien ponadto zawierać:
  - 1) przewidywany termin i sposób wydalenia;
  - 2) przewidywane koszty wydalenia, jeżeli są możliwe do ustalenia w dniu złożenia wniosku.
4. Jeżeli nie można ustalić danych, o których mowa w ust. 2 pkt 1, wniosek powinien wskazywać przyczyny niemożności ich ustalenia oraz dane uprawdopodobnione.

**§ 2.**

1. W przypadku gdy cudzoziemiec podlegający wydaleniu nie posiada dokumentu podróży, właściwy komendant wojewódzki Policji, Komendant Główny Straży Granicznej, komendant oddziału Straży Granicznej, komendant granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej lub wojewoda, który wydał decyzję o wydaleniu z urzędu, występuje do właściwego obcego przedstawicielstwa dyplomatycznego lub urzędu konsularnego o wydanie dokumentu podróży.

2. Jeżeli w Rzeczypospolitej Polskiej nie ma przedstawicielstwa dyplomatycznego lub urzędu konsularnego kraju pochodzenia cudzoziemca, o wydanie dokumentu podróży występuje się za pośrednictwem Komendanta Głównego Straży Granicznej.

### § 3.

Komendant wojewódzki Policji, komendant powiatowy Policji, komendant oddziału Straży Granicznej lub komendant granicznej placówki kontrolnej Straży Granicznej odnotowuje w dokumencie podróży wydanie decyzji o zobowiązaniu do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez odcisnięcie pieczęci zawierającej rodzaj i numer decyzji, podstawę prawną i podpis upoważnionego funkcjonariusza Policji lub Straży Granicznej.

### § 4.

Wojewoda odnotowuje wydanie decyzji o wydaleniu cudzoziemca w dokumencie podróży przez odcisnięcie pieczęci zawierającej rodzaj i numer decyzji, podstawę prawną i podpis upoważnionego pracownika.

### § 5.

Uchyla się rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad, trybu postępowania oraz wzorów dokumentów w sprawach cudzoziemców (Dz. U. Nr 68, poz. 716, Nr 138, poz. 1562 oraz 2002 r. Nr 189, poz. 1586) w zakresie uregulowanym w niniejszym rozporządzeniu.

### § 6.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER  
SPRAW WEWNĘTRZNYCH  
I ADMINISTRACJI**



## UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia dla ministra właściwego do spraw wewnętrznych zawartego w art. 99 ustawy z dnia ..... 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. Nr ..., poz. ...) do wydania rozporządzenia określającego tryb postępowania organów w postępowaniu w sprawie wydalenia cudzoziemca oraz sposób odnotowywania w dokumencie podróży wydanie decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i decyzji o wydaleniu.

Dotychczas przedmiotowa problematyka była uregulowana w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad, trybu postępowania oraz wzorów dokumentów w sprawach cudzoziemców (Dz. U. Nr 68, poz. 716 i Nr 138, poz. 1562 oraz z 2002 r. Nr 189, poz. 1586), wydanym na podstawie ustawy z dnia 25 czerwca 1997 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2001 r. Nr 127, poz. 1400 oraz z 2002 r. Nr 41, poz. 365, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 731, Nr 89, poz. 804, Nr 141, poz. 1180 i Nr 153, poz. 1271). Jednakże zgodnie z art. 160 ustawy o cudzoziemcach rozporządzenie to może obowiązywać, o ile nie jest sprzeczne z ustawą, do czasu wydania aktu wykonawczego na podstawie tej ustawy, nie dłużej jednak niż przez 1 rok. Stąd projektowane rozporządzenie w § 5 uchyla przepisy dotychczasowego rozporządzenia w tej sprawie.

W rozporządzeniu określono wymogi, jakim powinien odpowiadać wniosek o wydanie decyzji o wydaleniu cudzoziemca, przy rozróżnieniu sytuacji, gdy konieczne jest odstawienie cudzoziemca do granicy lub gdy nie można ustalić danych dotyczących wydalanego cudzoziemca. Przewidziane zostały również czynności, które są podejmowane w przypadku, gdy cudzoziemiec podlegający wydaleniu nie posiada dokumentu podróży. Wskazano również sposób odnotowywania w dokumencie podróży wydania decyzji o zobowiązaniu do opuszczenia terytorium RP i decyzji o wydaleniu.

Projektowana regulacja nie jest sprzeczna z prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie będzie miał wpływu na dochody budżetu i sektora publicznego, rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz sytuację i rozwój regionalny.

Wejście w życie rozporządzenie nie spowoduje wydatków z budżetu państwa.

**ROZPORZĄDZENIE  
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI**

**z dnia ..... 2003 r.**

**w sprawie określenia wzoru karty daktyloskopijnej, na której pobiera się odciski linii papilarnych od cudzoziemca zatrzymanego lub któremu wydano decyzję o wydaleniu.**

Na podstawie art. 100 ust. 7 ustawy z dnia ..... 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. Nr ..., poz. ...) zarządza się, co następuje:

**§ 1.**

Określa się wzór karty daktyloskopijnej, na której pobiera się odciski linii papilarnych od cudzoziemca zatrzymanego na podstawie art. 100 ust. 1 ustawy z dnia ..... 2002 r. o cudzoziemcach lub któremu wydano decyzję o wydaleniu, stanowiący załącznik do rozporządzenia.

**§ 2.**

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER  
SPRAW WEWNĘTRZNYCH  
I ADMINISTRACJI**

WZÓR

**KARTA DAKTYLOSKOPIJNA**

Nazwisko		Data urodzenia		Płeć (M,K)	
Nazwisko rodowe		Znak sprawy			
Nazwiska poprzednie		Numer Eurodac			
Imię (imiona)		Imię ojca		Imię matki	
Miejscowość urodzenia		Kraj urodzenia			
Obywatelstwo		Narodowość			
Miejsce zamieszkania w kraju pochodzenia					
Miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej					
Data i miejsce złożenia wniosku					
Data pobrania odcisków linii papilarnych					
Powód pobrania odcisków linii papilarnych (zaznaczyć X)	Zatrzymanie	<input type="checkbox"/>	Podstawa prawna		
	Wydalenie	<input type="checkbox"/>	Podstawa prawna		

<b>P</b> 1. wielki palec	2. wskazujący palec	3. środkowy palec	4. serdeczny palec	5. mały palec
<b>L</b> 6. wielki palec	7. wskazujący palec	8. środkowy palec	9. serdeczny palec	10. mały palec

**ODCISKI KONTROLNE**

LEWA RĘKA – jednoczesny odcisk czterech palców	jednoczesny odcisk wielkich palców		PRAWA RĘKA – jednoczesny odcisk czterech palców
	LEWY	PRAWY	

--

Numer identyfikacyjny osoby pobierającej odciski linii papilarnych

## UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia dla ministra właściwego do spraw wewnętrznych zawartego w art. 100 ust. 7 ustawy z dnia ..... 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. Nr ..., poz. ...) do wydania rozporządzenia określającego wzór karty daktyloskopijnej, na której pobiera się odciski linii papilarnych od cudzoziemca zatrzymanego na podstawie art. 100 ust. 1 ustawy z dnia ..... 2003 r. o cudzoziemcach lub któremu wydano decyzję o wydaleniu.

Przedmiotowy projekt został opracowany w związku z wprowadzeniem w nowej ustawie o cudzoziemcach delegacji do wydania aktu wykonawczego w przedmiotowym zakresie.

Projektowana regulacja nie jest sprzeczna z prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie będzie miał wpływu na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz sytuację i rozwój regionalny.

Skutki finansowe związane z wejściem w życie rozporządzenia obejmą koszty przygotowania wzorów karty daktyloskopijnej, na której pobiera się odciski linii papilarnych od cudzoziemca zatrzymanego na podstawie art. 100 ust. 1 ustawy z dnia ..... 2003 r. o cudzoziemcach lub któremu wydano decyzję o wydaleniu. Wydatki z tym związane zostaną pokryte z zaplanowanych w budżecie państwa na ten cel, przewidzianych w części 42 – Sprawy wewnętrzne, środków będących w dyspozycji Prezesa Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców.

**ROZPORZĄDZENIE  
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI**

z dnia ..... 2003 r.

**w sprawie określenia warunków, jakim powinny odpowiadać strzeżone ośrodki i areszty w celu wydalenia oraz regulaminu organizacyjno-porządkowego pobytu cudzoziemców w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia.**

Na podstawie art. 122 ust. 1 ustawy z dnia ..... 2003 r. o cudzoziemcach ( Dz. U. Nr ..... , poz. .... ) zarządza się, co następuje:

**§ 1.** W strzeżonym ośrodku powinny znajdować się pomieszczenia mieszkalne i administracyjno-gospodarcze oraz plac rekreacyjno-sportowy.

**§ 2. 1.** W skład pomieszczeń mieszkalnych strzeżonego ośrodka powinny wchodzić:

- 1) pokoje dla cudzoziemców;
- 2) biblioteka;
- 3) pomieszczenia do zajęć kulturalnych i sportowych;
- 4) pomieszczenie do wykonywania praktyk religijnych;
- 5) umywalnie;
- 6) ustępy.

2. W skład pomieszczeń administracyjno-gospodarczych strzeżonego ośrodka powinny wchodzić:

- 1) izba dyżurna;
- 2) pokój lekarski;
- 3) izolatka dla chorych;
- 4) pokój widzeń;
- 5) kuchnia i stołówka;
- 6) magazyny do przechowywania: rzeczy cudzoziemców przekazanych do depozytu, pościeli czystej oraz brudnej;
- 7) pomieszczenia służące do odkażania, oczyszczania oraz suszenia odzieży i obuwia.

3. W skład ośrodka może wchodzić także pralnia.

**§ 3.** Pomieszczenia wchodzące w skład strzeżonego ośrodka oraz ich wyposażenie powinny spełniać następujące warunki:

- 1) tynki wykonane z zaprawy cementowo-wapiennej, malowane farbą klejową lub emulsyjną, a od podłogi do wysokości 1,5 m malowane farbą olejną;
- 2) ściany w: pomieszczeniu służącym do odkażania, oczyszczania oraz suszenia odzieży i obuwia, umywalniach i ustępach do wysokości co najmniej 2 m o powierzchniach zmywalnych i odpornych na działanie wilgoci;

- 3) posadzka w umywalniach, ustępach i pralni zmywalna, nienasiąkliwa i nieśliska;
- 4) punkty świetlne umieszczone na suficie oraz gniazda wtykowe zainstalowane w niezbędnych miejscach.

§ 4. Pokoje dla cudzoziemców oraz ich wyposażenie powinny spełniać następujące warunki:

- 1) podłoga trwała i zmywalna;
- 2) okna uchylne w grubości ściany muru o powierzchni w stosunku do powierzchni podłogi nie mniejszej niż 1:8; dopuszcza się zainstalowanie na zewnątrz okna kraty z prętów lub płaskowników;
- 3) ogrzewanie zapewniające temperaturę według norm określonych dla pomieszczeń mieszkalnych;
- 4) wentylacja grawitacyjna lub mechaniczna, z otworem wentylacyjnym, zapewniająca półtorakrotną wymianę powietrza w ciągu godziny;
- 5) łóżka jednoosobowe, szafki na rzeczy osobiste oraz stoły i taborety drewniane bez ostrych krawędzi.

§ 5. 1. Izba dyżurna powinna być wyposażona w instalację telefoniczną, mającą bezpośrednie połączenie z dyżurnym najbliższej jednostki Policji lub Straży Granicznej.

2. Pokój lekarski powinien być wyposażony w umywalkę z dopływem ciepłej i zimnej wody, biurko, krzesło, wieszak, kozetkę lekarską oraz szafkę na leki i podstawowy sprzęt medyczny do badania i udzielania pierwszej pomocy lekarskiej.

3. Pokój widzeń powinien być wyposażony w taborety i stół oraz spełniać warunki określone w § 4 pkt 1-3.

4. Umywalnie i ustępy w pomieszczeniach mieszkalnych powinny być urządzone na każdej kondygnacji i spełniać następujące warunki:

- 1) w razie gdy są przeznaczone do wspólnego użytku - wyposażone co najmniej w:
  - a) 1 miskę ustępową dla 20 osób,
  - b) 1 urządzenie natryskowe dla 15 osób,
  - c) 1 umywalkę dla 5 osób,
  - d) 1 pisuar dla 20 mężczyzn;
- 2) w umywalniach - umywalki z dopływem ciepłej i zimnej wody oraz wydzielony natrysk i kabina ustępowa;
- 3) ustępy ogólnodostępne z przegrodami oddzielającymi ustęp damski od męskiego, wykonanymi ze ściany pełnej na całą wysokość pomieszczenia; w przypadku gdy ustępy udostępnione są odrębnie dla kobiet i mężczyzn, przegrody dzielące kabiny, w których umieszczone są miski ustępowe, o wysokości 1 m, trwale przytwierdzone do podłogi i ściany, z drzwiami o górnej krawędzi 1 m i dolnej 0,3 m nad podłogą; ustępy wyposażone co najmniej w 1 umywalkę na każdą 1-3 misek ustępowych lub 1-3 pisuarów; umywalki z dopływem ciepłej i zimnej wody;
- 4) miski ustępowe umieszczone w kabinach oddzielonych przegrodami, o których mowa w pkt 3, spłukiwane za pomocą automatu ukrytego w ścianie;
- 5) woda ciepła do umywalni i natrysku oraz ustępów doprowadzana poprzez mieszacz zlokalizowany w miejscu niedostępnym dla cudzoziemca umieszczonego w strzeżonym ośrodku;
- 6) drzwi do umywalni, natrysku oraz ustępów wyposażone w matową szybę z nietłukącego się szkła lub zwykłą szybę zabezpieczoną obustronnie siatką stalową; w natryskach udostępnionych odrębnie dla kobiet i mężczyzn dopuszcza się stosowanie w otworach

wejściowych do kabin z urządzeniami natryskowymi - zasłon, pod warunkiem że są nieprzemakalne i nieprzezroczyste.

5. W przypadku gdy liczba cudzoziemców umieszczonych na jednej kondygnacji jest mniejsza niż 10, dopuszcza się usytuowanie ustępów na sąsiedniej kondygnacji.

§ 6. 1. Pomieszczenia, o których mowa w § 2, mogą być usytuowane w kontenerach.

2. Kontenery, o których mowa w ust. 1, oraz ich wyposażenie powinny odpowiadać warunkom określonym w § 3 ust. 1 pkt 2-4 oraz w § 4 i 5.

§ 7. W miejscach ogólnodostępnych strzeżonego ośrodka powinny być zainstalowane aparaty telefoniczne na karty magnetyczne lub żetony.

§ 8. Plac rekreacyjno-sportowy powinien posiadać utwardzone boisko do gier zespołowych, a także wyodrębniony plac zabaw dla dzieci, wyposażony w urządzenia do zabaw.

§ 9. 1. Teren strzeżonego ośrodka powinien być zabezpieczony ogrodzeniem ochronnym.

2. Ogrodzenie ochronne strzeżonego ośrodka powinno składać się z:

- 1) linii zewnętrznej wykonanej z materiału pełnego do wysokości nie mniejszej niż 3 m, usytuowanej na betonowej podmurówce, wykonanej do głębokości w ziemi co najmniej 0,7 m i zakończonej nachylonymi pod kątem 30°-45° odkosami, skierowanymi do wewnątrz ośrodka, o długości od 1 do 1,5 m z rozciągniętym drutem kolczastym;
- 2) linii wewnętrznej wykonanej z siatki metalowej o wysokości nie mniejszej niż 2 m i zakończonej nachylonymi pod kątem 30°-45° odkosami, skierowanymi do wewnątrz ośrodka, o długości do 0,5 m z rozciągniętym drutem kolczastym;
- 3) pasa ochronnego o szerokości co najmniej 3 m, znajdującego się pomiędzy linią zewnętrzną a wewnętrzną;
- 4) oświetlenia pasa ochronnego zapewniającego odpowiednią widoczność w warunkach zmniejszonej przejrzystości powietrza oraz w porze wieczorowo-nocnej i wyposażonego co najmniej w dwa niezależne od siebie źródła energii elektrycznej.

3. Ogrodzenie ochronne strzeżonego ośrodka może być wyposażone w techniczne środki zabezpieczenia, jeżeli ich zastosowanie nie będzie stanowiło zagrożenia życia i zdrowia ludzi.

§ 10. Areszt w celu wydalenia powinien być zlokalizowany na kondygnacji parterowej lub wyższej.

§ 11. W skład aresztu w celu wydalenia powinny wchodzić:

- 1) izba dyżurna;
- 2) cele mieszkalne;
- 3) pokój lekarski;
- 4) pokój widzeń;
- 5) pokój, w którym podgrzewa się i porcuje posiłki;
- 6) zmywalnia naczyń i sprzętu;
- 7) magazyny do przechowywania: rzeczy cudzoziemców przekazanych do depozytu, z wyodrębnionym miejscem przeznaczonym do przechowywania rzeczy osób chorych zakaźnie, pościeli czystej oraz brudnej;
- 8) umywalnie;
- 9) ustępy.

**§ 12. 1.** Przy areszcie w celu wydalenia powinien być wyznaczony plac spacerowy.

2. Plac spacerowy powinien być zabezpieczony ogrodzeniem o wysokości nie mniejszej niż 3,5 m, przykrytym od góry stalową siatką albo wyposażonym w nachylone do wewnątrz odkosy z rozciągniętym na nich drutem kolczastym.

**§ 13.** Jeżeli ze względów technicznych nie jest możliwe wydzielenie w areszcie w celu wydalenia pomieszczeń, o których mowa w § 12 pkt 3-7, z wyjątkiem magazynu do przechowywania rzeczy cudzoziemców przekazanych do depozytu, dopuszcza się ich lokalizację poza aresztem, w tym samym budynku jednostki organizacyjnej Policji lub Straży Granicznej.

**§ 14.** Wejścia i wyjścia z aresztu w celu wydalenia powinny mieć stalową kratę i drzwi o solidnej konstrukcji z atestowanymi zamkami.

**§ 15.** Pomieszczenia wchodzące w skład aresztu w celu wydalenia oraz ich wyposażenie powinny spełniać następujące warunki:

- 1) tynki wykonane z zaprawy cementowo-wapiennej, malowane farbą klejową lub emulsyjną, a od podłogi do wysokości 1,5 m malowane farbą olejną;
- 2) posadzka w umywalniach i ustępach zmywalna, nienasiąkliwa i nieśliska;
- 3) punkty świetlne umieszczone na suficie oraz gniazda wtykowe zainstalowane w niezbędnych miejscach.

**§ 16. 1.** Cele mieszkalne oraz ich wyposażenie powinny spełniać następujące warunki:

- 1) ściany wewnętrzne i zewnętrzne wykonane z cegły pełnej na zaprawie cementowej, o grubości co najmniej 1,5 cegły, lub z innych materiałów o nie mniejszej wytrzymałości;
- 2) podłoga trwała i zmywalna;
- 3) okna uchylne w grubości ściany muru o powierzchni w stosunku do powierzchni podłogi nie mniejszej niż 1:8, z zainstalowaną na zewnątrz kratą z prętów lub płaskowników, a od wewnątrz siatką stalową;
- 4) punkty świetlne zabezpieczone siatką stalową lub nietłukącym się szkłem;
- 5) ogrzewanie zapewniające temperaturę według norm określonych dla pomieszczeń mieszkalnych;
- 6) wentylacja grawitacyjna lub mechaniczna, zapewniająca półtorakrotną wymianę powietrza w ciągu godziny, z otworem wentylacyjnym zabezpieczonym siatką stalową;
- 7) łóżka jednoosobowe, szafki na rzeczy osobiste oraz stoły i taborety drewniane bez ostrych krawędzi, przymocowane do podłogi lub ściany;
- 8) przyciski do wzywania obsługi pomieszczeń pod bezpiecznym napięciem elektrycznym;
- 9) drzwi o solidnej konstrukcji otwierane na zewnątrz z wizjerem stożkowym na wysokości 1,5 m, zabezpieczonym od strony celi mieszkalnej szkłem hartowanym i z drugiej strony ruchomą zasłoną, z dwiema zasuwami i atestowanym zamkiem oraz łańcuchem zabezpieczającym.

2. Cele mieszkalne mogą być wyposażone w ustęp przenośny lub stały umieszczony w miejscu zapewniającym intymność oraz w pojemnik na śmieci.

**§ 17. 1.** Izba dyżurna powinna posiadać otwieraną drewnianą barierę oraz być wyposażona w instalację telefoniczną mającą połączenie wyłącznie z dyżurnym właściwej jednostki Policji lub Straży Granicznej.



2. Pokój lekarski powinien być wyposażony w umywalkę z dopływem ciepłej i zimnej wody, biurko, krzesło, wieszak, kozetkę lekarską oraz szafkę na leki i podstawowy sprzęt medyczny do badania i udzielania pierwszej pomocy lekarskiej.

3. Pokój widzeń powinien być wyposażony w taborety i stół oraz spełniać warunki określone w § 16 ust. 1 pkt 1-6, 8 i 9.

4. Pokój, w którym podgrzewa się posiłki, powinien być wyposażony w odpowiednie urządzenie grzewcze, zlewozmywak dwukomorowy z dopływem ciepłej i zimnej wody oraz w stół, szafki kuchenne, lodówkę i sprzęt stołowo-kuchenny.

5. Zmywalnia naczyń i sprzętu powinna być wyposażona w zlewozmywak dwukomorowy z dopływem ciepłej i zimnej wody oraz w zawór ze złączką do węża.

6. Umywalnie i ustępy powinny spełniać następujące warunki:

- 1) w umywalniach - umywalki z dopływem ciepłej i zimnej wody oraz wydzielony natrysk i kabina ustępowa;
- 2) w ustępach - umywalka z dopływem ciepłej i zimnej wody oraz miski ustępowe spłukiwane za pomocą automatu ukrytego w ścianie;
- 3) miski ustępowe umieszczone w kabinach oddzielonych przegrodami o wysokości 1 m, trwale przytwierdzonymi do podłogi i ściany, z drzwiami o górnej krawędzi 1 m i dolnej 0,3 m nad podłogą;
- 4) woda ciepła do umywalni i natrysku oraz ustępów doprowadzana poprzez mieszacz zlokalizowany w miejscu niedostępnym dla cudzoziemców;
- 5) drzwi do umywalni z natryskiem i ustępów wyposażone w matową szybę z nietłukącego się szkła lub zwykłą szybę zabezpieczoną obustronnie siatką stalową.

7. Na ścianach korytarzy, obok drzwi, powinny być zamocowane półki drewniane służące do stawiania naczyń z posiłkami.

**§ 18.** Areszt w celu wydalenia powinien być wyposażony w instalację alarmową (dźwiękowo-światlną) na wypadek nagłej konieczności zawiadomienia dyżurnego właściwej jednostki Policji lub Straży Granicznej o zaistniałym zagrożeniu bezpieczeństwa przebywających w nim osób:

- 1) dzwonki alarmowe i punkty świetlne w pokoju dyżurnego jednostki lub innym miejscu, z którego sygnał alarmowy zostanie niezwłocznie odebrany;
- 2) przyciski dzwonek, umieszczone:
  - a) w izbie dyżurnej,
  - b) na ścianach korytarza przy drzwiach każdej celi mieszkalnej,
  - c) w pokoju lekarskim,
  - d) w pokoju widzeń,
  - e) w pomieszczeniu do przygotowywania posiłków,
  - f) w umywalniach i ustępach.

**§ 19.** Zasady rozmieszczania cudzoziemców w pokojach dla cudzoziemców i celach mieszkalnych oraz porządek wewnętrzny strzeżonego ośrodka i aresztu w celu wydalenia określa regulamin organizacyjno-porządkowy pobytu cudzoziemców w strzeżonym ośrodku i areszcie w celu wydalenia, stanowiący załącznik do rozporządzenia.

**§ 20.** Uchyla się rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 10 lutego 1999 r. w sprawie określenia warunków, jakim powinny odpowiadać strzeżone ośrodki

dla cudzoziemców i areszty w celu wydalenia, oraz regulamin pobytu w tych ośrodkach i aresztach (Dz. U. Nr 20, poz. 179).

§ 21. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**MINISTER  
SPRAW WEWNĘTRZNYCH  
I ADMINISTRACJI**

## **REGULAMIN POBYTU W STRZEŻONYM OŚRODKU I ARESZCIE W CELU WYDALENIA**

§ 1. Przy umieszczaniu cudzoziemca w wieloosobowym lub jednoosobowym pokoju dla cudzoziemców albo w celi mieszkalnej bierze się pod uwagę w szczególności:

- 1) potrzebę zapewnienia porządku oraz bezpieczeństwa w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia;
- 2) zalecenia lekarskie, psychologiczne i rehabilitacyjne;
- 3) potrzebę kształtowania przyjaznej atmosfery wśród cudzoziemców;
- 4) konieczność zapobiegania samoagresji i popełnianiu przestępstw podczas przebywania w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia.

§ 2. 1. Podczas pobytu w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia cudzoziemiec, w przypadkach uzasadnionych względami porządku lub bezpieczeństwa, podlega kontroli osobistej.

2. Kontrola osobista cudzoziemca polega na oględzinach ciała oraz sprawdzeniu odzieży, bielizny i obuwia, a także przedmiotów posiadanych przez cudzoziemca. Oględziny ciała oraz sprawdzenie odzieży, bielizny i obuwia przeprowadza się w pomieszczeniu, bez obecności osób nieupoważnionych oraz osób odmiennej płci.

3. Znalezione w czasie kontroli przedmioty, których cudzoziemiec nie może posiadać w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia, podlegają zatrzymaniu. Przedmioty, których właściciela ustalono, przekazuje się do depozytu albo przesyła na koszt cudzoziemca, do wskazanej przez niego osoby, instytucji lub organizacji. W uzasadnionym przypadku przedmioty te mogą być przesłane na koszt strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia.

§ 3. 1. Porządek wewnętrzny strzeżonego ośrodka i aresztu w celu wydalenia ustala się uwzględniając konieczność utrzymania bezpieczeństwa, dyscypliny i porządku oraz zapewnienia właściwych warunków bytowych, sanitarnych i zdrowotnych.

2. Ustalając porządek wewnętrzny strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia określa się w szczególności:

- 1) godziny i miejsce spożywania posiłków;
- 2) godziny i miejsce, w którym dozwolone jest palenie wyrobów tytoniowych;
- 3) ilość i wymiary przedmiotów, które cudzoziemiec może posiadać w pokoju dla cudzoziemca lub celi mieszkalnej, oraz sposób ich przechowywania, a w razie potrzeby zasady ich używania;
- 4) dni, godziny i miejsce przyjmowania cudzoziemca przez administrację strzeżonego ośrodka lub funkcjonariusza pełniącego służbę w areszcie w celu wydalenia oraz sposób składania pisemnych prośb, skarg i wniosków;
- 5) dni, godziny, miejsce i porządek przeprowadzania widzeń;

- 6) dni, godziny i miejsce wykonywania praktyk religijnych i korzystania z usług religijnych oraz słuchania lub oglądania nabożeństw transmitowanych przez środki masowego przekazu;
- 7) sposób przyjmowania i wydawania paczek;
- 8) godziny, czas trwania i miejsce korzystania z samoinkasujących aparatów telefonicznych.

3. Tekst porządku wewnętrznego powinien znajdować się w każdym pokoju dla cudzoziemca oraz każdej celi mieszkalnej.

**§ 4. 1.** Korespondencja cudzoziemca nie podlega nadzorowi.

2. Cudzoziemcowi bezzwłocznie doręcza się korespondencję urzędową, której odbiór potwierdza podpisem i datą. W razie odmowy potwierdzenia odbioru korespondencji, umieszcza się adnotację na piśmie urzędowym lub zwrotnym potwierdzeniu odbioru.

3. W razie odmowy przyjęcia przez cudzoziemca korespondencji, odsyła się ją do nadawcy.

4. Cudzoziemiec otrzymuje pisemne potwierdzenie odbioru wysyłanej przez niego korespondencji urzędowej.

5. Cudzoziemiec nieposiadający środków pieniężnych może otrzymać papier, koperty oraz znaczki pocztowe na sześć listów w miesiącu.

**§ 5. 1.** Cudzoziemiec ma prawo składać prośby, skargi i wnioski na piśmie oraz ustnie.

2. Prośby, skargi i wnioski w sprawach pilnych są rozpatrywane niezwłocznie.

3. Cudzoziemca, którego prośba, skarga lub wniosek są adresowane do niewłaściwego organu, należy poinformować, który organ jest właściwy do jej rozpatrzenia.

4. Koszty przesłania prośb, skarg i wniosków ponosi cudzoziemiec, a jeżeli nie posiada środków pieniężnych, otrzymuje papier, koperty i znaczki pocztowe w niezbędnej ilości.

**§ 6. 1.** Cudzoziemiec, po uzyskaniu zgody organu Policji albo organu Straży Granicznej, któremu strzeżony ośrodek lub areszt w celu wydalenia podlega lub osoby przez niego upoważnionej, może korzystać z nieograniczonej liczby widzeń w ciągu miesiąca.

2. Cudzoziemiec ma prawo do jednego widzenia dziennie, trwającego 60 minut, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Ograniczenia, o którym mowa w ust. 2, nie stosuje się do cudzoziemca ubiegającego się o nadanie statusu uchodźcy, w przypadku widzeń z przedstawicielami Urzędu Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych do Spraw Uchodźców oraz organizacji zajmujących się statutowo sprawami uchodźców.

4. W widzeniu mogą uczestniczyć nie więcej niż dwie osoby pełnoletnie. Liczba osób niepełnoletnich nie podlega ograniczeniu. Osoby do lat 15 mogą korzystać z widzeń tylko pod opieką osób pełnoletnich.

5. W uzasadnionych przypadkach cudzoziemcowi można zezwolić na przedłużenie czasu widzenia, zwiększenie liczby widzeń w ciągu dnia lub na udzielenie widzenia z większą liczbą osób odwiedzających.

6. Zasady odbywania widzeń podaje się do wiadomości, w formie ogłoszenia, osobom odwiedzającym, w miejscu dostępnym dla odwiedzających

**§ 7. 1.** Cudzoziemiec ma prawo otrzymywać paczki z żywnością.

2. Cudzoziemiec może otrzymywać – po sprawdzeniu w jego obecności – paczki z niezbędną mu odzieżą, bielizną, obuwiem i innymi przedmiotami osobistego użytku oraz środkami opatrunkowymi i higienicznymi, a po wyrażeniu zgody przez lekarza – również z lekami; wydawanie leków odbywa się na zasadach ustalonych przez lekarza.

3. Paczki podlegają kontroli w obecności cudzoziemca. Nie mogą być w nich dostarczane artykuły, których sprawdzenie jest niemożliwe bez naruszenia w istotny sposób ich substancji oraz artykuły w opakowaniach utrudniających kontrolę ich zawartości.

4. Artykuły żywnościowe uznane przez lekarza za nienadające się do spożycia podlegają zniszczeniu w obecności cudzoziemca.

§ 8. Rozmowy telefoniczne cudzoziemca w strzeżonym ośrodku i areszcie w celu wydalenia nie są kontrolowane.

§ 9. W stosunku do cudzoziemców ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy, można dokonywać niezbędnych odstępstw od regulaminu wewnętrznego strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia, w zakresie umożliwiającym podtrzymywanie i utrwalanie więzi uczuciowych z rodziną i innymi osobami bliskimi oraz sprawowanie przez nich stałej i bezpośredniej opieki nad dziećmi.

§ 10. 1. Dla cudzoziemców przebywających w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia organizuje się zajęcia kulturalno-oświatowe, sportowe i wychowania fizycznego.

2. Zajęcia kulturalno-oświatowe polegają w szczególności na:

- 1) udostępnianiu audycji radiowych i telewizyjnych;
- 2) umożliwianiu korzystania z wypożyczanych lub dostarczanych książek, prasy i gier oraz zakupywania ich na własny koszt;
- 3) uczestniczeniu w zajęciach świetlicowych i kołach zainteresowań;
- 4) emisji filmów.

3. Zajęcia sportowe i wychowania fizycznego polegają w szczególności na:

- 1) uczestniczeniu w zajęciach gimnastycznych i zajęciach kół sportowych;
- 2) uczestniczeniu w zawodach sportowych.

4. W organizacji zajęć, o których mowa w ust. 1, mogą uczestniczyć instytucje, organizacje, stowarzyszenia i inne podmioty oraz osoby fizyczne. Zajęcia te mogą być w całości lub częściowo odpłatne.

## UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie określenia warunków, jakim powinny odpowiadać strzeżone ośrodki i areszty w celu wydalenia oraz regulaminu organizacyjno-porządkowego pobytu cudzoziemców w strzeżonym ośrodku lub areszcie w celu wydalenia stanowi wykonanie upoważnienia dla ministra właściwego do spraw wewnętrznych zawartego w art. 122 ust. 1 ustawy z dnia ..... 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. Nr ..., poz. ...).

Przedmiotowy projekt został przygotowany w związku z wprowadzeniem w nowej ustawie o cudzoziemcach delegacji do wydania aktu wykonawczego w przedmiotowym zakresie. Dotychczas obowiązywało rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 10 lutego 1999 r. w sprawie określenia warunków, jakim powinny odpowiadać strzeżone ośrodki dla cudzoziemców i areszty w celu wydalenia, oraz regulamin pobytu w tych ośrodkach i aresztach (Dz. U. Nr 20, poz. 179). Jednakże zgodnie z art. 160 ustawy o cudzoziemcach rozporządzenie to może obowiązywać, o ile nie jest sprzeczne z ustawą, do czasu wydania aktu wykonawczego na podstawie tej ustawy, nie dłużej jednak niż przez 1 rok. Stąd projektowane rozporządzenie w § 20 uchyla przepisy dotychczasowego rozporządzenia w tej sprawie.

W projekcie wskazano pomieszczenia, które wchodzi w skład strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia, wskazując przy tym jakie wymogi powinny one spełniać. Natomiast zasady rozmieszczania cudzoziemców w pokojach dla cudzoziemców i celach mieszkalnych oraz porządek wewnętrzny strzeżonego ośrodka i aresztu w celu wydalenia zostały określone w załączniku do rozporządzenia.

Wejście w życie rozporządzenie nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa, ponieważ rozporządzenie to nie wpływa na funkcjonowanie istniejących dotychczas ośrodków oraz aresztów.

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki, a także na sytuację i rozwój regionalny.

255

---

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 7 lutego 2003 r.

Cena 11,55 zł + 22% VAT

